

DOKA

DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI

www.doka.org.tr

Ocak - Şubat - Mart 2018

36.
Sayı

Doğanın Eşsiz Görsel Şöleni *Mavi Yıldız Çiçeği*

DOĞRU - OBJEKTİF - KARARLI ADIMLAR

www.doka.org.tr

Adına İmtiyaz Sahibi
Onur ADIYAMAN
Genel Sekreter V.

Genel Koordinatör
Kemal AKPINAR

Genel Yayın Yönetmeni
Hakan BAHÇEKAPILI

Yazı İşleri Sorumlusu
Ahmet YEŞİLÇİÇEK

Görsel Tasarım
Emine GÜLERYÜZ
Gönül YILMAZ

DOKA dergisine katkılarından dolayı Ahmet Selçuk HACIFETTAHOĞLU'na teşekkür ederiz.
Kalkınma ajansları ile ilgili fotoğraflar kalkınma ajanslarının arşivinden alınmıştır.

Gazipaşa Mah. Nemlioğlu Sk. Taksim Yokuşu Vakıf İşhanı No:3 TRABZON
Tel : 444 82 90 Fax: 0462 455 40 88

Baskı
HCR Ajans / Trabzon

Genel Sekreterin Kaleminden...

6-9

Coğrafi İşaretlemede Yeni Model "Kooperatifçilik"

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)
Genel Sekreteri Vekili **Onur ADIYAMAN**

RÖPORTAJ 12-19

Kooperatifçilik Genel Müdürü **Arif Sami SEYMENÖĞLU**,
"Kooperatifçiliğin Dünü Bugünü"
hakkındaki görüşlerini siz değerli okuyucularımız için paylaştı.

KALKINMA AJANSLARI RÖPORTAJLARI

Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA)
Genel Sekreteri **Doç. Dr. Hüsnü KAPU**

22-35

İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA)
Genel Sekreter Vekili **Sena GÜRSOY**

38-47

Karacadağ Kalkınma Ajansı (KARACADAĞ)
Genel Sekreteri **Dr. Hasan MARAL**

50-63

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)
Genel Sekreter Vekili **Savaş ÜLGER**

66-79

Zafer Kalkınma Ajansı (ZAFER)
Genel Sekreter Vekili **Veli OÇUZ**

82-93

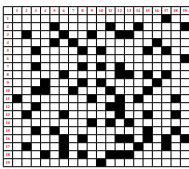
Bursa Eskişehir Bilecik (BEBKA)
Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri
İsmail GERİM

96-107

- Artvin İl Yatırım Destek ve Tanıtım Kurulu Toplantısı Yapıldı
- Doğu Karadeniz Tanıtımları Tam Gaz Devam Ediyor
- Cidde Fuarı'nda Doğu Karadeniz'e Yoğun İlgi
- 10 Milyar Avroluk Potansiyele Sahip Coğrafi İşaretli Ürünler İçin Protokol İmzalandı
- DOKA 101.Yönetim Kurulu Toplantısı Rize'de Yapıldı
- Giresun'a Yatırım Yapmak İçin " İnternet'e Girmek Yeterli "

120-121 BİL BAKALIM

122-123 BASINDA DOKA

Coğrafi İşaretlemede Yeni Model “Kooperatifçilik”

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)
Genel Sekreteri Vekili **Onur ADIYAMAN**

Yöresel ürünlerin etkin kullanımı, üretildikleri bölgelerin ekonomisinin gelişmesine böylece istidatın artırılmasına ve yaşam şartlarının iyileştirilmesine önemli katkılar sunmaktadır. Yöresel ürünler üretildikleri bölgenin marka kimliğinin desteklenmesi açısından da bölgeye ekonomik sosyal ve kültürel faydalar sağlamaktadır.

2000'li yıllardan itibaren daha bilgili, kültürlü ve araştırmacı hale gelen tüketiciler özellikle gıda alışverişlerinde daha zor beğenmeye ve tüketim tercihini daha bilinçli yapmaya başlamıştır. Bu durum lezzetli, güvenilirliği yüksek ve yöresel gıdalara talebi arttırmış, yöresel ürünlerin ulusal ve hatta uluslararası pazarlarda satılmasının önünü açmıştır. Günümüzde yöresel ürün marketlerinin ve e-ticaret sitelerinin sayısı ve işlem hacmi hızla artmaya devam etmektedir.

Yöresel ürünlerin katma değeri yüksek ticari ürünler haline dönüştürülmesinde coğrafi işaret tescilli büyük önem taşımaktadır. Coğrafi işaret; belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibarıyla kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren işaretlerdir. Coğrafi işaretin temel amacı, tescile konu olan ürünün üretimi, kaynağı gibi bir takım genel niteliklerine bağlı özelliklerden ötürü belli bir üne kavuşmuş ürünlerin korunmasını sağlamaktır. Coğrafi işaret sadece kültürel koruma sağlamanın ötesinde yöresel ürünlerin katma değeri yüksek ekonomik değer dönüştürülmesi için önemli bir ticari koruma da sağlamaktadır. Coğrafi işaretler ayrıca, ürüne pazarlama gücü katmakta ve ürünün gerçek üreticilerini koruyan kolektif bir hak olarak kırsal kalkınmaya ve ülke ekonomisine katkı sağlamaktadır.

Coğrafi işaret alınan ürünlerde, kalite sistemi kurulup, taklit ve suiistimallerle mücadele edilerek yöresel ürünün özdeşleştiği yörede yaşayan insanların refahının artmasına katkı sağlanmaktadır. Coğrafi işaret uygulamalarının gelişmiş olduğu Avrupa Birliğinde (AB) coğrafi işaretli ürünlerin 80 milyar Avronun üzerinde bir pazarı olduğu tahmin edilmektedir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine (TOBB) göre ülkemizdeki yöresel ürünlerin en az 10 milyar Avroluk ihracat potansiyeli bulunmaktadır.

Son zamanlarda ülkemizde bu alanda farkındalık artmış ve ülkemizin her bölgesinde coğrafi işaretli ürün sayısının artırılmasına yönelik çabalar yoğunlaşmıştır. Ülkemizde coğrafi işaret tescilinde tescil başvurusunda bulunan ve diğer gerekli çalışmaları yapmakla sorumlu olan ürün otoritesi genel olarak ticaret ve sanayi odaları, belediyeler ve kamu kurumlarıdır. Bu durum coğrafi işaret tescili sayesinde elde edilmesi öngörülen avantajların yeterince sağlanamamasına neden olmaktadır. Ürünün ticari olarak korunmasında en büyük menfaate sahip olan üreticilerin, coğrafi işaret otoritesi veya örgütlü bir çıkar grubu olmadığı durumda;

- Taklit ve suiistimallerle mücadele gerektiği gibi yapılamamaktadır,
- Tüketici açısından en önemli nokta olan ürün kalite sistemi tam anlamıyla işlerlik kazanamamaktadır,
- Pazarlama ve satışa yönelik etkin çalışmalar yapılamamaktadır,

Coğrafi işaretli ürünlerin katma değeri yüksek ticari ürünler haline getirilmesi ve coğrafi işaretten doğan hakların korunması noktasında en etkin olabilecek grup doğrudan menfaat sahibi olan üreticilerdir. Bu kapsamda coğrafi işaretli ürün üreticilerin ortak çıkarları doğrultusunda iş birliği yapabilecekleri en uygun modelin kooperatifçilik olduğu değerlendirilmektedir. Kooperatif çatısı altında bir araya gelen üreticiler ürün kalitesinin korunması, taklit ve suiistimallerle mücadele edilmesi, pazarlama ve satış alanında daha etkin olacaklardır.

AB’de coğrafi işaretli ürünlerin tamamına yakınının kooperatif çatısı altında yer alan üreticiler tarafından üretildiği görülmektedir. Coğrafi işaretli ürünlerden yüksek katma değer elde edilmesi ve kırsal kalkınmaya katkı sunulması açısından dünyanın önde gelen ülkeleri olan Fransa ve İtalya’da coğrafi işaretli ürünlerde kooperatifçilik uygulamalarının onlarca örneği mevcuttur.

Avrupa dışında da başarılı işbirlikleri sayesinde coğrafi işaretlerin kırsal kalkınmaya sunduğu katkıları gösterir çok sayıda örnek mevcuttur. Hindistan darjeeling çayı, Güney Afrika roobios çayı ve Kolombiya kahvesi bu alanda başarılı uygulamalara verilebilecek örneklerdendir.

7

Genel Sekreter'in Kaleminden...

Ülkemizde de bu alanda kooperatif ve birlikler tarafından bazı çalışmalar yürütülmektedir. Tarih Zeytin ve Zeytinyağı Birliği tarafından bazı güney ege zeytinyağları için, Edremit körfez bölgesi zeytinyağları için, Fiskobirlik ise Giresun tımbul fındığı için coğrafi işaret tescili almış ve ürün otoritesi olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Bazı kalkınma kooperatifleri tarafından da benzer çalışmalar yürütülmektedir. Bu alanda başarılı örneklerden biri Anzer Ballı Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'dir. Ancak genel olarak kooperatiflerin bu konudaki faaliyetlerinin yetersiz olduğu değerlendirilmektedir.

Yöresel ürünlerin üretimi ve pazarlamasında kooperatiflerin etkin şekilde rol alması stratejik öneme sahiptir. Bu çerçevede şubat ayında Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü ile Ajansımız arasında "Doğu Karadeniz Bölgesinde Coğrafi İşaretli Ürünlerin Tescil, Koruma ve Pazarlama Süreçlerinde Kooperatiflerin Etkinliğinin Artırılmasında İşbirliği Protokolü" imzalanmış ve çalışmalara hızla başlanmıştır.

Protokol çerçevesinde iki kurum yöneticileri ve uzmanlarından kurulan çalışma grubu saha ziyaretleri, iş inceleme ziyaretleri, iyi uygulama örneklerinin araştırılması, uluslararası alandaki başarılı çalışmaların incelenmesi ve tüm bunların neticesinde bir strateji ve eylem planı oluşturarak yöresel ürünlerin üretimi ve pazarlamasında kooperatiflerin etkin şekilde rol alması için önerilerini sunacaktır. Bu öneriler gereken teknik ve finansal planlamalar yapıldıktan sonra paydaşlarımızla işbirliği içinde Ajansımız tarafından hayata geçirilecektir.

Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü
ile Ajansımız arasında “Doğu
Karadeniz Bölgesinde Coğrafi
İşaretli Ürünlerin Tescil, Koruma
ve Pazarlama Süreçlerinde
Kooperatiflerin Etkinliğinin
Artırılmasında İşbirliği Protokolü”
imzalanmış ve çalışmalara hızla
başlanmıştır.

Çalışma grubumuz tarafından şimdiye kadar bölgemizde bulunan 6 adet coğrafi işaretli ürün üreticileriyle birebir görüşmeler yapılmış, mevcut durum ve gelecek beklentileri hakkında fikir alış-verişinde bulunulmuştur. Bu görüşmeler neticesinde her bir yöresel ürünün katma değeri yüksek ticari ürünler haline getirilmesinde güçlü ve zayıf yanlar, fırsatlar ve tehditler değerlendirilmiş olup, coğrafi işaret ve kooperatifleşmeden elde edilmesi öngörülen faydaların sağlanabilmesi için en uygun yöntemlerin belirlenmesine yönelik araştırmalar devam etmektedir. Amacımız bütün coğrafi işaretli ürünlerimiz için bu çalışmaları yaparak kapsayıcı ve katılımcı bir yol haritası ortaya çıkarmak ve kısa zamanda uygulama aşamasına geçmektir.

Gelirin tabana yayılması ve kırsal kalkınmaya katkı sunulması açısından önemli bir fırsat olarak değerlendirdiğimiz yöresel ürünlerin katma değeri yüksek ticari ürünler haline getirilmesi, son yıllarda artan bir ivmeyle bölgemizin kalkınmasına katkı sunan turizm sektörüne benzer şekilde bölgemize katkı sunacağını düşünmekteyiz. En az bir milyar dolarlık katma değer üretileceğini öngördüğümüz bu alandan vatandaşlarımızın hak ettiği şekilde istifade etmesi için çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Akçaabat Köftesi

1930'lu yıllarda Akçaabatlı lokantacılarının ortaklaşa yaptıkları Akçaabat Köftesi için Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 31.07.2008 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 22.07.2009 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kooperatifçilik Genel Müdürü Arif Sami SEYMENOĞLU,
" Kooperatifçiliğin Dünü Bugünü"
hakkındaki görüşlerini siz değerli okuyucularımız için paylaştı.

Öncelikle kendinizi kısaca anlatır mısınız?

Aslen Trabzon'un Sürmene ilçesindenim. Ziraat mühendisiyim. İlk, orta ve lise öğrenimimi Trabzon'da tamamladım. Lisans eğitimimi Atatürk Üniversitesi'nde 1983 yılında tamamladım. Bir dönem özel sektörde çalıştım. Ardından Çaykur'da 22 senelik bir hizmetim oldu. 2007 yılından itibaren de Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü'nde şube müdürlüğü, daire başkanlığı ve genel müdür yardımcılığı görevlerinde bulundum. 2015 yılından bu yana da Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü görevini yürütüyorum.

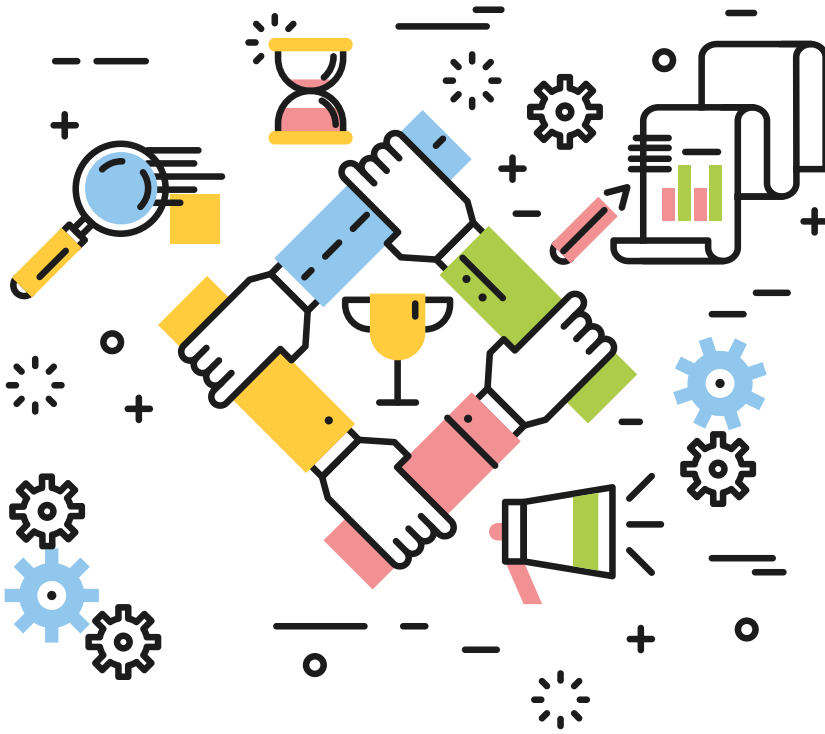
Dünyadaki ve ülkemizdeki kooperatifçilik hareketini anlatır mısınız?

Dünya'da ilk kooperatifçilik hareketi 1840'lı yıllarda İngiltere'de başladı. O zaman 28 adet tekstil işçisi tüketim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla bir araya gelerek oluşum başlatıyorlar. Dünya'daki ilk kooperatifçilik hareketi olarak bu bilinir.

Ülkemizde ise 1860'lı yıllarda ise özellikle Trakya Bölgesinde insanları bir arada tutmak ve bu bölgeden

Osmanlı'nın geri çekilmesini önlemek amacıyla bir model ortaya konuluyor. Ziya Paşa zamanında menafi sandıkları kuruluyor. Menafi sandıkları aynı zamanda Ziraat Bankası'nın da sermayesini oluşturmaktadır. Ziya Paşa'nın başlattığı bu hareket Anadolu'ya doğru yayılıyor. Özellikle de Ege, Marmara ve Trakya bölgelerinde kooperatifçilik hareketi genişliyor ve tüm ülkemizde yayılıyor.

Ülkemizdeki kooperatifçiliğin kooperatifçilik uygulamaları nelerdir? Artı ve eksileri hakkında neler söylemek istersiniz?

Bugün ülkemizde kooperatifçilik alanında birçok faaliyet gösterilmektedir. En çok kooperatifin tarım alanında olduğunu gözlemliyoruz. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı çatısı altında beş tür kooperatif (tarımsal kalkınma kooperatifleri, pancar ekicileri kooperatifleri, tarım kredi kooperatifleri, sulama kooperatifleri ve su ürünleri kooperatifleri,) mevcuttur.

Pancar kooperatifleri başarılı bir örnektir. Bugün Torku markasını oluşturan Pancar Ekicileri Kooperatifleri Birliği (PANKOBİRLİK) bu oluşumun en güzel örneklerinden birisidir. Bu birliğe bağlı Kayseri Şeker, Konya Şeker gibi iştirakleri mevcuttur. Bunlar da ülkemizin ilk 500 kuruluşu arasında yer almaktadırlar.

Tarım kredinin iştiraki var. Bunun iştiraki yurtdışında fabrika kurabilecek bir yapıya sahiptir. Bakanlığımızın yetki alanında bulunan Trakya Birlik, Türkiye'deki ayçiçeğin

%20'sini alan bir kurumdur. Zeytinde ihracat şampiyonu olan diğer bir başarılı kooperatif Marmara Birliktir. Zeytin, üzüm, incir ve pamuk alanında faaliyet gösteren TARİŞ var. Hepimizin bildiği ve her ilde teşkilatı bulunan motorlu taşıyıcılar kooperatifleri birliği vardır. Ülkemizin her noktasında taşıyıcılık hizmeti sunmaktadırlar. Eczacılar kooperatifi sayesinde birçok eczacı ilaç tedarikini toplu olarak yapar. Kredi Kefalet Kooperatifleri modeli sayesinde esnafın yıllık aldığı 13 milyar TL'lik kredinin %95'i karşılanmaktadır.

Bütün bu başarılı uygulama örneklerinin sayılarını çoğaltabiliriz. Ancak ne yazık ki bu alanda negatif algı oluşturan yapı kooperatifleri mevcuttur. Konut yapı kooperatifleri bir dönem ülkemizde kooperatifçilik algısının olumsuz yönde gelişmesine sebep oldu. Birçok insan bu modelden mağdur oldu. Kooperatiflere girerek aidatlarını düzenli ödemelerine karşın mağdur olanlar oldu. Dolayısıyla kooperatifçilik üzerinde negatif algıya sebep oldular.

Dünyada başarılı kooperatif örnekleri nelerdir? Bu örneklerin ülkemizde de uygulanabilmesi adına Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü olarak neler yapıyorsunuz?

2016 yılında Uluslararası Kooperatifler Birliği'nin yıllık çıkardığı rapor istatistik araştırmaları da içermektedir. Yapılan çalışmayla dünyada bulunan yaklaşık 800 bin civarındaki kooperatiften 300 büyük kooperatifi esas almışlar. Bu 300 büyük kooperatif içerisinde bir kooperatif var ki bunun cirosu en büyüktür. Ülkemizde de altyapı çalışmalarını yaptığımız bu kooperatif modeli sigortacılık alanındadır. Bu 300 kooperatifin toplam cirosu 2,8 trilyon dolar olup bu tutarında 1,2 trilyon doları ise sigortacılık alanındaki kooperatifler oluşturmaktadır. Bu da %40 civarındaki bir orana tekabül etmektedir. Bu modele müttel kooperatifçilik diyoruz. Düşünün ki şoförler, manavlar ve kuaförler gibi esnaf grupları bir araya gelerek sigorta ihtiyaçlarını kuracakları bu kooperatif üzerinden sağlayacağız diyorlar. 1000'den fazla kişiye hizmet edecek bu kooperatif sayesinde sigorta ihtiyaçlarını karşılıyorlar. Trafik sigortası poliçesine varıncaya kadar hizmet verebilen bu sigorta türü maalesef ülkemizde henüz tam oturmadı ve ciro olarak büyük rakama ulaşmış olan sigorta kooperatifleri şirkete döndüler. Bu alanda faaliyet izni alan iki kooperatif çalışmalarını yürütmektedir. Bu modeli geliştirsek inanıyoruz ki Türkiye'deki sigorta primlerinde vandaş lehine ciddi anlamda azalma sağlayacağız.

Bir başka sektör ise son günlerde gündemde olan yenilenebilir enerji alanındadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bu yönde büyük yatırımları mevcuttur. Dünyada da bu alanda ciddi yatırımlar olduğunu ve gün geçtikçe de arttığını görüyoruz. Almanya, ABD, Fransa ve Çin gibi gelişmiş ülkeler başta olmak üzere bu alana yatırım yapmaktadırlar. Hem rüzgârdan hem güneşten enerji elde etmenin yanında bu modeli nasıl daha etkili kıla-

biliriz anlamında çalışmalar vardır. Genel Müdürlük olarak Almanya modelini inceledik. Almanya'da 870 civarında enerji kooperatifi var. Özellikle enerji ihtiyacı olan küçük işyerleri, sanayiciler, konutlar bir araya gelerek kooperatif kuruyorlar. Örneğin konutların çatılarına güneş paneli ile kaplıyorlar. Tarım dışı arazilerde güneş paneli koyarak enerji elde ederek köyünün enerji ihtiyacını karşıyorlar. Bu kooperatif modeliyle açık alanlarda ve denizlerde rüzgâr türbünleri koyarak yenilenebilir enerji elde ediyorlar. 870 enerji kooperatifinin güneş enerjisi alanındaki üretimleri 40 gigawatt dolayındadır. ABD'de ise enerji kooperatifleri 42 milyon insana enerji sağlamaktadır. Danimarka'dan örnek verecek olursak ülkenin enerji ihtiyacının %60'ı yenilenebilir enerji kaynakları vasıtasıyla sağlanmaktadır. Bu oranın yarısından çoğu da kooperatifler eliyle yapılmaktadır.

Yenilenebilir enerji sektöründe uygun bir model olan kooperatifçilik alanında biz de ciddi çalışmalar yapıyoruz. Örneğin her ilde küçük sanayi siteleri mevcut olup yüklü miktarda elektrik tüketmektedirler. Bunların enerji ihtiyaçlarını karşılamak için çatılarına güneş panelleri kaplayarak kendi enerjilerini elde etmeleri adına bir model geliştirdik. Bu model toplu işyerleri, İŞGEM'lere ve hatta toplu konutlara da model olabilecek bir kooperatif türüdür. Devletimiz bu alanda şirketlere lisanslı üretim hakkı tanıırken kooperatiflere ise lisanssız üretim hakkı tanımaktadır.

Genel müdürlük olarak bir başka geliştirdiğimiz kooperatif modeli ise özellikle de taşrada Kadın girişimciliği konusunda önemli çalışma yapıyoruz. Kadınlarımız yaptıkları üretimleri (reçel, erişleri, vb) pazarlama ve satmakta zaman zaman sıkıntı yaşamaktadırlar. Küçük el sanatları ile ilgili olarak kendi ilimden örnek vermek istiyorum. Sürmene'de bıçakçılık asırlardır devam eden gelen bir uğraştır. Bu alanda uğraş veren ustalar bireysel çalışıyorlar, toplu halde yapmıyorlar. Birlikte hareket edip, birlikte pazarlayıp rantını birlikte paylaşabilirler. Buna en güzel örnek ise kooperatifçiliktir. Bu kapsamda Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı ile özellikle de coğrafi işaretli ürünlerin kooperatif modelle pazarlanması üzerinde çalışma yürütüyoruz.

Devletimizin Kooperatiflere sağladığı avantajlar nelerdir?

Anayasamızın 171.maddesinde “Devlet, milli ekonominin yararlarını dikkate alarak, öncelikle üretimin artırılmasını ve tüketicinin korunmasını amaçlayan kooperatifçiliğin gelişmesini sağlayacak tedbirleri alır” ibaresi yer almaktadır. Bu da Devletimizin kooperatifçilik modelini destekleyeceğinin garantisini vermiştir.

Anayasa'dan hareketle Devletimiz kooperatiflere bazı ayrıcalıklar tanımıştır. Bunlar arasında ortak dışı işlem yapmayacakları kurumlar vergisinden muafiyet söz konusudur. Esnaf ve zanaatkarın kooperatif modelle kredi kullanılması halinde faizin %50'si karşılanmaktadır. Şu anda %8 ile kredi alan esnafın %4'ünü Hazine karşılamaktadır. İşyerini satan almaları halinde 500 bin liraya varan kredi olanakları sunmaktadır.

**Kooperatifçilik önündeki sorunlar sizce nelerdir? Bu sorunların çözümüne ilişkin yaptığınız çalışmalar-
dan bahseder misiniz?**

Ülkemizde 54 bin adet kooperatif mevcuttur. Buna Almanya'dan örnek verecek olursak 40 milyona yaklaşık insan kooperatif üyesidir. Toplam kooperatif sayısı ise 8 bin civarındadır. Türkiye'de ise 6 milyon kooperatif ortağına karşın 54 bin adet kooperatif bulunmaktadır. Demek ki her önüne gelen kooperatif kurmuş. Maalesef ortak hareket etme kültürü bizde zayıftır. En büyük sorunun da ortak hareket etme kültürü olduğunu düşünüyorum.

Bu sorunların çözümüne ilişkin güzel bir çalışma yapıldı. 2012 yılında kooperatifçiliği stratejik bir hedef haline gelmesi adına çalışma başlattık. Bu bağlamda tüm paydaşların bir araya gelerek Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi Eylem Planını ortaya koyduk. Bu plan 7 ana stratejik hedef altında 36 adet eylemden oluşmaktadır.

Bu plandan hareketle ilk olarak eğitim noksanlığını giderilmesine yönelik çalışmalara başladık. Bir kooperatif yöneticisi ya da ortağının hak ve yükümlülüklerini, görev ve yetkilerini mevzuatı bilmeden bu işi yaptıklarını gördük. Bu kapsamda 30 bin insana eğitim verdik. Bu eğitimlere katılmayan insanlarımız içinde Anadolu Üniversitesi ile protokol imzaladık. Şu anda Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde 3,5 aylık bir sertifika programı ile teorik olarak kooperatifçilik ile ilgili bilgi sahibi oluyorlar. Eğitim alanında şunu da eklemek isterim. Almanya'da 12 adet bölge birliği vardır. Her bölge birliğinin olduğu yerde de her birliğin bir akademisi mevcuttur. Ülkemizde de inşallah ileride bir gün kooperatifçilik akademisi veya bir eğitim kurumu oluşur. Burada açılacak ciddi lisans programları ile sektördeki kurumsal kapasiteyi daha da artırırız diye ümit ediyorum.

Diğer eksik gördüğümüz konu sektörde denetim nok-

sanlığı ile ilgilidir. Genel kurulda yönetim kurulu ile birlikte denetim kurulu da seçiliyor. Muhtemeldir ki yönetim kurulu ile denetim kurulu birbirinin eşi, dostu şeklindedir. Bundan da hareketle denetim modelini değiştirmek adına mevzuat taslağı hazırladık. Hazır olan taslağı bakanlığımız makamına sunduktan sonra sektörün görüşüne açacağız.

2012 yılında kooperatifçiliği stratejik bir hedef haline gelmesi adına çalışmaya başlattık. Bu bağlamda tüm paydaşların bir araya gelerek Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi Eylem Planını ortaya koyduk. Bu plan 7 ana stratejik hedef altında 36 adet eylemden oluşmaktadır.

Diğer tespit ettiğimiz husus kooperatifçilik algısının negatif yönde olduğudur. Bu algıyı değiştirme adına da yeni tür kooperatiflere yöneldik. Dolayısıyla sigorta, yenilenebilir enerji, kadın girişimciliği gibi kooperatif modellerine yönelerek kooperatif girişimciliğini geliştirmeyi amaçladık.

Diğer taraftan kamuda parçalı bir yapının olduğu aşikârdır. Yapı kooperatifleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, tarımsal amaçlı kooperatifler Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlıdır. Diğerleri ise bizdedir. Bu parçalı yapıyı giderme adına da ciddi çalışmalar yürütüyoruz. Mevzuat olarak da 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu, 4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatif Ve Birlikleri Hakkında Kanunu ile 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerince işlem yapılmaktadır.

Ölçemediğiniz şeyi yönetemezsiniz diye bir tabir vardır. Dolayısıyla kooperatifçilik sektörü ile ilgili olarak elimizde ölçüp değerlendirebileceğimiz bir yazılım yoktu. 2015 yılında tamamlanan Kooperatif Bilgi Sistemini (KOOPBİS) sektörün hizmetine sunduk.

Bu rapor ile örgütlenme kapasitesinin düşük olduğunu gözlemledik. Yani alttan üste doğru örgütlenme tamamlanmış değildir. Örneğin bazı kooperatiflerin üst birliği varken bazıların ise hiç yoktur. Türkiye’de şu anda bu anlamdaki örgütlenme % 40 civarındadır. Buna yönelik aldığımız tedbirlerle üst kurulu olmayan kooperatifler birleşik genel kurul yapamayacaklar. Bu uygulamayla üst örgütlenmeye teşviki öngördük.

Sermaye yapısıyla finansmana erişim konusunda baktık ki sorun yaşıyor. Türler itibarıyla çalışmalarını yapıyoruz. Örneğin eskiden KOSGEB’den kooperatifler kredi alamıyorlardı. Yaptığımız girişimler sonucunda kooperatifler KOSGEB veri tabanına kaydolması kaydıyla proje sunarak bu imkânlardan faydalanabilmektedirler.

Farklı olarak sosyal kooperatifçiliği çalışıyoruz. Ülkemiz yaklaşık %12 oranında engelli nüfusa sahiptir. Bu engellilerimizi kooperatif modellerle bir araya getirip hizmeti sunma adına faaliyetlerimiz vardır.

Geçtiğimiz ay Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü ve Ajansımız arasında "Coğrafi İşaretli Ürünlerin Tescil, Koruma ve Pazarlama Süreçlerinde Kooperatiflerin Etkinliğinin Artırılması İşbirliği Protokolü" imzalandı. Bu işbirliğinden beklentileriniz nelerdir?

Bu çalışmaları yürütmek için Daire başkanımız Seçkin CENKİŞ başkanlığında özel bir grup kurduk. Bu kapsamda ki stratejik hedeflere ulaşmak için bir plan belirleyeceğiz. Bu fikir DOKA'dan çıktı. Bizim için de bir açılım oldu. Genel müdürlüğümüzün yeni bir açılımı oldu. Ümit ediyorum ki kooperatif modelle coğrafi işaretli ürünleri koruma işini kendi bölgemizde başarabilirsek Türkiye'ye bu anlamda da güzel bir örnek olacaktır.

Dolayısıyla insanlar coğrafi işaretli ürünlerinin orijinallerine ulaşmada daha sağlıklı bir yapı sayesinde ulaşmış olacaklardır. İlerleyen süreçte buna marka ve patent işlemlerini de ekleyebiliriz. Coğrafi işaretli ürünleri takip noktasında bu projeden beklentimin yüksek olduğunu vurgulamak isterim.

Coğrafi işaretli ürünlerin tescilinin korunması ve pazarlanması noktasında kooperatifçilik bir model olabilir mi?

Coğrafi işaretli ürünleri takip etme ve bu ürünlere başvuru sonuçlandırma adına çalışmalar mevzu bahis. Bu anlamda Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nı tebrik ediyorum. Türkiye'de ilk defa bir kalkınma ajansı coğrafi işaretli ürünleri toplu bir çatı altında savunabilir, başvurusunu yapabilir daha da önemlisi takip edebiliriz diye yanımıza geldi. Bence coğrafi işareti almaktan çok takibi önemlidir. Coğrafi işaret alan ürünün orijinalini korumamız lazımdır. Farklı çatılar altında ürünün orijinali korumak istenildiğinde herkes kendi çıkarını düşünür. O zaman ortak aklı, ortak çıkarı işin içine sokmamız önem arz etmektedir.

Ortak aklı ortaya koyabilmenin iki modeli vardır. Birinci bir anonim şirket kurup ortaklarla bunu takip et-

mektir. Ancak anonim şirketin nihai amacı kârdır. Bu tür şirketlerde çok sermaye koyanın dediği olur. Örneğin 5 ortaklı bir anonim şirkette bir kişinin payı %51 diğerlerinin %49 olduğunda %51'lik hisseye sahip olan tek kişinin dediği olur.

İkinci model ise kooperatifçiliktir. Genel kurulda bütün üyelerin eşit sayıda hakkı vardır. Yeni yönetimde bir demokratiklik söz konusudur. Kooperatifçilik bir sermaye şirketi değildir, yönetiminde adalet vardır. Coğrafi işaretli ürünü üreten ne kadar çok insanı, mümkünse hepsini bu çatı altına toplayabilirsek bu ürünün orijinalini koruma adına da kuvvetli adım atmış olacağız.

Coğrafi tescilli ürünlerin özellikle AB coğrafi işaret alabilmeleri adına kooperatifçilik hangi rolleri üstlenebilir?

Avrupa Birliği'nin bazı normları vardır. Coğrafi işaretli ürünlere aynı zamanda AB işaretli ürün olarak tüm Avrupa'da geçerli konuma gelmeleri sağlanabilir. AB coğrafi işaretli ürün alabilmek için yönetsel ve sektörel kriterleri yerine getirmek gerekir. Bu süreçlere kooperatif olarak da dahil olmak istiyoruz.

Hamsiköy Sütlaçı

Maçka Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanlığı başvurusu yapılan bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 06.10.2017 tarihinden itibaren korunmak üzere 01.12.2017 tarihinde tescil edilmiştir.

Hamsiköy Sütlaçı; süt, pirinç ve şeker temel malzemeleri kullanılarak üretilen yöresel tatlıdır.

Hamsiköy Zigana dağı eteklerinde kurulmuştur. Hamsiköy, Çıralı, Güzelyayla, Dikkaya ve Başar köylerinin oluşturduğu beş köyün ortak adıdır.

İller	Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars
Ajans Merkezi	Kars
İstatistiki Bölge	TRA2
Yüzölçümü (km²)	29.933 (Ağrı-11.376 / Ardahan-5.576 / Iğdır-3.539 / Kars-9.442)
Nüfus	1.123.161 (Ağrı-542.255 / Ardahan-98.335 / Iğdır-192.785 / Kars-289.786)
Komşu Kalkınma Ajansları	• Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) • Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) • Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA)
Komşu Ülkeler	İran, Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan
İlçe Sayısı	24 (Ağrı-8 / Ardahan-6 / Iğdır-4 / Kars-6)

Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA) Genel Sekreteri

Doç. Dr. Hüsnü KAPU

Bildiğini üzere Türkiye’de 26 kalkınma ajansı faaliyetlerini sürdürmektedir. Hem genel sekreter hem de akademisyen kimliğinizle ajansların ülkeye ve bölgelerine getirileri hakkında neler söylemek istersiniz?

Her ajansın yoğunlaştığı alanlar nispeten birbirinden farklıdır. Bölgemiz anlamında düşündüğümüzde çok önemli katkılarının olduğunu söyleyebilirim. Ajansın en büyük faydası bölgedeki kurumların bölgeyi tanımalarını sağladı. Bölgenin potansiyellerini, bu potansiyelin nasıl harekete geçirileceğini, bunların değere nasıl dönüştürülebileceğini bizim sayemizde daha da pekiştirdiler. Klasik kamu kurumları normal prosedürleri uyguluyorlar. Var olan bir döngüyü devam ettiriyorlar.

Bizim gibi merkezden uzak olan ajansların bu yöndeki katkılarına ilaveten ikinci büyük katkısı ise bölgede hiçbir kamu kurumunda olmayan, reel ve gerçekçi bir bilgi temeli oluşturdular. Bence bölgelerinde bilgi temeli en sağlam kurumların başında ajanslar gelmektedir. Araştırma yaparak sorunlu alanı tespit ediyor ve bu sorunların aşılması noktasında çözüm önerileri geliştiriyor.

Şu anda bölgelerde herhangi bir sorun olduğunda diğer kamu kurumları tarafından da ilk müracaat edilen kurumların başında ajanslar gelmektedir. Bu durum ajansların gelişimi ve yaptıkları faaliyetlerin sonucu bakımından son derece önemlidir. Personel kalitesi de dikkate alındığında ajansların bu rolü üstlenmesi ve devam ettirmesi lazımdır.

Serhat Kalkınma Ajansının kurulduğu günden bugüne kadar ki gelişimini değerlendir misiniz?

Ajansımız fiili olarak 2010 yılında faaliyetlerine başladı. SERKA her şeyden önce bölge ile ilgili çok iyi bir bilgi havuzu oluşturdu. Bilgi havuzu ile birlikte önceleri afaki bir şekilde söylenen bölgenin temel gelişme eksenlerinin ne olduğu hususu daha somut bir şekilde ortaya konulmuştur. Bunu sosyal, mali ve güdümlü projelerle destekledi.

SERKA (TRA2) Bölgesini oluşturan merkezi Kars olmak üzere Ağrı, Ardahan ve Iğdır illeri farklı özelliklere sahiptir. Bütün bunları dikkate alarak her ille ait özel bir strateji geliştiriyoruz. Kars’ta turizm, Iğdır’da sanayi, Ağrı’da genç nüfusun fazla olmasından ötürü sosyal politikalara, Ardahan’da ise hayvancılığa daha fazla ağırlık veriyoruz.

Büyük ve K  k Ağı Dağı

Akçakale Adası / Ardahan

Dolayısıyla ajans ile birlikte bölgede sorunlara yönelik bir duyarlılık daha da gelişti. Ortak hareket etme, ajansın bilgilerini kullanma arttı.

Ajans kurulduğundan bugüne kadar özellikle turizm, tarım ve hayvancılık sektörlerinde hem nitel hem de nicel anlamda bir gelişme kaydedildi. Bu gelişmeyi ajans kurulmadan önceki veriler ve kurulduktan sonraki veriler desteklemektedir. Örneğin Iğdır sanayisi sitesi tamamıyla SERKA'nın ürünü bir yerdir. Altyapısının büyük bir bölümünü yapan, fabrikalarına destek vererek örnek bir sanayi

bölgesi hüviyeti kazanan Iğdır Sanayi Sitesi aynı zamanda sürekliliği olan bir bölge olmuştur. Açılıp kapanan fabrikaların yerine sürekli çalışan ihracat yapmaya başlayan bir mekanizma meydana getirilmiştir.

Buna benzer olarak Kars'ta kültür ve turizm alanında ciddi katkılar sunduk. Ani  ren Yerinin UNESCO Dünya Miras Listesine girmesi için ajansın çok ciddi katkıları olmuştur. Hatta bütün altyapısını biz hazırladık. Yazılı belgelerinden belgesellerine kadar materyalleri hazırlattık.

İshak Paşa Sarayı / Ağrı

İshak Paşa Sarayı

Serhat Kalkınma Ajansı'nı oluşturan Kars, Ağrı, Ardahan ve Iğdır illeri hangi yönleriyle öne çıkmaktadırlar?

Tarihsel geçmişi ve mimarisinden dolayı Kars'ı aristokrat bir şehir olarak tanımlayabiliriz. Kars bu yönüyle diğer illerden farklıdır. Tarihsel bir kimliği var. Bu yüzden Kars'a Butik Şehir veya Aristokrat Şehir diyorum. Kars'ta Baltık mimarisinin etkin olduğunu görüyoruz. Diğer yandan Kars Havalimanı'na da adını vermiş olan Ebul Hasan El Harakani'nin türbesi buradadır. Dolayısıyla Kars, Ani Ören Yeri, Harakani Külliyesi, Kars Kalesi, Çıldır Gölü gibi tarihi ve kültürel değeri olan varlıklara sahip bir ildir. Kars Kafkas Cumhuriyeti'nin de burada kurulmuş olması ise bu tarihsel kimliğini pekiştirmektedir. Kars bu özelliklerinin yanında kaşar ve gravyer peyniri ile dünyaca ün yapmış bir ilimizdir.

Doğal güzelliğiyle ön plana çıkan Ardahan, ilerleyen yıllarda doğa turizmi açısından önemli adaylardan biri olacaktır.

Iğdır, tarım ve tarıma dayalı sanayinin geliştiği bir ilimizdir. Bu anlamda bölgenin merkezi olabilecek bir konuma sahiptir. Ajans olarak yaptığımız çalışmalarda da genellikle bu yönüne ağırlık veriyoruz.

Ağrı ise İshakpaşa Sarayı gibi tarihi ve kültürel değerlere sahip bir il olmakla birlikte tarım ve hayvancılıkta gelişmeye açıktır. Özellikle de küçükbaş hayvancılığın gelişmesi için ciddi potansiyele sahiptir. Ağrı Dağının başlangıç noktası olması hasebiyle de dağcılık faaliyetlerinin sıkça yürütüldüğü ilimizdir. 0-24 yaş arası nüfus oranı %64 olan Ağrı'nın bu beşeri nüfus kalitesini artırmaya yönelik faaliyetlere hız verdik.

Ani Antik Kenti / Kars

Ani Antik Kenti

Şimdiye kadarki proje çağrılarını değerlendirir misiniz? Bu hibe çağrılarının SERKA bölgesine faydaları nelerdir?

2010 yılından beri hibe çağrıları ile hem kamu hem de özel teşebbüsü destekledik. Bu süreçte hayvancılık alanında yaklaşık 50 milyonluk destek sağladık. Özellikle kültür ırkı hayvan sayısının artmasında ajansın ciddi katkıları olmuştur. Süt üretimine dayalı, bölgede kaşar üretimi yapan tesislerin hemen hemen hepsine destek verdik. Bunun sonucunda üretimler daha hijyen bir ortamda gerçekleşti ve üretilen ürünler de daha kaliteli hale geldi. Dolayısıyla peynirin kalitesi arttı, kalitesinin artması fiyatının artmasına ve gelirlerinin de artmasına sebep olmuştur.

İğdir'ın daha başarılı olduğu sanayi sektörünü destekledik. Bütün bunların yanında küçük ölçekli altyapı kapsamında kamu kurumlarımıza destek sağladık. İnsanların yaşam kalitesinin artması için bu gibi yapıları da destekliyoruz. Bölge açısından da önemli olan Ardahan ve Sarıkamış kayak merkezlerinin altyapı sorunlarının çözümü noktasında destekler sağlamıştır.

Güdümlü proje desteği verdiniz mi? Vermiş iseniz hangi alanda ne tür projelere destek sağladınız?

Ağrı Orman ve İşletme Müdürlüğü'nün başvurusuyla başlayan, Ağrı İl Özel İdaresi ile Ağrı Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'nün ortak olduğu "Ağrı Kent" adını taşıyan projeye içinde 5 bin adet ağacın olduğu 300 bin dönüm arazi üzerine kurulu şehir parkı yapıldı. Toplam bütçesi 14 milyon olan projeye ajansımız 6 milyon lira destek vermiştir. Çocuk parklarından, tenis kortlarına, yürüyüş yollarına kadar sosyal yaşantıya hizmet edebilecek son derece güzel bir mekân meydana getirilmiştir. Deyim yerindeyse şehrin nefes borusu olmuştur.

Sankarış'ta özellikle futbol takımlarının kamp yapabilecekleri spor alanları oluşturduk.

Kalkınma Ajansları aralarında hangi alanda, ne tür ortak projeler üretebilir? DOKA ile ne gibi projeler yürütülebilir?

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA), Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) ve Fırat Kalkınma Ajansı (FKA) ile turizm koridoru kapsamında protokol imzaladık. Turizm noktasında DOKA ile de işbirliği yapmak istiyoruz. Destinasyon belirleme adına hem DOKA hem de OKA ile çalışma yapmayı arzuluyoruz. Özellikle de DOKA'nın turizm konusunda tecrübelerinden faydalanmak istiyoruz.

Sizce SERKA'yı diğer ajanslardan ayıran özellikleri nelerdir?

En belirleyici faktörü bulunduğu bölgenin tarihsel geçmişi. Örneğin Karadeniz'de buradaki gibi çok kültürlü bir yapı yok. Farklı etnik gruplar, farklı inançlar hareket kabiliyetinizi çok hassas bir dengede götürmenizi sağlıyor. Çok kültürlü ve tarihi geçmişe sahip olmak, bölgede hizmet veren SERKA'nın farklılığını ortaya koymaktadır.

Kalkınma Bakanlığı Sonuç Odaklı Programı (SOP) uygulamaya aldı. Bu uygulamayı nasıl buluyorsunuz? Bu kapsamda SERKA olarak neler yapıyorsunuz?

Neyi, niçin, ne kadar sürede kullanacağımız mantığıyla hareketle hazırlanan bu programı önemsiyorum. Yapacağımız işi önceden bilirsek başarılı olma yüzdemiz artar. Turizm ve Sosyal sorunlara yönelik iki temel SOP oluşturduk.

31

Kayısı / Kağızman

Kiraz / Ardahan

Çıldır Gölü / Ardahan

Çıldır Festivali / Ardahan

Kalkınma ajansları Devletimizin verdiği desteklerle hibe çağrısına çıkarak ekonomiye, sosyal hayata katkı sağlamaktadırlar. Bu desteklerin haricinde ajanslar Avrupa Birliği (AB) gibi uluslararası desteklerden faydalanmak suretiyle bölgelerine ek gelir sunabilmektedirler. Bu bağlamda SERKA olarak yürüttüğünüz veya yürütülen projeler hakkında bilgi verir misiniz?

Bu alanda iki proje yürütüyoruz. Birincisi Avrupa Birliği (AB) Rekabetçilik ve Yenilik Sektör Operasyonel Programı kapsamında finanse edilen Tarihi Kimliği ile Kars Kenti Projesi'dir. 10 milyon 600 avroluk projeye Kars kent merkezinde bulunan Haydar Aliyev Caddesi'ndeki bütün tarihi yapılar restore edilecektir. Şu anda teknik yardım bileşeni ihalesini gerçekleştirdik. Yakın zamanda da iş ihalesini yapacağız. Bu caddede 106 adet tarihi yapı restore edilecektir. Bunun yanında caddenin yol, kaldırım, sokak mobilyası ve ışıklandırması da proje kapsamında yapılacaktır. Bu yılın sonlarına doğru restore işlerine başlanması planlanmaktadır.

Diğer projemiz ise 12 milyon avroluk TRA2 Bölgesinde Süt Ürünleri Kümelenmesini Canlandırma ve Peynir Altı Suyu İşleme Tesisinin Kurulması Projesi'dir. Asit oranı yüksek olan peynir altı suyu toprağa direkt döküldüğünde toprağı çürütüyor. Suyu da ciddi anlamda kirletiyor. Bu proje ile peynir altı suyu toz haline getirilecektir. Projenin hayata geçirilmesiyle bölge illerinde çevreye zarar veren peynir altı suyu ekonomiye kazandırılacak. Atıldığında çevreye zarar veren peynir altı suyu, tesislerde işlendikten sonra bisküvi, bebek maması, çikolata, dondurma, hazır çorba, hamur işleri, et ürünleri, ekmek yapımı ve yem katkı maddesi olarak kullanılabilir. Dolayısıyla proje ile hem çevrenin kirlenmesi önlenecek hem de ekonomik katkı sağlanacaktır. İhale süreçleri devam etmektedir.

Şeytan Kalesi / Ardahan

Serhat Kalkınma Ajansı Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan ve İran olmak üzere 4 ülkeyle sınır komşusudur. Bu kapsamda neler yapıyorsunuz?

Söylediğiniz üzere Serhat Kalkınma Ajansı Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan ve İran olmak üzere 4 ülkeyle sınır komşusudur. Bu özelliğiyle de ülkemizdeki en fazla ülkeyle sınır komşusu olan ajanstır. Kars-Tiflis-Bakü Demiryolu hattıyla birlikte Gürcistan ile ilişkilerimiz diğerlerine nazaran artarak devam ediyor. Gürcistan ile turizm alanında destinasyon çalışmamız oldu. Buna mukabil görüşmelerimiz devam ediyor.

Bunun yanında bölgede iş yapma olanağı bulunan işadamlarımızı Gürcistan'a götürüyoruz. Gürcistan-Azerbaycan-İran ve İran-Azerbaycan-Gürcistan şeklinde bölgenin ticaret ve sanayi odaları ve esnaf ve sanatkarlar odaları ile birlikte karşılıklı ziyaretler yapılmaya başlandı.

İranlıların İğdır'a ziyaretleri son zamanda sıklaştı. İğdir'a artarak devam eden İranlı turistler geliyor.

Ağrı ilimizle İran arasında ciddi temaslar mevcuttur.

Şu anda bizdeki aktörlerin bu ülkeleri tanıma süreci devam ediyor. Yurtdışı fuarlarda İran ve Azerbaycan'ı kattık.

12 HAVARİLER KİLİSESİ
(KÜMBET CAMII)

Eider Kervansarayı / Igdir

AYGIR GÖLÜ

Doğubeyazıt

Korhan Yaylası

Zikrettiğiniz üzere Kars-Tiflis-Bakü Demiryolu hizmete açıldı. Sizce, bu demiryolunun SERKA Bölgesi'ne katkıları neler olacaktır?

Bunu öngörerek Kars'ta lojistik merkezin kurulması amacıyla 2011 yılında çalışmalara başladık. İnşaatı başlayan Lojistik Merkez için çalışmalar devam etmekte olup belli bir aşamaya da gelinmiştir. Bu merkez için büyük firmalar Kars'ta yer temin etmeye başladılar. Burada hem aktarma merkezi olacak hem de ileride bazı büyük firmaların montaj merkezleri burada yer alacaktır. Kars, Çin'den başlayıp Avrupa'ya gidecek İpek yolu Güzergahı'nın adeta giriş noktası olacaktır. Dolayısıyla özellikle ulaşım alanında Kars bir merkez haline gelecektir.

İkinci büyük faydası da turizm alanında olacaktır. Zaten Doğu Ekspresi sayesinde Kars'a gelen turist sayısında artış olmuştur. Bunu Sibirya ve Hindistan benzeri bir formata dönüştürmek istiyoruz. İstanbul veya Ankara'dan trene binen bir kişi Bakü'ye kadar hat üzerinde bulunan yerleri ziyaret etme olanağı yakalayacaktır. Bu hattan sadece Türkiye değil Gürcistan ve Azerbaycan da istifade edecektir.

DOĞUBEYAZIT KALESİ VE CAMİ

ÇİLDİR FESTİVALİ

Kağızman

Ajans ve üniversite işbirliğini bir akademisyen olarak yorumlar mısınız? Sizce nasıl olmalıdır?

Üniversiteleri işbirliğine ajanslar zorlamalıdır. Piyasaya açılma noktasında üniversiteler biraz tedirgindirler. Bilgi bizde var algısı üniversiteleri yanlış yönlendiriyor. Bu algıyı ajansların kırması lazımdır.

Örneğin uyguladığımız mentörlük programı tamamıyla Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin gönüllü faaliyeti ile yürümektedir. Ajansın bir faaliyeti eğitim fakültesinde ders olarak okutulmaktadır. Bu dersi alan öğrencinin uygulama alanı ise SERKA'nın yürüttüğü Mentörlük Projesi'dir. Sonuçta fiili bir süreç işlediğinde herkes bundan haz almaktadır. İlk projeye başladığımızdaki algı ile üniversitenin olaya dâhil olmasından sonraki algı tamamen birbirinden farklıdır.

Ajanslar arasında aralıklarla yapılan tecrübe paylaşım toplantıları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Ajansların ortak hareket etme noktasında çok ciddi faydası vardır. Buradaki personelin bakış açısıyla Karadeniz'de personelin bakış açısı farklı olmaktadır. Farklı bakış açılarının azalması bakımından bunu çok önemsiyorum. Bu toplantılarda ortak çözümler de ortaya çıkabilmektedir. Dolayısıyla özellikle birim bazlı tecrübe paylaşım toplantılarının periyodik olarak mutlaka yapılması gerektiğine inanıyorum.

Osmanlı döneminden bu yana Trabzon'da yapılan Trabzon Telkariye ve Hasır  için Trabzon Kuyumcu ve Saat iler Odası tarafından 22.09.2006 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 22.04.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak tescillenmiştir.

www.dokka.org.tr

Trabzon Telkariye ve Hasırı

İller

Ajans Merkezi

İstatistikî BölgeYüzölçümü (km²)**Nüfus**

Komşu Kalkınma Ajansları

İlçe Sayısı

Büyükşehir Belediyeleri

İzmir

İzmir

TR31

11.973

4.223.545

- Güney Ege Kalkınma Ajansı (EGKA)
- Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA)
- Zafer Kalkınma Ajansı (ZAFER)

30

İzmir

İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA)
Genel Sekreter Vekili
Sena GÜRSOY

Ülkemizdeki kalkınma ajanslarını tanımlama adına neler söylemek istersiniz?

Kalkınma ajanslarına baktığımız zaman idari yapı bakımından hala yeni kurumlar olduğunu söyleyebiliriz. İlk kurulan iki pilot kalkınma ajansından birisi de İzmir Kalkınma Ajansı'dır. 2006 yılında kanunları çıkan 2007 yılında teşkilatlanan toplamda 12 yıllık geçmişe sahip ajanlarımız yeni kurumlardır. Kamu yönetimi içerisinde özel sektöre yakın dinamik, etkili bir şekilde çalışan, bölgesinin kalkınması için çalışan kurumlardır. Geline nokta bütünü ajanslarımıza bölgelerinde başarılı projelere imza atmış durumdadır. Bölgelerinin önceliklerini ve stratejilerini belirlemiş durumdadırlar. Çeşitli stratejik planlarla, farklı stratejiler uygulayarak bölgelerine yön veriyorlar. Bu anlamda diğer kamu kurumları ve özel sektör için de örnek kurumlar olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim.

İzmir Kalkınma Ajansı belirttiğiniz üzere Çukurova Kalkınma Ajansıyla birlikte ilk kurulan ajans hüviyetinin yanında aynı zamanda da tek ilden oluşan üç ajanstan birisidir. Bu özelliklerini de dikkate alarak bugüne kadar ki gelişimini değerlendir misiniz?

Ajansımız kurulduğu tarihten buyana pilot ajans olmanın sorumluluğuyla diğer ajansların kurulmasına yardımcı olmuştur. Bunun dışında pek çok ilk çalışmayı gerçekleştirmiştir. İlk bölge planı, ilk bölgesel yenilik stratejisi, ilk temiz üretimle ilgili strateji raporu, ilk kentsel pazarlama stratejik planı bu çalışmalardan bazılarıdır. İzmir için öncelikleri belirlemiş, paydaşları ile birlikte planlamalarını yapmış, mali destek programları ve güdümlü projelerle bunları desteklemiştir.

Tek il olmanın avantaj veya dezavantajları nelerdir?

Açıkçası tek ilden oluşan ajansların diğer ajanslara oranla daha avantajlı olduğunu düşünüyorum. DOKA gibi altı (6) ilden oluşan ve birden çok ile sahip ajanslara nazaran gerek yönetsel anlamda gerekse de coğrafi anlamda hızlı karar alma ve uygulama noktasında daha avantajlıdır. Tek illerden oluşan ajanslarda diğer kalkınma ajanslarında olmayan kalkınma kurulundan yönetim kuruluna üye gönderme gibi bir durumda mevzu bahisdir. Bizdeki yedi (7) yönetim kurulu üyemizden üçü kalkınma kurulundan seçilerek geliyor. Bu uygulama bölgedeki paydaşlarının yansıması anlamında güzel bir gelişmedir.

Şu ana kadar ki güdümlü projelerden bahseder misiniz?

Ajansımız ülkemizde ilk güdümlü proje çalışmasını başlatan ve uygulama alan ajanstır. Bunun geçmişi 2010 yılına kadar inmektedir. Şu ana kadar yedi (7) güdümlü projemiz için sözleşme yapılmıştır. Bunların beş (5) adedi ise tamamlanmıştır. Şu anda devam eden iki adet güdümlü projemiz vardır. Bunların haricinde bir tane de Bakanlık onayına gönderilmiş güdümlü proje mevcuttur. Güdümlü proje konusunda diğer ajanslar içerisinde bir adım daha önde olduğumuzu söyleyebilirim.

İlk güdümlü projemiz 2012 yılında imzalanan ve İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü tarafından yürütülen İzmir İnovasyon Merkezi Projesidir. Teknopark İzmir'e ait 7500 m2 kapalı alanda kurulan İnovasyon Merkezi'nde nitelikli tekno-girişimin ortaya çıkması için kuluçka merkezinden, nitelikli sosyal donatı alanlarına, tanıtım, patentleme ve teknoloji transfer ofisinden toplantı salonlarına kadar gerekli temel altyapı oluşturularak bölgenin bir çekim merkezi haline gelmesi sağlandı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi ile Kent Koleji Meslek Fabrikası adı altında projemiz tamamlandı. Bu projeye insan kaynağının etkin şekilde üretime katılabilmesi; işsizliğin ve mesleksizliğin önüne geçilebilmesi amaçlanmış olup buna yönelik eğitimler sürekli yapılmaktadır.

Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi Enstitüsü ile güneş enerjisi alanında Biyokütle Enerji Sistemleri ve Teknolojileri Merkezi kuruldu. Bu projeye birlikte sanayi ve Ar-Ge projeleri geliştirilerek yerli üretici teşvik edilmesi hedeflenmektedir. Bununla birlikte İzmir ili ve çevresinde coğrafi bilgi, veri izleme ve değerlendirme sistemi oluşturulacak, gezici ekiplerle kurulu biyokütle sistemlerinin kontrolü yapılacaktır. Ayrıca kurulan Merkezde yenilenebilir enerji sektöründeki kalifiye işgücü eksikliğini gidermek için sertifikalı mesleki eğitim hizmetleri de verilmektedir.

Dokuz Eylül Üniversitesi ile sağlık alanında "İzmir Sağlık Teknolojileri Geliştirici ve Hızlandırıcısı (Bioİzmir)" Projesi hayata geçirilmiştir. Laboratuvardan hasta yatağına kadar ki zincirde önemli unsurları bir araya getirerek "tek durak" kavramı ile yaşama geçirecek projeye bölgesel, ulusal ve uluslararası bağlamda İzmir'in sağlık girişimleri ve inovasyonu merkezi haline gelmesinde çok önemli oranda katkılar sağlayacaktır.

Beşinci hayata geçirilen güdümlü projemiz ise Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği'nce yürütülen Teknik Tekstiller Araştırma ve Uygulama Merkezi Projesi'dir. Proje kapsamında, Dokuz Eylül Üniversitesi Tınaztepe Kampüsünde yerleşik Üniversite - Sanayi Uygulama ve Araştırma Merkezi (DESUM) bünyesinde teknik tekstil sektörüne yönelik AR-GE çalışmaları ile test ve analizlerin yapılacağı bir laboratuvar inşa edilmiştir.

Devam eden iki adet güdümlü projemizden birisi süs bitkiciliğinin yaygın olarak yapıldığı Ödemiş bölgesinde yürütülmektedir. Ödemiş Kaymakamlığı'nın yürüttüğü Dış Mekan Süs Bitkileri Genç Fide Üretim Tesisi Güdümlü Projesi ile bölgedeki üreticilerin standart ve kaliteli dış mekan süs bitkisi fide ihtiyacını karşılamak üzere yıllık yaklaşık 12 milyon adet dış mekan süs bitkisi fide üretimi hedeflenmektedir. 110 dönüm arazi üzerinde oluşturulacak olan tesis içerisinde, köklendirme serası, yetiştirme ve adaptasyon seraları, anaç üretim parselinin yanı sıra idari bina vb. fiziki kullanımların yapılandırılması planlanmaktadır. Proje kapsamında mesleki eğitim faaliyetleri ile deneme üretimi faaliyetleri de öngörülmektedir. Proje sonunda oluşturulacak teknoloji yoğun tesis ile Küçük Menderes Havzasında süs bitkileri sektöründe faaliyet gösteren üreticilere kontrollü, yüksek kaliteli ve seri bir üretim ile genç fide sağlanması, yurt dışına genç fide ihracatının artırılması hedeflenmektedir.

Diğer devam eden güdümlü proje ise Ege Soğutma Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESSİAD) tarafından yürütülen soğutma sektörüne yönelik Akredite Test ve Analiz Laboratuvarı Güdümlü Projesi'dir. Projeye ülkemizde bu konuda tek, Avrupa'da

ise bu alanda ikinci olması beklenen akredite bir test ve analiz laboratuvarı bölgemize kazandırılacaktır.

Bu yedi proje için İZKA desteği 37,50 milyon TL'dir. Söz konusu yürütücü kurumların katkılarına eklersek yaklaşık 57 milyon TL'lik bir katkı söz konusudur.

Şu anda Bakanlık onayında olan projemiz ise İzmir Ekonomi Üniversitesi tarafından yürütülmesi planlanan elektrikli cihazlara yönelik test ve akredite merkezi olacak projedir.

Diğer mali desteklerden bahsederek hangi alanlarda İzmir'e ne gibi katkılarınız oldu?

Bugüne kadar 16 adet mali destek programı uyguladık. Süreci devam eden iki MDP ile toplamda 18 mali destek programı yürütmüş olacağız. İlk olarak 2008 yılında Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı ve KOBİ Mali Destek Programı ile başladık. İlk yıllarda ajansın tanıtımına, bölgede bilinirliğine yönelik programlar uygulandı. Zaman geçtikçe öncelikler ve konu başlıkları anlamında programlar biraz daha rafine hale geldi. Bu iki programdan sonra turizm çevre, kırsal kalkınma, küçük ölçekli altyapı, teknolojik üretim ve yenilik, sanayi bölgeleri, mesleki eğitim ve yenilenebilir enerji gibi spesifik alanlarda hibeler sağladık.

Mali destek programları kapsamında 560 proje sözleşmeye bağlanmıştır. Toplam tutar da 317 milyon TL'dir.

Kalkınma Bakanlığı'nın uygulamaya aldığı Sonuç Odaklı Programı (SOP) kapsamında neler yapıyorsunuz?

2018 yılı çalışma programı ile beraber Sonuç Odaklı Program mantığına geçtik. İzmir Kalkınma Ajansı olarak beş (5) adet SOP belirledik. Bunlar Yenilikçilik, Rekabetçilik SOP, içinde yenilebilir enerjinin de olduğu Temiz Teknolojiler SOP, kentsel pazarlama ve turizm alanında Destinasyon Yönetimi SOP, Sosyal İçerme SOP ve havza bazlı olup Küçük Menderes havzasını kapsayan sonuç odaklı programlardır.

Kalkınma Ajansları aralarında hangi alanda, ne tür ortak projeler üretilebilir? İZKA olarak bu tür projeler içinde yer aldınız mı?

Şu ana kadar birçok ajansla bilgi ve deneyim paylaşımı yaptık ancak sözünü ettiğiniz gibi ortak bir çalışma gerçekleştirmedik. Komşu ajansımız olan Zafer Kalkınma Ajansı ile bu alanla ilgili bir araya geliyoruz. Onların savunma sanayi ile ilgili yürüttüğü birtakım projeler var. Manisa'da Teknopark Gündümlü Projeleri var. Manisa da İzmir'e çok yakın bir ildir. Sabuncu Tüneli'nin açılmasıyla İzmir-Manisa arası daha da kısalacak. Belirli havzalar örtüşüyor.

Ülkemizin 2023 hedeflerini sağlayabilmesi için kalkınma ajansları neler yapmalıdır?

2023 de yakınlıştı. Orta vadeli bir dönem haline geldi. Belki biraz daha ilerisini düşünüp daha farklı hedeflere koşmak lazım. Ajanslar bu anlamda sektör seçiminde sonuç odaklı programlama mantığı içerisinde ülkemizin ihracatını artırıcı, ithalatını azaltıcı, katma değeri yüksek ürün ve hizmet üretimine yoğunlaşması gerekiyor. Bu yönelik olarak ajansların bölgedeki insan kaynağının geliştirilmesine yönelmeleri lazımdır. Proje yazım kapasitesinin artırılması yönelik çalışmalar içerisinde olmalıdırlar. Yabancı yatırımcı ve turist çekmek için köprü vazifesi üstlenmelidirler. Bu görevleri bütüncü bir strateji içerisinde ele alarak ülkemizin hedeflerine ulaşmasında baş kurumlardan biri olacağına inancım tamdır.

İZKA'nın ön ayak olup İzmir'e getirdiği doğrudan yabancı yatırımcı var mı? Buna yönelik faaliyetlerinizi anlatır mısınız?

2008 yılından bugüne kadar İzmir Yatırım Destek Ofisi eliyle 510 yatırım projesiyle ilgilenmiştir. Bunlardan 60 civarındaki sonuçlandırılarak 4000 üzerinde istihdam yaratılmış olup 300 milyon avro civarında doğrudan yabancı yatırım İzmir'e getirilmiştir. Çoğunluğunu Avrupa ülkeleri firmalarının oluşturduğu yatırımların yenilenebilir enerji, otomotiv ve makine ekipman imalatı yoğun sektörler olarak göze çarpmaktadır.

İzmir YDO'nun diğer ajanslardan bir farkı da budur. Özellikle yabancı yatırımcının İzmir'e gelmesi noktasında çalışmalarını ve faaliyetlerini yoğunlaştırmaktadır.

Bir danışman şirketiyle yaptığımız çalışmada yabancı yatırım için bilgi iletişim teknolojileri ve yenilenebilir enerji olmak üzere iki alan belirlenmiştir. Özellikle de bu iki alanda yatırım tanıtımı yapıyoruz. Tabii ki bir yatırımcı geldiğinde sektörüne bakmaksızın her türlü desteği veriyoruz. Biz kendimiz yabancı yatırımcı çekmeye çıktığımızda ise bu iki alana yoğunlaşıyoruz.

Kalkınma ajansları normal desteklerin haricinde Avrupa Birliği (AB) gibi uluslararası desteklerden faydalanmak suretiyle bölgelerine ek gelir sunabilmektedirler. Bu bağlamda İZKA olarak yürüttüğünüz veya yürütülen projeler hakkında bilgi verirsiniz?

Geçmiş dönemde 3 adet proje yürüttük. Bu projelerde doğrudan proje yararlanıcısı olarak değil de proje ortağı olarak yer aldık. Kümelenme anlamında çok ortaklı bir projede yer aldık. inovasyon alanında müfredat oluşturmak için Ege İhracatçıları Birliği ile birlikte AB projesini yürüttük. Daha sonra sivil toplum diyalogu kapsamında Geleceğe Değer Katmak Projesinde İtalyan ortaklar ile birlikte çalıştık. Bu proje soğutma sektörü için önemli bir projedir. İtalya'da soğutma sektörü ile ilgili bir bölge var. Onlarla karşılıklı deneyim paylaşımı, görüş alışverişi yaptık.

Dördüncüsü ise Avrupa Birliği Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında BEST for Energy (Boosting Effective and Sustainable Transformation for Energy-Enerji için Etkin ve Sürdürülebilir Dönüşüm) başlıklı projemiz destek almaya hak kazanmıştır. Yaklaşık 4 milyon avroya yakın bir bütçeyle yenilenebilir enerji sektöründe kümelenmeyi hedefliyoruz.

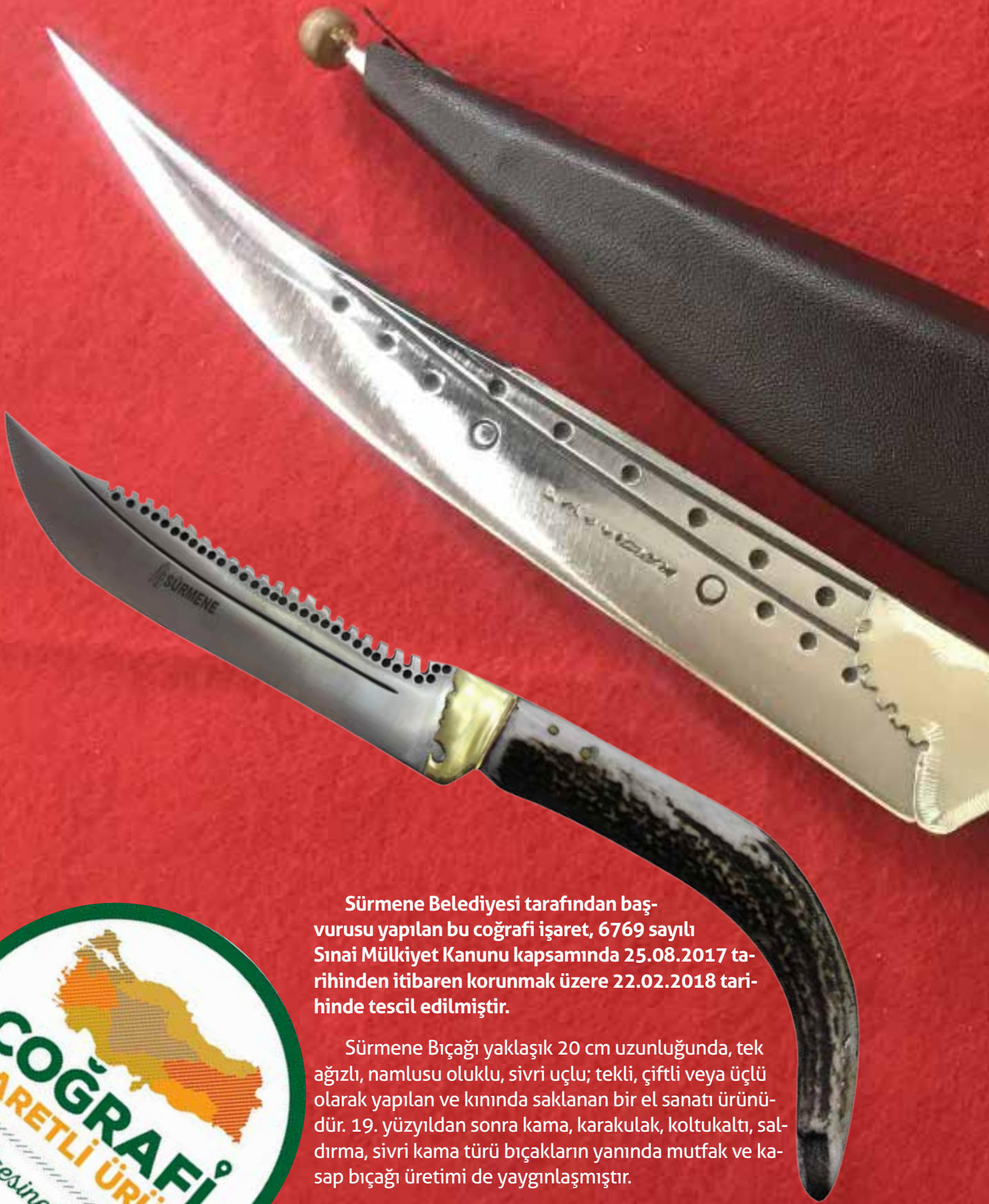

Dergimiz hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Bu tür yayınların sizce önemi nedir?

Ajansların yaptıkları çalışmaların kitlelere ve kamuoyuna aktarılması konusunda çok önemlidir. Çok büyük bir emeğin olduğunu görüyorum. İZKA olarak ilk zamanlarda bir bültenimiz vardı. Bunu devam ettiremedik. Bizleri ziyaret ettiğiniz için ve dergiyi sürdürülebilir hale getirdiğinizden ötürü sizleri tebrik ediyorum.

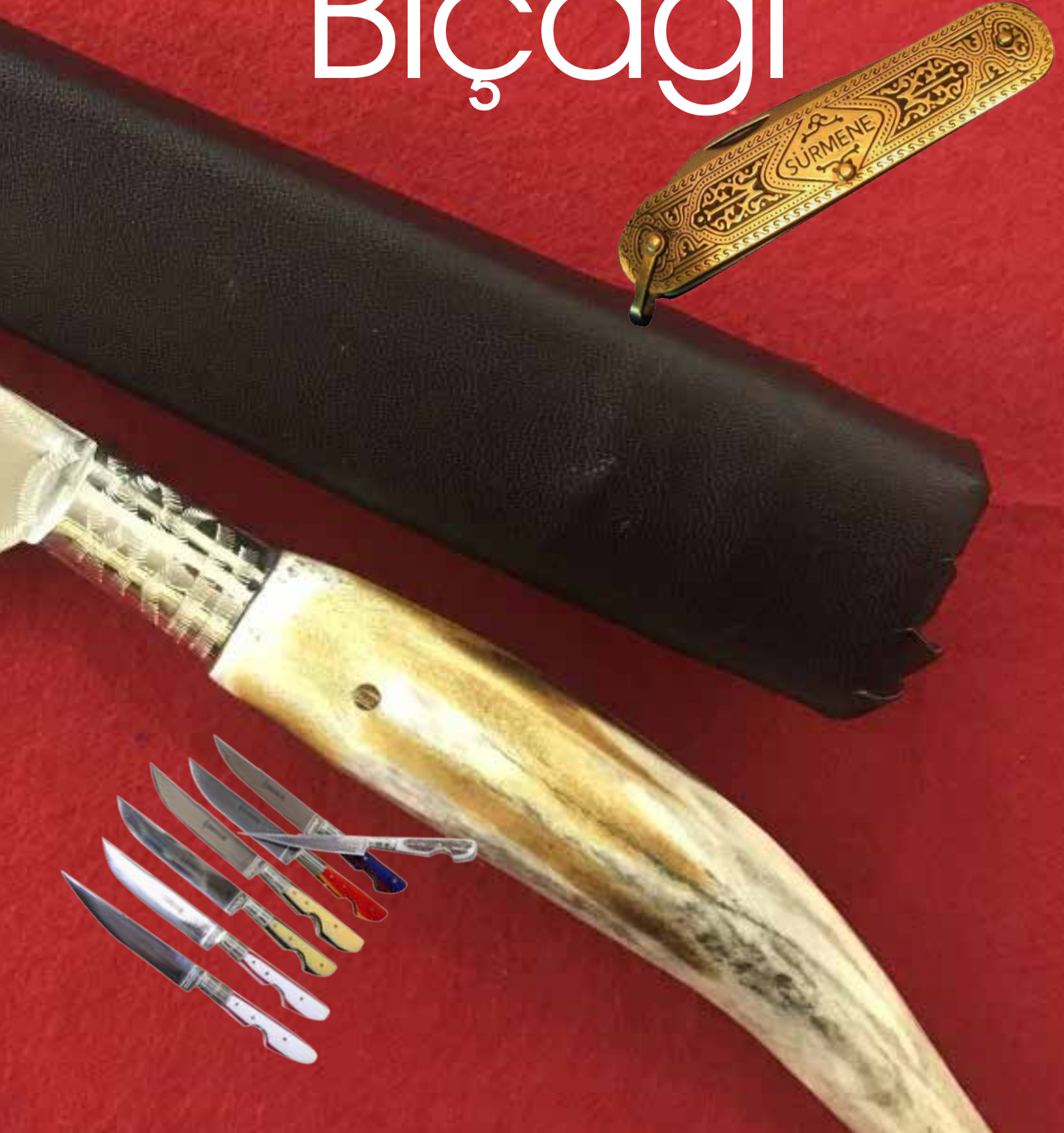

Sürmene Belediyesi tarafından başvurusu yapılan bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 25.08.2017 tarihinden itibaren korunmak üzere 22.02.2018 tarihinde tescil edilmiştir.

Sürmene Bıçağı yaklaşık 20 cm uzunluğunda, tek ağızlı, namlusu oluklu, sivri uçlu; tekli, çiftli veya üçlü olarak yapılan ve kınında saklanan bir el sanatı ürünüdür. 19. yüzyıldan sonra kama, karakulak, koltukaltı, saldırma, sivri kama türü bıçakların yanında mutfak ve kasap bıçağı üretimi de yaygınlaşmıştır.

Sürmene Bıçağı

İller	Diyarbakır ve Şanlıurfa
Ajans Merkezi	Diyarbakır
İstatistikî Bölge	TRC2
Yüzölçümü (km ²)	33.939 (Diyarbakır-15.355 / Şanlıurfa-18.584)
Nüfus	3.613.746 (Diyarbakır-1.673.119 / Şanlıurfa-1.940.627)
Komşu Kalkınma Ajansları	- İpekyolu Kalkınma Ajansı (İKA) - Dicle Kalkınma Ajansı (DİKA) - Fırat Kalkınma Ajansı (FKA) - Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA)
İlçe Sayısı	30 (Diyarbakır-17 / Şanlıurfa-13)
Büyükşehir Belediyeleri	Diyarbakır ve Şanlıurfa

KARACADAĞ

KALKINMA AJANSI • DEVELOPMENT AGENCY

Karacadağ Kalkınma Ajansı (KARACADAĞ)
Genel Sekreteri **Dr. Hasan MARAL**

Kalkınma ajanslarının gelişim sürecini değerlendirir misiniz?

Karacadağ Kalkınma Ajansı 2008 Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuş ve faaliyetlerine 2009'un ortalarında başlamıştır. Diyarbakır ve Şanlıurfa illerine hitap eden bir ajansız. Diğer ajanslarda olduğu gibi ilk 2-3 yılımızı kurum-sallaşma faaliyetlerine ayırdık.

Kalkınma ajanslarındaki mekanizma iyi tasarlanmıştır. Kendine has özel kanunu olan ajanslar bütün iş ve işlemlerini bu kanun çerçevesinde yürütmektedir. Barındırdığı nitelikli insan kaynağı ile kalkınma ajansları beraberinde esnek çalışmayı da getirmektedir. Farklı nedenlerden ötürü belli bir eşiği aşamamış olan Şanlıurfa ve Diyarbakır gibi kadim şehirlerimizde hakikaten nitelikli insan kaynağımızın faydalarını görüyoruz. Bu nitelikli insan kaynağı potansiyelini ilgili paydaşlar da fark edince de daha kolay iletişime geçebiliyorlar. Çünkü buradaki iletişim tarzı onların sorunlarını giderebilecek bir yapı da içermektedir.

Çalışmalarımızın ilk dönemlerinde kurumsal ağ analizi çalışması yaptık. Hem Diyarbakır'da hem de Şanlıurfa'da kurumların birbirleriyle olan ilişkilerini irdeledik. Bu çalışmayla Diyarbakır ile Şanlıurfa arasında köprü görevi gören tek kurumun nerdeyse Karacadağ Kalkınma Ajansı olduğu ortaya çıktı. Burada kalkınma kurulunun da önemli rol üstlendiğini gözlemliyoruz. Hem yönetim kurulu hem de kalkınma kurulu iki ilin kaynaşması açısından önemli bir yapı olarak ortaya çıkmaktadır.

10 yıllık tecrübeyi geride bırakmış olması ve sonuç odaklı program mantığı ile çalışmalarını devam ettirecek kalkınma ajanslarının bir kademe daha atlayıp olgunlaştığını söyleyebiliriz.

Balıklıgöl / Şanlıurfa

Karacadağ Kalkınma Ajansı'nın yaptıkları ve yapacakları hakkında neler söylemek istersiniz?

Kalkınma ajanslarının yatırım ortamını iyileştirmek, bölgenin potansiyelini ortaya çıkarmak, kamu ve özel sektör arasında bir sinerji oluşturmak ve hibe mekanizmaları ile bölgenin kapasitesini artırmak gibi görevleri mevcuttur. Çalışmalarımızı üç boyutlu düşünürsek öncelikli olarak hibe mekanizmasından başlamak gerekir.

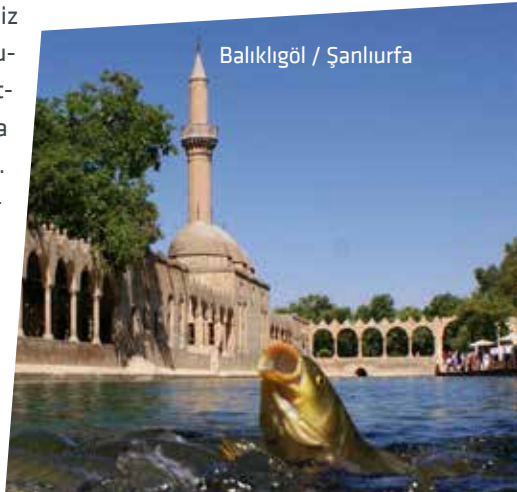
Ajansımız bugüne kadar yaklaşık 115 milyon TL'yi aşan miktarda kurum ve kuruluşlara hibe vermiştir. Paydaşların katkısı da hesaba katıldığında 200 milyon civarındaki bir kaynağın ekonomiye kazandırıldığını görüyoruz. Bu katkı ajansımızın kendi bütçesini kullanarak ekonomiye kazandırdığı bir kaynaktır. Bunun yanında Cazibe Merkezlerini Destekleme Fonu adı altında usul ve esaslarını Kalkınma Bakanlığı'nın belirlediği ve ajanslar üzerinden kullandırılan mekanizmayla özellikle turizmin gelişmesine yönelik bir kaynağı da ajans eliyle dağıttık. Burada 250 milyonu geçen destekten bahsedebiliriz.

Ajans kurulduğunda hazırlanan 2009-2011 ön gelişme bölgesel planı, 2010-2013 ve akabinde 2014-2023 yıllarını kapsayan bölge planlarında belirlenen stratejileri baz alarak bu destekleri sağladık. Böylece turizm, sanayi ve sanayi altyapısı alanında destekler verdik. Bunların yanında bölgemiz yenilenebilir enerji potansiyeli açısından yüksek verimliliğe sahip olduğunda Yenilenebilir Enerji Mali Destek Programı'na çıktık.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi ile ilişkilerimiz çok kıymetlidir. GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ile birlikte finanse ettiği ve ajansımız eliyle yürüttüğü iki tane özel programını (Sanayide Enerji Verimliliğinin Artırılması Programı ve Organik Tarım Programı) uyguladık.

Ajansımızın hem Diyarbakır hem de Şanlıurfa yatırım destek ofisi aracılığıyla yatırım ortamını iyileştirme kapsamında yürüttüğü çok değerli çalışmaları mevcuttur. Organize sanayi bölgeleri başta olmak üzere katkı sunduğumuz çalışmalar vardır. Ajans olmasaydı bu çalışmaların çok kolay ilerlemeyeceğini söyleyebilirim. Örneğin Diyarbakır Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi için şu anda firma tahsislerini alıyoruz. Görünen o ki 2-3 ay içerisinde bu OSB'de doluluk oranı %100'e ulaşacaktır. Hatta 2-3 katına ulaşan talepler olacaktır. Dolayısıyla 10 bin kişiye istihdam sağlayacak OSB'de nitelikli yatırımcıyı çekme şansımız doğacaktır.

Bunun haricinde Türkiye'nin ilk lojistik köyü olacak Lojistik Köy Projesi'nin çalışmalarını yapıyoruz. Şanlıurfa Hazır Giyim Organize Sanayi Bölgesi içinde bir alanı Tekstil OSB diye düşündük. Tekstildcilerin bir araya geleceği, onlara hizmet edecek gümrüklemeden laboratuvarlara, eğitim merkezlerinden banka şubelerine kadar birçok donatının bir arada bulunacağı güdümlü proje desteği verdik. Yine aynı OSB içinde ayakkabıcılık sektöründeki potansiyeli değerlendirme adına cazibe merkezleri programı kapsamında Ayakkabı Sanayi Bölgesi Mali Destek Programını yürütüyoruz. Şanlıurfa'daki teknokentin gelişimi adına ilgili paydaşlarla çalışmalar yürütüyoruz. Buna yönelik güdümlü proje desteğimiz olacak. Şu anda başvuru aşaması devam etmektedir. Diyarbakır'da ajansın önderliğinde 2. organize sanayi bölgesini kuracağız.

Balıklıgöl / Şanlıurfa

Şimdiye kadar GÜDÜMLÜ proje desteği verdiniz mi? Vermiş iseniz hangi alanda ne tür projelere destek sağladınız?

Yukarıda da belirttiğim gibi şu ana kadar sadece Şanlıurfa Hazır Giyim Organize Sanayi Bölgesi içinde bir alanı Tekstil OSB güdümlü projesini uyguladık. Bu alan içerisinde meslek lisesi, banka şubesi, laboratuvar, AR-GE merkezi, eğitim merkezleri gibi sosyal donatılar yer alacaktır. 5,3 milyon TL'lik projeye ajans olarak yaklaşık 4 milyon TL'lik destek sağladık. Diğer kalan kısmı ise organize sanayi bölgesi karşılayacak.

KAYS'a açtığımız ve başvurularını aldığımız Kalkınma Bakanlığı'ndan da ön onay alan üç doğrudan güdümlü projemiz ile bölgeye katkı sunacağız. Bunlardan birincisi Diyarbakır Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi Projesi yaklaşık 8,7 milyon TL'lik bir bütçeye sahiptir. Ajans olarak bunun 7,5 milyon TL'sini karşılayacağız.

Şanlıurfa'da iki adet güdümlü projeye ön onay alındı. Bunlardan birincisi Mentörlükten iş fikri olanlara fikrini ticarileştirmeye kadar geniş bir skalada destek kalemlerinin olduğu ve çoğunlukla teknik yardım gibi duran Teknokentte kurulacak Teknokent Girişimcilik Merkezi Projesidir. İkincisi ise Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi içinde yer alan ŞUTGEM dediğimiz Şanlıurfa Uygulamalı Teknolojik Eğitim Merkezi Projesi ile de sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünün yerinde yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Şeyhan Dede Şelalesi/Diyarbakır

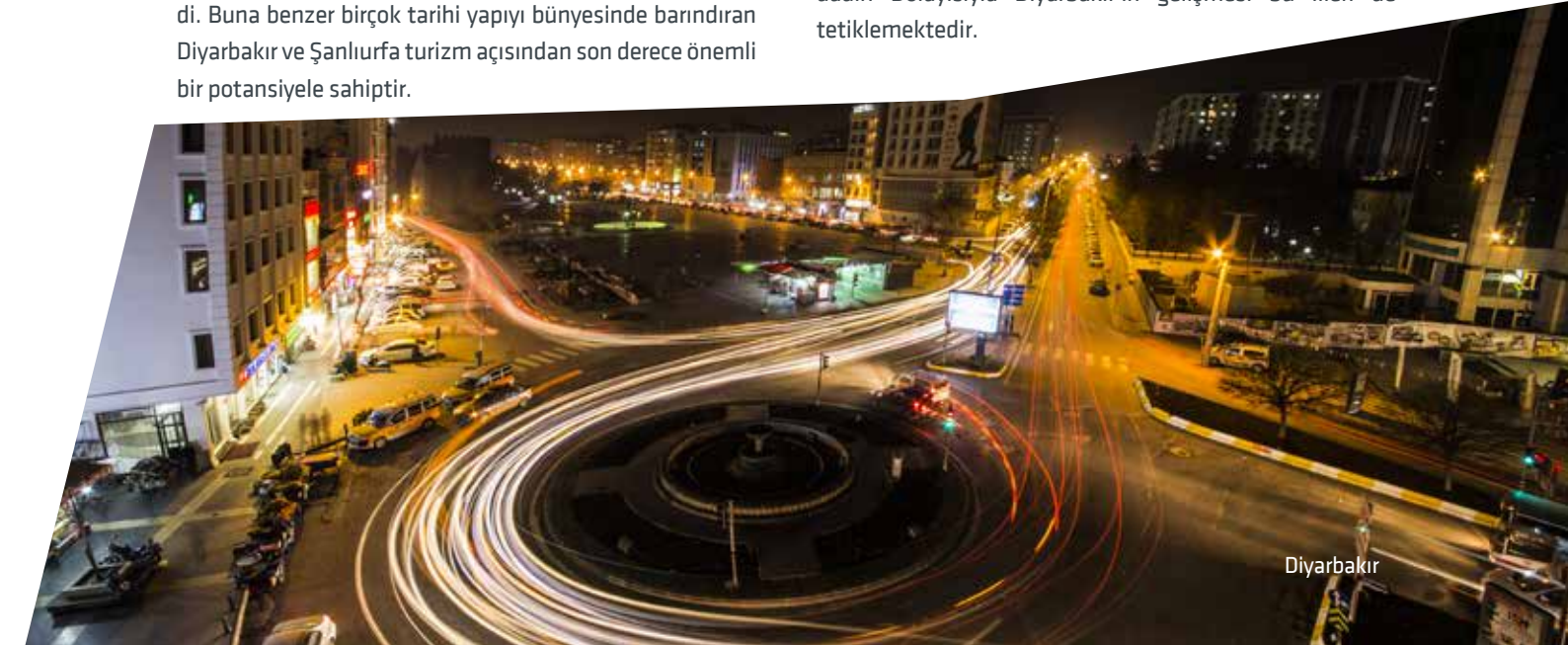
Eğil /Diyarbakır

KARADACAĞ Bölgesindeki Diyarbakır ve Şanlıurfa'yı tanımlama adına neler söylemek istersiniz?

Bu iki il de kendi başına birer cazibe merkezidir. Tarihi doku açısından bakarsak ikisi de bereketli hilalin kadim kenti olarak geçmektedir. Diyarbakır ve Şanlıurfa bu yönüyle turizm ve tescilli varlıklar açısından çok zengin olan iki şehirdir. Şanlıurfa'da bulunan ve 12500 yıllık bir geçmişe dayanan Göbeklitepe keşfedildikten sonra tarihin akışını değiştirdi. Yine 12500 yıllık geçmişe dayanan Diyarbakır'ın Bismil ilçesindeki Körtik Tepe'de yürütülen kazılarda, gün yüzüne çıkarılan eserler sayesinde insanlığın tarımsal üretimden önce de yerleşik düzene geçtiği tespit edildi. Buna benzer birçok tarihi yapıyı bünyesinde barındıran Diyarbakır ve Şanlıurfa turizm açısından son derece önemli bir potansiyele sahiptir.

Sanayileşme açısından irdelersek özellikle Şanlıurfa, Gaziantep'e yakınlığından ötürü son zamanlarda hızlı bir ivme yakalayarak Gaziantep'in sanayileşme kültürünü edinmeye başlamıştır. Böylece kendi potansiyelinin farkına varmıştır. Mevcut organize sanayi bölgeleri dolmakta ve yeni organize sanayi bölgeleri kurulmaktadır. Bunlara da talep gün geçtikçe artmaktadır.

Diyarbakır ise konumu itibarıyla Mardin, Batman, Bitlis, Muş, Elazığ gibi illere etki edebilecek bir yapıdadır. Dolayısıyla Diyarbakır'ın gelişmesi bu illeri de tetiklemektedir.

Diyarbakır

Gelincik Dağı / Diyarbakır

Kalkınma ajansları Devletimizin verdiği desteklerle hibe çağrısına çıkarak ekonomiye, sosyal hayata katkı sağlamaktadırlar. Bu desteklerin haricinde ajanslar Avrupa Birliği (AB) gibi uluslararası desteklerden faydalanmak suretiyle bölgelerine ek gelir sunabilmektedirler. Bu bağlamda KARACADAĞ olarak yürüttüğünüz veya yürütülen projeler hakkında bilgi verir misiniz?

2013 yılında Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı (BROP) çerçevesinde finanse edilen ve Ajansımız tarafından yürütülen “Tarih Yeniden Canlanıyor Projesi” Şanlıurfa’da Tarih Yeniden Canlanıyor Projesi 9,6 milyon avro bütçeye sahiptir. Bu projeye başta Göbeklitepe olmak üzere Şanlıurfa’nın tarihi değerlerini hem korumak hem de tanıtmak amaçlanmıştır. Proje inşaat ve teknik yardım bileşeninden oluşmaktadır. İnşaat bileşeninde Göbeklitepe’nin üst örtüsünü yaptık. Yaklaşık 6,5 milyon avro Göbeklitepe’nin üst örtüsü için kullanıldı. İnşallah Nisan ayı içerisinde de büyük bir açılışla bunun lansmanını yapacağız. 2,5 milyon avroluk teknik yardım bütçesiyle de Şanlıurfa’da paydaşların birlikte hareket ede-

bileceği, Şanlıurfa’ya özgü hediyelik eşyaların tasarlanacağı birçok alanda teknik destekler verdik. Bu projenin Kasım 2018’de bitirilmesi öngörülmektedir.

Diğer bir projemiz ise AB ve Türkiye Sivil Toplum Diyaloğu-IV-Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu Hibe Programı kapsamında Bölgesel Politikalar için Etkin İşbirliği Projesi’nin toplam bütçesi yaklaşık 150 bin avrodur. Bütçesi az olmasına rağmen bölgesel politikalarda bir model oluşturmayı hedefledik. Ajans deneyimleri diğer ülkelerde nasıldır, gelişme stratejileri nasıl belirleniyor, başarılı örnekler nelerdir, bunları bölgemize nasıl adapte edebiliriz gibi kriterleri içeren projeyi uyguladık. 2017 Ağustos ayında tamamlanan projenin çıktılarını hem Almanca hem de Türkçe olarak paydaşlarımızla paylaştık.

Hevsel Bahçeleri / Diyarbakır

Ülkemizin 2023 hedeflerini sağlayabilmesi için kalkınma ajansları neler yapmalıdır?

Ajanslar tarafından yapılan 10 yıllık bölge planları 2023 hedeflerini yakalama adına yapılmış planlardır. Bölgenin 2023 vizyonuna ulaşmasını hedeflemektedir. 2014 yılında yapılan bölge planları günü şartlarına uygun olarak belki de revize edilmesi gerekebilir. Şu andaki reel duruma göre güncellenmesi gerekecektir.

Kalkınma Bakanlığı 11. Kalkınma Planını hazırlıyor. Yerelde kalkınma ajansları eliyle toplantılar düzenledi. Bu toplantılarda paydaşlarımızın görüşlerini almamız ulusal plan açısından çok olumlu bir gelişmedir.

2023 hedeflerine ulaşmada en önemli aktörlerden birisi kalkınma ajanslarıdır. Zira bölgedeki ihracat rakamlarının artırılmasına, sosyal dokunun iyileştirilmesine kadar hem kurumlarla oluşturduğu sinerji hem de kendi kurumsal kapasitesi ile kalkınma ajansları çok önemli bir misyon yüklenmiştir. Bu yönüyle ajansların belirlenmiş hedefleri sahiplendiğini görüyoruz.

Asur Kabartmaları

Hılar Mağarası

Güzel Şeyh Kası

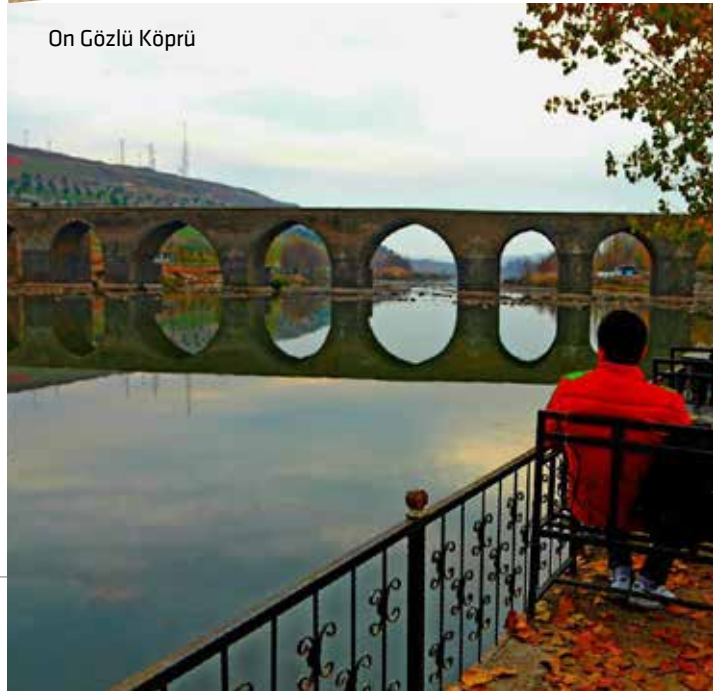
Yatırım Destek Ofislerinin (YDO) statüleri ve çalışmaları sizce nasıl olmalıdır?

Karacadağ Kalkınma Ajansı'nın iki ilden oluşmasının avantajlarından birisi de yatırım destek ofislerinde fazla personelin çalışmasına olanak sağlayabilmemiz. Kalkınma Bakanlığı YDO'larda çalışan personel sayısının beşe çıkarılmasını istiyor. Karacadağ Kalkınma Ajansı olarak Şanlıurfa'da 4, Diyarbakır'da ise 3 kişiyiz. Diyarbakır'da yakın zamanda 4 kişiye çıkartacağız. Bakanlığın bu yönde yaptığı istişare toplantılarında diğer ajanslara nazaran daha fazla personel çalıştırdığımızı söyleyebilirim. Dolayısıyla YDO'larda personel sıkıntımız yoktur.

Yatırım destek ofisleri bölgenin yatırım ortamının iyileştirilmesi adına önemli yapılardır. Bölgemizden örnek verecek olursak Diyarbakır ve Şanlıurfa'da organize sanayi bölgelerinde yapılan çalışmalar kayda değerdir. Bölgeye gelen yatırımcıların ilk görüştüğü veya görüşmek istediği kurumların başında YDO'lar gelmektedir. Böylelikle doğal bir seyir oluşmuş durumdadır.

On Gözlü Köprü

Keçi Burcu

Kulp Manzaraları

Göbeklitepe / Şanlıurfa

Zorzevan Kalesi

Malabadi Köprüsü

Selahattin Eyyübi Camii / Silvan / Diyarbakır

Kalkınma Ajansları aralarında hangi alanda, ne tür ortak projeler üretebilir? Buna yönelik somut önerileriniz nelerdir? DOKA ve KARACADAĞ arasında ne gibi ortak projeler yürütülebilir?

Kalkınma ajansları ortak proje yürütebilmeli ve yürütmelidirler. Ajans olarak da Türkiye’de ilk diyebileceğimiz uygulamayı yaptık. GAP İdaresi’nin koordinasyonunda Dicle ve İpekyolu kalkınma ajansları ile birlikte GAP Organik Tarım Değer Zinciri Pilot Uygulamalar Mali Destek Programı ile Sanayide Enerji Verimliliği MDP uyguladık. Finansmanını GAP İdaresi karşıladı, ajanslar olarak da uygulamasını yaptık. Şu anda organik tarım uygulaması anlamında bölge illerindeki (Mardin, Diyarbakır, Şanlıurfa, Adıyaman, Kilis, Gaziantep, Siirt, Batman, Şırnak) bütün aktörler birbirlerini tanıyorlar. Bu durum bizim açımızdan da son derece sevindirici bir gelişmedir. Bu işbirliğinden bir de dernek kuruldu. Organik tarım anlamında bir ağ oluşmuş oldu. Orta ve uzun vadede çok iyi sonuçların çıkacağıını düşünüyoruz. Birçoğu da ihracat odaklı çalışıyor.

Gastronomi alanında da taslak çalışması yürütüyoruz. Yine bölgedeki ajanslar bu alanda işbirliği yapacaklar.

Turizm anlamında çalışmalar yürütülebilir. Özellikle turizm rotaları çalışmaları yapılması gerekir. Bölgeleri sa-

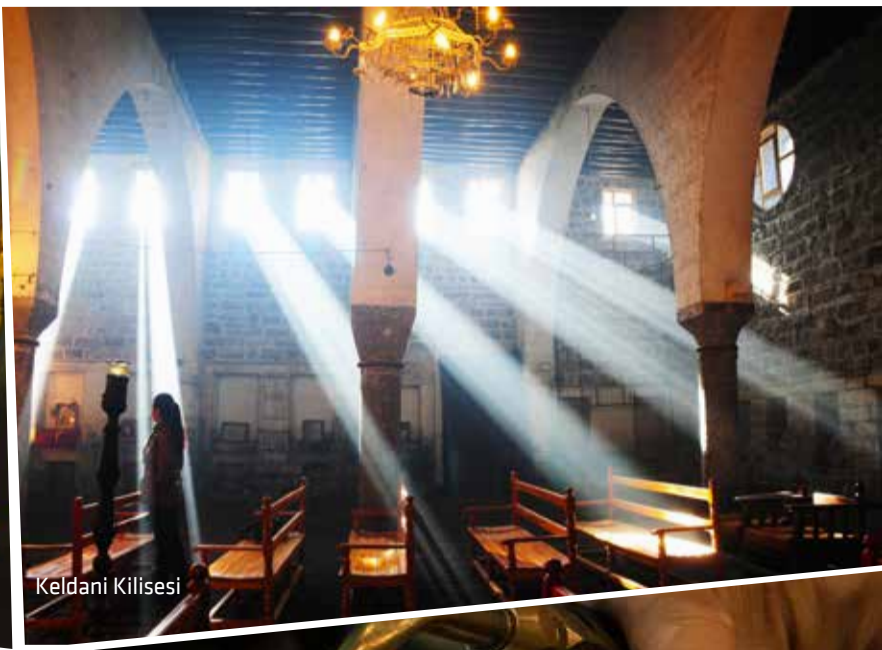
dece kendi içinde değerlendirmenin doğru olmadığını düşünüyorum. Mardin’e gelen ile Diyarbakır’a gelen turisti ayırmamak gerekir. Mardin’e gelen turist aynı zamanda Diyarbakır ve Şanlıurfa’yı da gezmektedir. Bu diğer ajanslar için de geçerli bir durumdur. Büyük ölçekte düşünürsek birbirine uzak ajanslar da bu tür çalışmalar yapabilir. Tahminimce ajanslar arasında ortak çalışma kültürü ve anlayışı önümüzdeki dönem artarak devam edecektir.

Cemil Paşa Konağı

İçkale / Diyarbakır

Keldani Kilisesi

Çalışanlarınıza yönelik neler yapıyorsunuz?

Kalkınma ajansları nitelikli personele sahiptir. 666 sayılı KHK'dan sonra ajansta çalışan personelin motivasyonuna olumsuz etki yapacak aynı işi yapmalarına rağmen farklı ücret rejimi ortaya çıktı. Bu hususun çözülmesi gerekiyor. Kalkınma Bakanlığı'na da bu durumu iletiyoruz.

Bu sorunu bir tarafta tutarsak personelimize kişisel gelişiminden mesleki gelişimine kadar katkı sunacak her türlü çalışmayı destekliyoruz.

Dergimiz hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

DOKA'nın özellikle turizm alanında yaptığı atakları buradan bile görebiliyoruz. DOKA, bir ajansın odaklı çalıştığında neleri başarılabilirceğini bütün Türkiye'ye gösterdi. Özellikle yaz aylarında bizim bölgemiz çok sıcak oluyor. Derginizde kullandığınız doğal ve görselliği yüksek fotoğrafları gördüğümüzde deyim yerindeyse serinliyoruz. Röportajları yerinde yapmanız da derginin niteliğini ortaya koymaktadır. Bir de dergiyi düzenli periyotlarla çıkarabilmek de ayrıca özveri gerektiren bir çalışmadır. Dergiyi Türkiye'ye has bir dergi konumuna taşımanız da kıymetlidir. Dergide emeği geçen herkese teşekkür ederim.

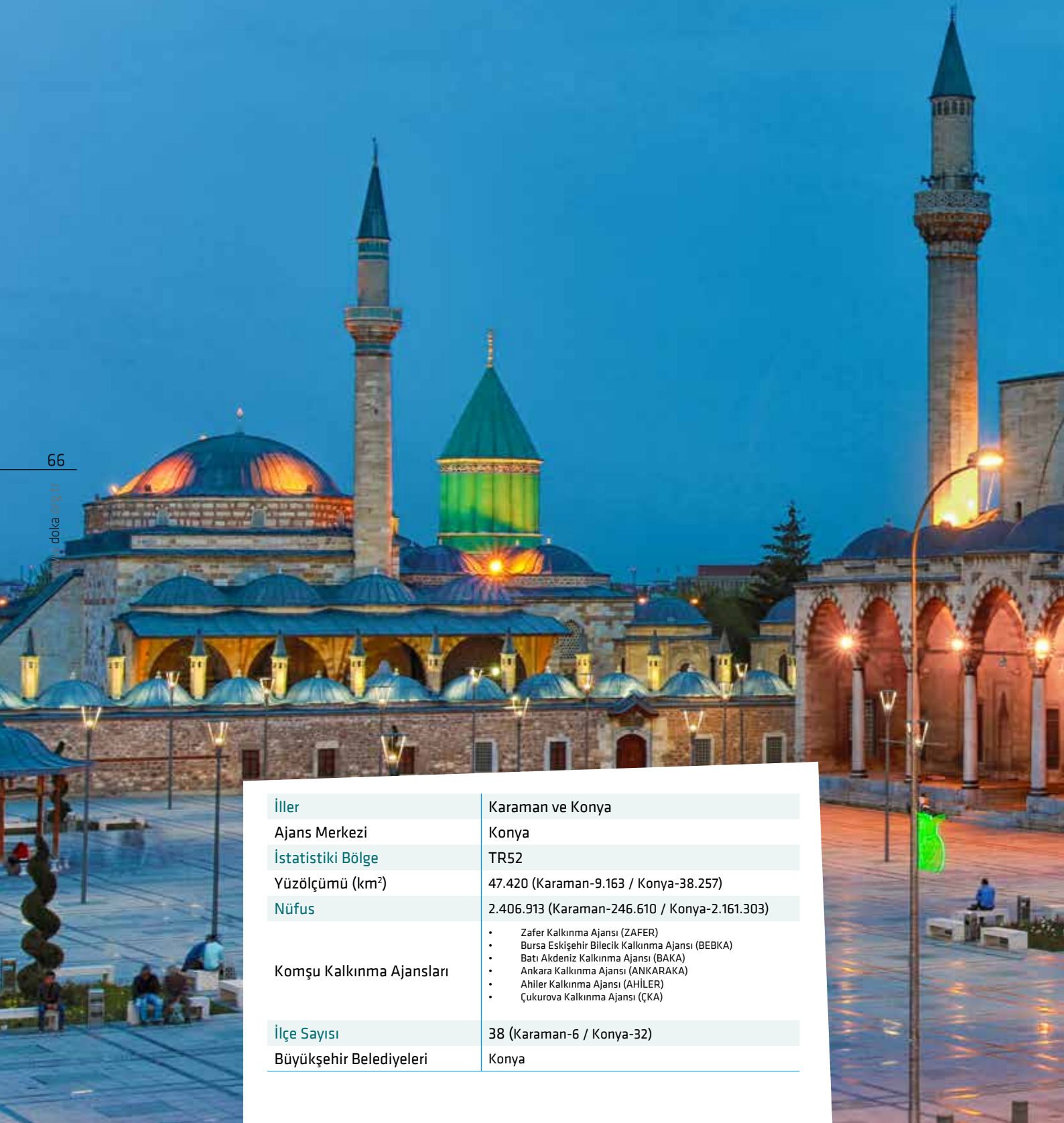
Puçuko

65

Artvin Ticaret ve Sanayi Odası tarafından başvurusu yapılan bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 07.09.2017 tarihinden itibaren korunmak üzere 26.12.2017 tarihinde tescil edilmiştir.

Puçuko Artvin'e özgü yöresel bir yemektir. Kökende, yörede ipe dizilerek kurutulmuş fasulye-nin adı puçukodur. Yemek adını buradan almaktadır. Özellikle kış aylarında yapılan bir yemektir.

Puçuko, yaz aylarında toplanan ve güneşte kurutulan kılçıklarından ayrılan taze fasulyelerden hazırlanır. Puçuko'nun hazırlanması için kurutulmuş fasulyeler önce haşlanır daha sonra salça ve bulgur (veya aşurelik buğday) eklenerek pişirilir.

İller	Karaman ve Konya
Ajans Merkezi	Konya
İstatistiki Bölge	TR52
Yüzölçümü (km ²)	47.420 (Karaman-9.163 / Konya-38.257)
Nüfus	2.406.913 (Karaman-246.610 / Konya-2.161.303)
Komşu Kalkınma Ajansları	• Zafer Kalkınma Ajansı (ZAFER) • Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) • Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA) • Ankara Kalkınma Ajansı (ANKARAKA) • Ahiler Kalkınma Ajansı (AHİLER) • Çukurova Kalkınma Ajansı (ÇKA)
İlçe Sayısı	38 (Karaman-6 / Konya-32)
Büyükşehir Belediyeleri	Konya

Mevlana
Kalkınma Ajansı
Development Agency

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) Genel Sekreter Vekili **Savaş ÜLGER**

Ülkemizde bulunan 26 adet kalkınma ajansının gelişim sürecini değerlendirir misiniz? Ajansların bölgelerine ve ülkemizde getirileri neler olmuştur?

Kalkınma ajanslarının kuruluşundan önceki süreçte baktığımızda ülkemizin kalkınması tamamen merkezden planlanmaktaydı. Bu planlamanın bölgesel bazda çok etkisinin olmadığı görülmüş olmalı ki bölgesel kalkınmayı hızlandırmak ve etkin bir şekilde yönetmek amacıyla 26 kalkınma ajansları kuruldu. Dolayısıyla kalkınma ajansları bölgelerarası gelişmişlik farklarının azaltılarak dengeli bir yapıya kavuşturulması, bölgesel ve yerel kalkınmanın hızlandırılması ve sürdürülebilir dengeli bir gelişmenin sağlanması amacıyla uygulanan bölgesel politika araçlarıdır.

Kalkınma ajansları ile birlikte bölgesel kalkınma yeni bir yapıya bürünmüştür:

- Bölgeler; dışarıdan kalkındırılmayı bekleyen, durağan alanlar olmaktan çıkıp kendine has kaynakları ve dinamikleriyle kalkınmada aktif, sosyal, ekonomik ve mekânsal birimler olarak algılanmaya başlanmış,
- Merkezde, yerel dinamiklerin etkisi gözetilmeden belirlenen bölgesel politikalar yerine yerel bilgi ve taleplerden beslenerek politikalar oluşturulmuş,

- Bölgenin geleceğine yön veren bölge planları bölgeyi tanımayan ekipler tarafından hazırlanmak yerine Ajansların koordinasyonunda, bölgenin problem ve önceliklerini en iyi bilen paydaşlar tarafından hazırlanır olmuş,
- Sahip olduğu kaynakları harekete geçiremeyen ve merkezi yönetimin kaynakları ile dışardan beslenen bölgeler kendi iç dinamiklerini harekete geçirerek gelişmeye başlamışlardır.

Her kalkınma ajansı sahip olduğu nitelikli personel ile bölgesindeki potansiyeli harekete geçirerek oranın kalkınmasına yönelik mali destekler sağladı. Daha da önemlisi bu mali desteklerin izlemesini yaparak gerçekleşip gerçekleşmediğini kontrol etmektedir. Bu da daha etkin bir destek mekanizması açısından son derece önemlidir. Hizmet sunduğu alanı en iyi tanıyan, ulusal düzeydeki politikalar ile bölgesel politikaları bütünleştirebilen, bölgenin potansiyellerini harekete geçirerek sorunlarına çözüm üretebilen, sınırlı olan kaynakları doğru alanlara yönlendirebilen, bölgesindeki aktörleri ortak bir hedefe yönlendirebilen, bir yapı haline gelmişlerdir. Önümüzdeki yıllarda bölgesel kalkınmayı daha da artıracığına inancım tamdır.

Kalkınma ajansınızı (Mevlana) kısaca anlatır mısınız? Bu bağlamda MEVKA'nın gelişim sürecinden bahsedermisiniz?

Ajansımız, Konya ve Karaman'ın rekabet gücünün artırılması, bölgelerarası gelişmişlik farklarının azaltılması, bölgemizin yurt içinde ve yurt dışında yatırımcılara tanıtılması amacıyla 2009 yılında kurulmuştur.

Faaliyetlerine başladığı tarihten bu güne kadar uygulamış olduğu mali ve teknik destek programları ile bölgeye 2017 yılı rakamları ile 160 Milyon TL'nin üzerinde destek sağlayarak eş finansman ile birlikte yaklaşık 293 Milyon TL'lik bir yatırımı harekete geçirmiştir.

Ajansımız bir yandan uyguladığı mali desteklerle bölgenin ekonomik anlamda gelişimini amaçlarken diğer yandan uygulamış olduğu teknik destek projeleri ile de bölgenin sosyal, kültürel ve eğitim altyapısının gelişimine yönelmiştir. Ajansımız kuruluşundan bu yana geçen dokuz (9) yılın ardından kurumsal yapıya kavuşmuş, bölgenin kalkınmasında söz sahibi ve koordinatör bir kurum haline gelmiştir.

Bölgemiz tarım ve sanayi alanında ağırlıklı olan sektörlerdir. Aynı zamanda savunma sanayine yönelik faaliyetlerin de son dönemlerde artış gösterdiğini söyleyebilirim. Yoğun bir şekilde ihracatı yapılan meşhur Huğlu ve Üzümlü tüfekleri bölgemizde üretilmektedir. Bunun savunma sanayine evrilmesi, entegrasyonu yönünde faaliyetler yürütülmektedir.

Yine son dönemde Devletimizin de gündeminde olan ithal ara malların tespiti ve bölgemizde üretilmesine yönelik araştırmalarımız devam etmektedir. Bu konuda ciddi destekler de sağlayacağız.

Bunların dışında girişimcilik alanında ciddi potansiyele sahibiz. Bu potansiyeli harekete geçirmek adına faaliyetlere başladık. 2018-2020 döneminde destek vererek ülkemizin 2023 hedefleri doğrultusunda en çok ihtiyaç duyduğu girişimcilik ekosisteminin bölgede yaygınlaşması adına farkımızı ortaya koymaya çalışacağız.

İnce Minareli Medrese

Şimdiye kadar güdümlü proje desteğine çıktınız mı? Çıkıyorsanız hangi alanda ve ne tür projelere destek sağladınız?

Kalkınma ajansları içerisinde en fazla güdümlü proje desteği sağlayan ajanslardan birisiyiz. Şimdiye kadar farklı alanlardaki toplam 7 güdümlü projeye 19.950.000 TL destek sağlamış ve eş finansmanla birlikte toplam 30.087.572 TL'lik bir yatırımı harekete geçirilmiştir. 2011 yılından buyana güdümlü proje desteği vermekteyiz. Bildiğiniz üzere güdümlü projeleri kamu kurum ve kuruluşları sunabiliyor. Bu kapsamda Mevlana Kalkınma Ajansı olarak özel sektörün faydalanabileceği projelere ağırlık verdik. Bunlara örnek verecek olursak Karaman'da İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM), Konya'da Mesleki Eğitim Merkezi,

Tohum Ve Gen Teknolojileri Vadisi, Konya'da Innopark, Karaman'da Fuar ve Kongre Merkezi gibi projelere destekledik ve faaliyete geçirdik.

Bu projelerde genel olarak, özel sektör işletmeciliğini güçlendirme, üretim ve ihracat kapasitesini artırması, iyi uygulama örneklerinin oluşturulması, sektörel ihtisaslaşmanın desteklenmesi amaçlanmıştır. Bunun yanında özel bilgi, beceri ve teknolojilerin geliştirilmesi, transferi veya yaygınlaştırılması, yeni finansman modellerinin geliştirilmesi, kamu-üniversite-senayi işbirliğinin desteklenmesine yönelik güdümlü projeler hayata geçirilmiştir.

İvriz Kaya Anıtı

Manazarı Mağaraları

Ajansların mali destek programları, güdümlü proje desteklerinin yanında faizsiz kredi gibi olanakları vardır. Bu yöndeki görüşlerinizi öğrenebilir miyiz?

Kalkınma ajansları proje faaliyet destekleme yönetmeliğine baktığımızda destek mekanizmalarından bir tanesinin de faiz desteği ve faizsiz kredi desteğidir. Bu konuda MEVKA olarak son iki yıldır ciddi çalışmalar yürütüyoruz. Bu desteklerde mevzuatta bir eksiklik vardı. O eksiklikte giderildi. Şu ana kadar uygulayan ajans yok diye biliyorum. Bununla ilgili olarak da önümüzdeki dönemde çalışma yürütmeyi planlıyoruz.

Çatalhöyük

Karaman Kalesi

Konya Şekeri

Ereğli Siyah Havucu

MEVKA bölgesinde hangi alanlarında ne gibi yatırımlar yapılabilir? Bu bağlamda iş adamlarına tavsiyeleriniz nedir?

Konya'nın sanayisini inceleyecek olursak 1980'lerden sonra çeşitli sektörlerde büyük gelişme kaydettiğini görürüz. Bunların arasında makine imalatı, otomotiv yedek parça sanayi, metal döküm, gıda endüstrisi, araç üstü ekipman üretimi, plastik ambalaj, ayakkabı imalatı, tarım makineleri ve ekipmanları ile değirmen makinesi üretimi rekabetçi sektörler olarak öne çıkmaktadır. Yakın bir geçmişte gelişim gösteren bazı sektörler ise yenilenebilir enerji, yazılım, savunma sanayii ve ilaç sanayii yatırım yapılabilecek alanlar arasında yer almaktadır.

Gıda ve gıda işleme endüstrisinde uzmanlaşan Karaman ilimiz ise, bisküvi ve kırıntı buğday endüstrisinde önemli bir yere sahiptir. Türkiye'de bisküvi üretiminin yaklaşık %65'i ve bulgur üretiminin %20'si Karaman'da gerçekleştirilmektedir. Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu listesinde Karamanı temsil eden üç şirket de gıda işleme üzerine faaliyet yürütmektedir. Her yıl elma üretiminin yaklaşık %20'sini gerçekleştiren Karaman, tonaj bakımından Türkiye'de ikinci şehirdir. Ülkemizde işlenmiş meyve suyu endüstrisi ile ilgili olarak en çok kullanılan meyve, elmadır ve %46'lık paya sahiptir.

Mevlana Kalkınma Ajansı olarak, yerli ve yabancı yatırımcılarımızı gerek tarım, gerekse de sanayi alanında yatırımcılara pek çok imkânlar sunan bölgemize yatırım yapmaya davet ediyor, bu noktada yatırımcılarımızın her zaman yanlarında olacağımızı da özellikle belirtmek istiyoruz.

Kalkınma ajansları mali desteklerin yanında Avrupa Birliği (AB) gibi uluslararası desteklerden faydalanmak suretiyle bölgelerine ek gelir sağlayabilmektedirler. Bu bağlamda MEVKA olarak yürüttüğünüz veya yürütülen projeler hakkında bilgi verirsiniz?

Bu alanda MEVKA'nın tamamladığı veya devam eden birçok projede imzası vardır. Bunlar arasında en önemlisi ise hala süreci devam eden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı üzerinden başvurusunu yaptığımız İnsan Kaynakları Operasyonel Programı çerçevesinde yürütülen projenin yaklaşık bütçesi 3,5 milyon avro civarındadır.

İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı Kayıtlı İstihdamın Teşviki Hibe Programı kapsamında kayıt dışı istihdamın azaltılmasına yönelik hazırlanan Zaman Kumbarası Projesini tamamladık.

Proje ekibimiz proje yazmaya devam ediyor. AB projelerinde birden fazla ortakla başvurmak kazanma adına daha etkili olmaktadır. Daha önce başka ajanslarla ortak projelere başvuru da yaptık. Başka bir ajansın yürütümündeki projeye ortak olmuştuk. Bundan sonraki süreçte de bunun devam edebileceğini ve daha verimli olacağını düşünüyorum.

Tanıtımlarınızı yaparken neye önem veriyorsunuz? Bölge adına mı yoksa yerel olarak mı tanıtımları yapıyorsunuz?

Ajans olarak tanıtımlarımızı yaparken dikkat ettiğimiz en önemli kriter bölgesellik konusudur. Katıldığımız fuarlar, gerçekleştirdiğimiz organizasyonlar ve diğer tüm çalışmalarımızda bizim için önemli olan bölgemizin tüm yönleriyle tanıtılması, rekabetçiliğinin geliştirilmesi ve yatırım çekilmesidir.

Bu kapsamda katıldığımız fuarlar oluyor. Bazılarına stantlı bazılarına ise stantsız katılım sağlıyoruz. Yurtdışında turizm ve son dönemde de av sporuna yönelik fuarlarına katıldık. İştirak ettiğimiz av sporu fuarında ülkemizden 80'e yakın firma vardı. Bölgemizden de ciddi katılım oldu. Şunu gördük ki bu pazarda ciddi bir payımız mevcut.

Konya Etimeği

Divle Obruğu Tulum Peyniri

Bamya Çorbası

Konya Furun Kababı

Kelebek Vadisi

Bildiğiniz üzere Ajansların öncelikleri vardır. MEVKA kalkınma ajansının kısa, orta ve uzun vadedeki öncelikleri ve projeleri nelerdir? 2018 ve önümüzdeki yıllardaki hedefleri nelerdir?

Bildiğiniz gibi; Kalkınma ajanslarının uzun vadedeki öncelik ve hedefleri bölge planları ile belirlenmekte olup orta ve kısa vadedeki öncelikler de, bölge planında alınan kararlar ve güncel eğilimlere göre şekillenir.

Uzun vadedeki hedeflerimizi aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz.

- Ulusal ve küresel düzeyde daha rekabetçi işletmeler
- Yatırım ortamının iyileştirilmesi
- İnsana yatırım: bilgi ve becerilerini sürekli yenileyen, birlikte hareket edebilen, sağlıklı bireyler
- Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması ve bölge kırsalında yaşamın canlandırılması
- Koruma kullanma dengesi içinde yeşil büyümenin sağlanması
- Bölge içindeki yerleşim yerlerine farklı müdahale biçimlerini içeren çok merkezli ve dengeli bir mekânsal örgütlenme oluşturmak
- Bölgenin lojistik alt yapısını güçlendirerek ulusal ve küresel düzeyde erişilebilirliğini artırmak
- Orta vadedeki hedeflerimiz en az üç yıllık olup sonuç odaklı programlar şeklinde yürütülmektedir. Çalışma programları da yıllık faaliyetlerimizi kapsamakta olup kısa vadeli hedefler olarak nitelendirilebilir. Bu anlamda baktığımızda; orta vadedeki hedeflerimiz; "İthal Ara Malı Üretiminin Desteklenmesi", "Teknoloji Odaklı Girişimcilik ve Kırsal Girişimciliğin Geliştirilmesi", "Savunma Sanayinin Geliştirilmesi"

Kelebek Vadisi

Kelebek Vadisi

Aya Elenia Kilisesi

Konya Lale Bahçeleri

Orta vadede belirlediğimiz hedefler ise aşağıya çıkarılmıştır.

- **İthal Ara Malı Üretiminin Desteklenmesi:** İthalatı azaltmaya ve yerli malı üretmeye yönelik hükümetimiz bir proje başlattı ve bununla ilgili çalışmalara devam ediyor. Bu proje ile Türkiye'nin ihracat ürünlerinin yüzde 67'sini oluşturan ithal ara ürünlerini, Türkiye'de üreterek Türkiye'nin dış ticaret açığını kapatmak hedeflenmektedir. Ulusal düzeydeki bu politikadan da hareketle biz de bölgemizde hangi ara mallarının üretilebileceğine ilişkin çalışmaları yaparak bu alanda destek mekanizmalarını işletmeyi planlıyoruz.
- **Teknoloji Odaklı Girişimcilik ve Kırsal Girişimciliğin Geliştirilmesi:** Ekonomik büyüme ve kalkınma ile girişimcilik faaliyetleri arasında güçlü bir bağ vardır. Çünkü girişimciler yeni işler yaratır, birçok yeni ürün ve servis sağlar rekabeti artırır, teknolojik değişim sayesinde verimliliği artırır ve bireylerin hayatlarına pozitif yönde etki ederler. Dolayısıyla girişimci sayısının artmasıyla; istihdam oranı artar böylece işsizlik azalır, ekonomi güçlenir böylece yaşam kalitesi yükselir, girişimciler teknolojiyi iyi kullandıkları için bilim ve teknolojinin gelişmesine önemli katkı sağlar, Girişimciler kullanılmayan potansiyelleri kullanarak, bunların atıl olmalarını önler, dolayısıyla kaynaklar en verimli şekilde kullanılmış olur. Bu doğrultuda 2018 yılında bilinçlendirme, eğitim, atölye çalışmaları, Konya Melek Yatırımcı Ağı kurulum faaliyetlerine katkı sağlamak, verilecek desteklerle teknoloji ve kırsal odaklı iyi girişimcilik örnekleri oluşturarak girişimcilik ekosistemine katkı sağlamayı hedefliyoruz.
- **Savunma Sanayinin Geliştirilmesi:** "Türkiye'nin Stratejik Vizyonu 2023" projesi çerçevesinde lokomotif sektörler arasında, "Savunma Sanayii", kalkınmanın sürekliliği ve ülkemiz kaynaklarının etkin kullanımının güvenliğe doğrudan ve geniş kapsamlı etkisi ile ön plana çıkmaktadır. Bu politikadan hareketle bölgemizde de önemli bir potansiyel olarak kendini hissettiren savunma sanayine yönelik çalışmalarımız birkaç yıldır devam ediyor. Bu alanda şimdiye kadar yürüttüğümüz çalışmaları olgunlaştırmak adına, Aralık 2017'de çıktığımız ve bu ay sonunda başvuruları kapanacak olan "Odak Sektörler" mali destek programında da savunma sanayine yönelik destekler vereceğiz. Bu alandaki faaliyetlerimiz bu desteklerle de sınırlı kalmayacak olup Huğlu, Üzümlü ve Konya'da eğitim, kalite standartlarının geliştirilmesi, danışmanlık, altyapı eksikliklerinin giderilmesi adına kamu yatırımlarının yönlendirilmesi gibi bölgedeki paydaşlarla işbirliği halinde çeşitli çalışmaların yürütülmesi planlanmaktadır şeklinde özetleyebiliriz.

Beyşehir Eşrefoğlu Camii

Bölgemizde bulunan illeri tanımlama adına neler söylemek istersiniz?

Bölgemizde yer alan illerden bahsetmeden önce bölgemiz hakkında biraz bilgi vermek istiyorum. Anadolu'nun merkezinde 48.000 km²'lik alanı kaplayan Konya-Karaman Bölgesi, İç Anadolu'yu Akdeniz'e bağlayan bir geçiş yolu olan Toros Dağları'nın eteklerinde bulunmaktadır. Antalya, Isparta, Afyon, Eskişehir, Ankara, Aksaray, Niğde ve Mersin'in çevrelediği bölge, 10 milyondan fazla insana komşu durumundadır. Yaklaşık 2,5 milyon nüfusa sahip olan Bölge, Türkiye nüfusunun %3'üne ev sahipliği yapmaktadır.

Bölge'de bulunan beş üniversitede öğrenim görmek isteyen öğrenci ile bölgenin eğitim seviyesi yüksektir. Bölgemizde pek çok yatırım avantajları mevcuttur. Bunlardan biri de Bölge'nin coğrafi konumudur. Zengin, köklü geçmişi, güvenli konumu, endüstrisi, tarımsal sanayisi, genç nüfusu, kent hayatı ve kültürü, tarihi, turistik ve doğal alanları ile turizme elverişli yapısı, ulaşım ağı ve teşvik sistemindeki avantajlı konumu ile Bölgemiz, hızla büyümekte ve büyürken de yatırımcılarla kazancını paylaşmaktadır. Bununla birlikte Bölgeyi, güneydeki Mersin, Adana ve Gaziantep şehirlerine bağlayacak, yolcu ve yük taşımacılığı için kullanılacak yeni bir hızlı tren projesinin de çalışmaları sürmektedir. Böylece, bölgede üretilen ürünler Türkiye'nin en büyük limanı olan Mersin Limanı'na hızlı bir şekilde gönderilebilecektir.

Konya'ya bakacak olursak, Ankara, Eskişehir ve İstanbul'a hızlı tren bağlantıları ile de erişmek mümkün-

dür. Ankara ve Eskişehir'e hızlı tren ile ulaşım yaklaşık 2 saat sürerken İstanbul'a ulaşım ise 4,5 saat sürmektedir. Konya Havalimanı ile İstanbul ve İzmir'e uçuş imkânı olup, havayoluyla yılda yaklaşık 1 milyon yolcu taşınmaktadır. Ayrıca, belirli dönemlerde Avrupa'daki önemli şehirlerle doğrudan uçuş imkânları da bulunmaktadır. Teknokent ve Innopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi ile inovasyon ve girişimcilik ekosistemini geliştirmeye odaklanan Konya, bölgede bulunan 40.000'i aşkın işyeri, 250'den fazla yabancı sermayeli firması ve 9 Organize Sanayi Bölgesi ile ülkemizin önemli tarım, sanayi ve ticaret merkezidir. Bu özellikleri ile Konya, yüksek teknoloji odaklı üretimindeki payını artırmakta ve yatırımcılar için her geçen gün daha da cazip hale gelmektedir.

Karaman ise, hızlı tren ağının bir parçası olarak Konya'ya 45 dakikada ulaşım mesafesindedir. Karaman'ın erişilebilirliği için bir diğer önemli husus da 2020'de tamamlanması planlanan yeni havaalanı projesidir. Endüstride gelişen bir bölge olarak, Bölgenin erişilebilirliğini artırmak için kamusal alanda gelişmelerin yaşandığı Karaman'da, yeni altyapı yatırımları hızla hayata geçirilmektedir. Ayrıca Karaman, hayata geçirilecek olan Serbest Bölgesi, Teknoloji Geliştirme Bölgesi, havaalanı, 2. Organize Sanayi Bölgesi, Enerji Endüstrisi Bölgesi, Demiryolu Lojistik Merkezi gibi projeleri ile potansiyel bir yatırım kenti olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir.

Sema Töreni

Kalkınma Ajansları aralarında hangi alanda, ne tür ortak projeler üretilebilir? Bu kapsamda MEVKA ve DOKA arasında ne gibi ortak projeler yürütülebilir?

Kalkınma Ajansları Bölge Planları ve Sonuç Odaklı Programlarda belirtilen amaç, öncelik ve hedefler doğrultusunda ortak çalışma imkânları geliştirmesi, ortak iletişim ve paylaşım platformlarının Bakanlığımız koordinasyonu ile oluşturulması ile birçok alanda ortak program ve proje geliştirebilir. Özellikle girişimcilik, inovasyon, yenilikçilik, turizm, kırsal kalkınma, sosyal kalkınma alanlarında karşılıklı tecrübe aktarımı ile başlayacak çalışmalar uluslararası programlara ortak başvuru aşamasına dönüşebilir.

Ülkemizin 2023 hedeflerini sağlayabilmesi için Kalkınma Ajanslarının ne tür faaliyetler içerisinde olması gerekmektedir? Bu yöndeki görüşleriniz nelerdir?

Ajanslar yapıları itibari ile sorumlu oldukları bölgelerin ihtiyaçları doğrultusunda politika geliştiren ve bu politikaları hayata geçirmek üzere çalışma yürüten destek mekanizmalarıdır. Ülkemizin kalkınma hamlesine katkı sağlamak üzere kurulan 26 ajansımız da, bu doğrultuda Devletimizin ortaya koyduğu amaçlar ve planlar çerçevesinde çalışmalarını sürdürmektedirler. Bu noktada, Kalkınma Bakanlığı öncülüğünde ajanslarımız tarafından bölge aktörlerinin geniş katılımlarıyla hazırlanan bölge planlarının önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Çünkü ajanslar yürütecekleri çalışmaları hem bölge planlarına hem de çalışma programlarına dayandırmak zorundadırlar.

Sizce ajansların sorunları nelerdir?

Her ajansın farklı sorunları mevcuttur. Bu duruma farklı toplantılarda şahit oluyoruz. Bir ajansın yaşadığı sorun, başka bir ajansta hiç yaşanmamış olabiliyor. Bütün ajansların genel sorunu ise personel yapısındaki (666 KHK ve YPK) farklılıktır. Günümüz itibarıyla kabullenilmiş bir durum olmakla birlikte ajansların en önemli sorunu olduğunu söyleyebilirim.

Beyşehir Gölü

Beyşehir Gölü

Ajansların faaliyet alanı içinde kurulan Yatırım Destek Ofislerinin illere olan katkıları sizce nasıl olmalıdır? MEVKA'nın bünyesinde bulunan YDO'ların faaliyetleri nelerdir?

Ajans olarak, bir yandan yürütmüş olduğumuz mali ve teknik destek programları ile bölgemizin ekonomik, sosyal, kültürel ve turistik açıdan gelişimine katkı sağlama-yı amaçlarken bir yandan da Konya ve Karaman Yatırım Destek Ofislerimiz aracılığı ile "Tek Durak Ofis" uygulamasına geçtik. Bu anlayış doğrultusunda yatırımcılara rehberlik etme, işletme kurma süreçlerinde yardımcı olma, kurumlarla olan bağlantıları kolaylaştırma, izin ve

ruhsatlandırma süreçlerini koordine etme gibi hizmetle-rimizle bölgemize yatırımcı çekmek üzere çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Ayrıca girişimciliğin bölgede yaygınlaşması, bölgemi-zin tanıtımı, ulusal ve uluslararası fuarlarda temsil edile-rek bölgeye yatırımcı çekme yönündeki faaliyetlerimizi de-vam ettiriyoruz.

Konya Meke Gölü

Ajans olarak geleceğe dair hedefleriniz nelerdir?

Geleceğe dair (bir kurum olarak) Ajans olarak hedefimiz sevgi, barış ve hoşgörü ile sosyal, kültürel ve ekonomik değerlerin bütünleştiği bölgede kalkınmaya yön veren, öncü ve dinamik bir kurum olmaktır.

Geleceğe dair bölgemiz ile ilgili hedeflerimiz ise yüksek ve dengeli refah seviyesine erişmiş, uluslararası ekonomilerle bütünleşmiş, sevgi ve hoşgörü temelinde insanların çalışmak, üretmek ve yaşamak için tercih ettikleri bir bölge olmaktır.

Dergimiz hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Bu tür yayınların sizce önemi nedir?

Öncelikle bizlere ajansımızı ve bölgemizi tanıtmaya fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Bu sayede bölgemizi ve bölgemizin sahip olduğu avantajları DOKA Bölgesi'nde yer alan yatırımcılarımıza KOBİ'lere ve işletmelere anlatma şansı bulduk. Ajansınız tarafından 3 aylık periyotlarla çıkarılan ve kurum faaliyetlerinin tanıtılmasının yanı sıra bölgenin tanıtımına da katkılar sağlayan dergi çalışmalarınızı son derece olumlu buluyor, nice sayılara ulaşmanızı diliyorum. Bu tür yayınları kalıcı birer materyal olmaları ve görünürlüğü artırmaları yönüyle şahsım adına önemsedığimi belirtmek istiyorum.

Çayeli Kuru Fasulye Yemeği

80

www.doka.org.tr

Çayeli Ticaret ve Sanayi Odası tarafından başvurusu yapılan bu coğrafi işaret 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 27.04.2017 tarihinden itibaren korunmak üzere 02.01.2018 tarihinde tescil edilmiştir.

Çayeli Kuru Fasulye Yemeği ilçeye özgü yapımı ve sunum şekli ile Çayeli'ne ve köylerine has yemek özelliği ile 1980'li yıllardan beri ülkemizin pek çok yerinde bilinirliği olan bir yemektir. Geleneksel kuru fasulye yemeğinden farklı yapımı ve tadı ile farklılaşmıştır.

Yemeğin yapımında TS 141 nolu Kuru Fasulye Standardında belirtilen kalite özelliklerine göre Sınıf-I'e giren, beyaz renkte, yuvarlak şekilli ve büyük taneli olarak tarif edilen "şeker" çeşidi, boy özellikleri açısından "A(büyük)" yani göz açıklığı 8 mm olan yuvarlak delikli elek üzerinde kalan tanelere sahip fasulye ve dana veya tosun eti kullanılır.

İller	Afyonkarahisar, Kütahya, Manisa ve Uşak
Ajans Merkezi	Kütahya
İstatistikî Bölge	TR33
Yüzölçümü (km²)	45.596 (Afyonkarahisar-14.570 / Kütahya-11.875 / Manisa-13.810 / Uşak-5.341)
Nüfus	3.043.846 (Afyonkarahisar-714.523 / Kütahya-573.642 / Manisa-1.396.945/ Uşak-358.736)
Komşu Kalkınma Ajansları	• İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) • Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) • Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) • Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA) • Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) • Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA)
İlçe Sayısı	54 (Afyonkarahisar-18 / Kütahya-13 / Manisa-17 / Uşak-6)
Büyükşehir Belediyeleri	Manisa

Zafer

Kalkınma Ajansı
Development Agency

Zafer Kalkınma Ajansı (ZAFER) Genel Sekreter Vekili Veli OĞUZ

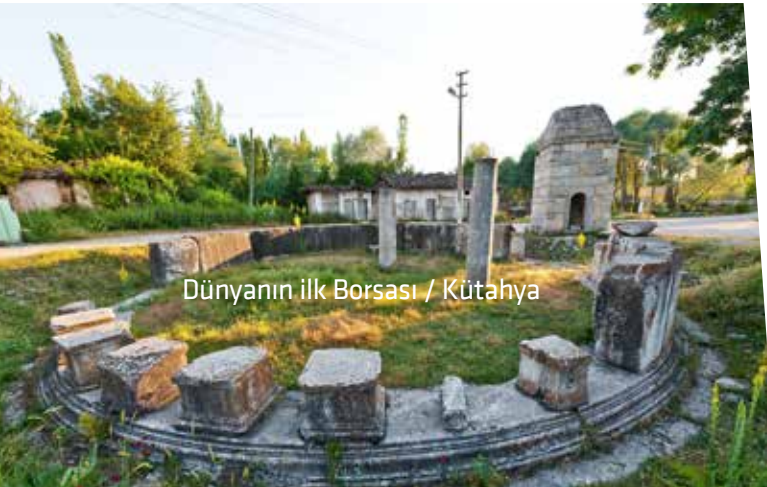
Kalkınma ajansların bölgelerine ve ülkemizde faydaları hakkındaki görüşlerinizi öğrenebilir miyiz?

Kalkınma ajansları yeni kurumlardır. Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda kurulan 26 kalkınma ajansı kamu kurumu statüsünde kurulmuş ancak yönetim anlayışını benimsediğinden yerelde farkı hissedilen kurumlar olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Yereldeki kapasiteyi kullanma, planlama ve araştırma yapma, yerli ve yabancı yatırımcıyı çekme, projeli iş yapma bilincini bölgeye yerleştirme anlamında ajansların hepsi kıymetli işler yapmıştır. Yapmaya devam etmektedirler.

Bölgenizde bulunan illeri tanımlama adına neler söylemek istersiniz?

Zafer Kalkınma Ajansı bünyesinde 4 ilimiz (Kütahya, Afyonkarahisar, Manisa ve Uşak) vardır. Kütahya ajansın merkezidir.

Hem kuruluşun hem de kurtuluşun şehri olan Kütahya değerli potansiyellere sahiptir. Kütahya'da maden rezervleri çeşitli ve potansiyeli yüksek bir ildir. Emet ilçesinde bulunan bor madeni hem Türkiye'de hem de dünyada önemli rezerve sahiptir. Türkiye'de Eti Gümüş tarafından işletilen tek gümüş maden yatağı da Kütahya'da bulunmaktadır. Manyezit alanında da önemli potansiyele sahip Kütahya'da Ortadoğu'nun en büyük manyezit fabrikası (KÜMAŞ) faaliyetlerini sürdürmektedir. 36 adet çeşitli madenin yanında iki adet termik santral ile elektrik üretimi yapılmaktadır. Bunlardan birisi Tavşanlı'daki Tunçbilek Termik Santrali diğeri ise Kütahya Merkez'de bulunan Seyitömer Termik Santralidir. Dumlupınar kurtuluş savaşının yapıldığı yerlerden birisidir. Her yıl burada 30 Ağustos Zafer Bayramını kutluyoruz.

Dünyanın ilk Borsası / Kütahya

Germiyan Evleri / Kütahya

Kütahya'nın ilçelerine baktığımızda en büyük ilçesinin merkezden sonra Tavşanlı olduğunu görüyoruz. Tavşanlı Organize Sanayi Bölgesi ciddi yatırımlar alarak belli bir doluluk oranına ulaştı. Çorum her ne kadar kendisini leblebi merkezi olarak tanıtsa da Tavşanlı ilçesi bu işin sahibidir. Burada da bu işe katkı veren ciddi firmalarımız mevcuttur. Gediz'de de OSB mevcut olup belli bir doluluk oranına ulaşmıştır. Merkez'de ise iki adet organize sanayi bölgesi mevcuttur. Özellikle de porselen alanında ciddi yatırımları vardır. Zaten Kütahya ili porselen ve çini alanında Türkiye'de ve dünyada bir marka haline gelmiştir. Çinicilik Kütahya'da eskiden beri süregelen bir uğraş olup ciddi de çalışmalar vardır. Bu alanda halkın belli bir kesimi evde yaptığı işlerle geçimini sağlamaktadır. Bu sektörde bugüne kadar katma değer yaratılamamıştır. Kütahya Belediyesi'nin başvurduğu ve ajansımızın da sekreteryasını yürüttüğü UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına dahil olması için proje başvurusunu yaptık ve kabul oldu. 2017 Ekim ayında açıklanan sonuçla UNESCO Kütahya'yı çini ve el sanatları alanında dahil etti. Bu çalışmayla çinicilik belli bir katma değere ulaşacaktır.

Kütahya'da 5 milyon m² alan üzerine yeni bir OSB kuruyoruz. Buraya da büyük bir yatırım çekmeyi planlıyoruz. Kütahya'ya çok önemli katkıları olacak OSB Zafer Bölgesel Havalimanı karşısında yer almaktadır.

Kütahya jeotermal kaynakları açısından da zengin bir bölgedir. Simav ilçesinde jeotermal tarım yapılmaktadır. Yoncalı ve Ilıca Harlek kaplıcaları termal turizmde önemli potansiyel taşımaktadır. Emet ilçesi de yine jeotermal turizm açısından zengin bir ilçemizdir. Kütahya Üniversitesi bünyesinde hizmet veren fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezinin Sağlık Üniversitesi'ne dönüşmesi için girişimde bulunduk. Kabul görürse Kütahya olarak böyle bir çalışmaya imza atmış olacağız.

Anadolu'nun Kilidi olarak tanımladığımız Afyonkarahisar ilimiz ise termalin başkentidir. Termale yönelik şu anki yatak kapasitesi 25 bin civarındadır. Gıda sektöründe de Afyonkarahisar'ın ülkemizde önemli payı vardır. Yumurta Borsası bu ilimizde bulunmaktadır. Bolvadin ilçesinde ciddi anlamda yumurta üretimi yapılmaktadır. Mermer alanında ihtisas OSB ile üretime devam edilmektedir. Mermerde de bir dünya markası haline gelmiştir. Lokum, kaymak ve sucuk deyince de Afyonkarahisar akla gelmektedir.

ZAFER bünyesinde bulunan Uşak ilimiz ise 4 il arasında hem nüfus hem de yüzölçümü bakımından en küçük ilimiz olmasına rağmen hep ilklerin şehri olarak anılmıştır. İlk özel şeker fabrikasının kurulduğu şehirdir. Uşak'ta 3 adet organize sanayi bölgesi ile sanayiye katkı sunulmaktadır. Deri sektöründe önde gelen illerimizdendir.

Peri Bacaları / Kula

Bölgemizde yer alan Manisa ise dört il içerisinde Büyükşehir statüsünde olan tek ildir. İzmir'e yakınlığı ve organize sanayi bölgesinin çok büyük olması Manisa'yı bölgemizde farklı bir konuma taşımaktadır. Bu anlamda bölgemizin amiral gemisidir. Manisa Şehzadeler Şehri olarak anılmakta olup her yıl geleneksel Mesir Macunu Şenlikleri düzenlenmektedir. Turizmde de Kula Jeoparkı önemli bir potansiyel taşımaktadır. Hem nüfus hem de gelişmişlik açısından bazı illerimizden daha önce olan ilçelere sahiptir.

Bunlar arasında Salihli, Akhisar ve Turgutlu'yu sayabiliriz. Hem OSB olması hem de sanayinin belli bir gelişmişliğe sahip olması bu ilçeleri ön plana çıkarmaktadır. Alaşehir ilçesi hem üzüm hem de jeotermal alanında önemli potansiyele sahiptir. Ülkemizde tek eğitim fakültesinin yer aldığı Demirci ilçesi aynı zamanda halıcılıkta çok önemli bir yere sahiptir. Dünya'daki camilere yönelik üretilen halıların %90'ı Demirci'de üretilmektedir.

Taşyaran Vadisi / Uşak

Dumlupınar Anıtı / Kütahya

Ulubey Kanyonları /Uşak

Kalkınma Bakanlığı'nca uygulamaya alınan Sonuç Odaklı Programı (SOP) kapsamında neler yapıyorsunuz? Zafer Kalkınma Ajansı'nın geleceğe dair hedefleri nelerdir?

87

Kalkınma Bakanlığı tarafından uygulamaya alınan Sonuç Odaklı Program (SOP) son derece yerinde bir karar olarak görüyorum. 2018 yılında Kurumsal SOP dışında 5 adet SOP belirledik. Kütahya'da çinicilikte katma değeri artırma amacıyla Yaratıcı ve Kültürel Endüstriler Sonuç Odaklı Programını planladık. UNESCO kapsamında ciddi çalışmamız oldu. Zaten güdümlü proje ile de desteklemiştik. Bu SOP güdümlü proje ve diğer kurumların faaliyetleri ile entegre olacaktır.

Afyonkarahisar'da Kütahya ve Uşak ilini de içerisinde alacak şekilde sağlık turizmi alanında yoğunlaşacağız. 5 yıllık (3+2) periyotta yapılacak projeleri bu sektörlerde önceliklendirmeyi planlıyoruz.

Uşak'ta dericilik ve tekstil özellikle de geri dönüşüm tekstil alanında önemli potansiyele sahiptir. Deri üzerine ise ürün çeşitlendirme ve tasarım anlamında yeni çalışmalar yapıp katma değeri yüksek ürünler üretmesi için ajansın Uşak üniversitesi ile güdümlü proje geliştirme süreci devam etmektedir. Diğer yandan Uşak Deri Karma Organize Sanayi Bölgesi'nin ürün çeşitliliği kapsamında Büyükşehir Deri Ortak

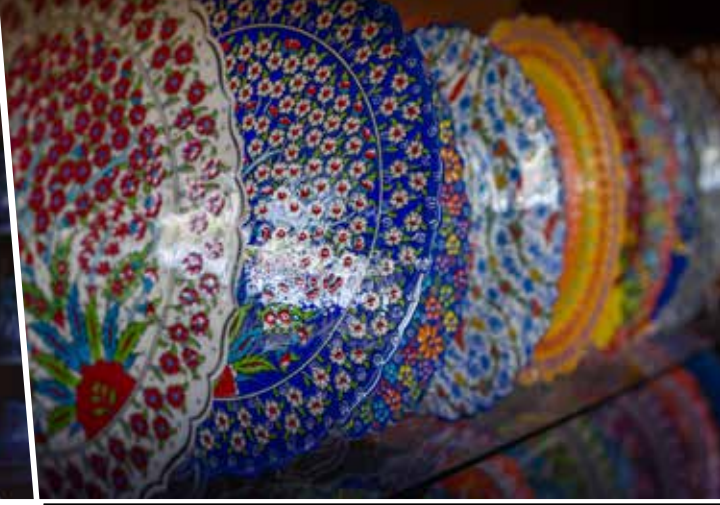
İşletme Tesisi Avrupa Birliği'nden destek almaya hak kazandı. Yaklaşık bütçesi 5 milyon avro civarındaki projeye ajans olarak ortak olma kararı aldık.

Manisa ise beyaz eşya alanında çok büyük firmaların üretim merkezidir. Manisa'da hem tarıma dayalı sanayi hem de beyaz eşya elektronik sanayi anlamında ciddi bir potansiyele sahiptir. Manisa'da ise şu anda hiç olmayan bir sektörü üniversitemiz ile beraber güdümlü proje geliştirmeyi amaçlıyoruz. Yerli ve milli savunma sanayisine yönelik Manisa Celal Bayar Üniversitesi ile birlikte Savunma Teknolojileri Kümesi Güdümlü Projesini geliştirdik. 16,5 milyon TL'lik güdümlü proje ile bu alana destek vermeyi hedefliyoruz. Bunu Akıllı Ürün Üretim Sistemleri ile entegre edeceğiz.

Bizim şu an Kütahya için çini ve yaratıcı endüstriler alanında bir yol haritamız, Afyonkarahisar merkezli Kütahya ve Uşak'ı da içine alacak sağlık turizmi, Uşak'ta deri ve tekstil sektöründe, Manisa'da ise savunma sanayisi alanındaki çalışmalarımız devam etmektedir.

Bir de gençlere yönelik olarak sosyal alanda bir sonuç odaklı programımız yer alacaktır.

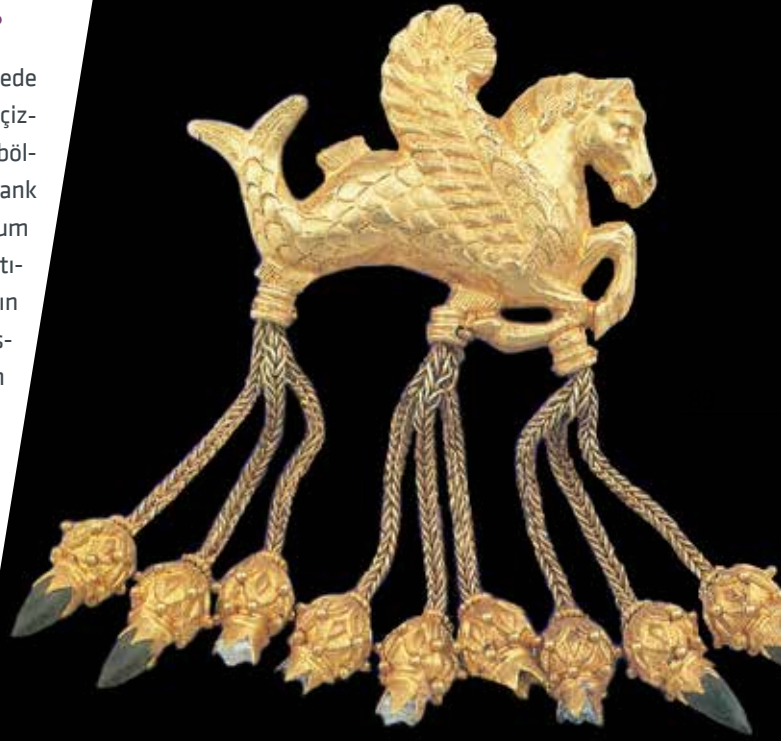

Gelinen süreçte ajansların mali kaynakları hakkında neler düşünüyorsunuz? Yereldeki diğer buna benzer kurumlara mukayese edildiğindeki görüşleriniz nelerdir?

Ajansların bütün işi para dağıtmak değildir. Ancak bölgede ajansların para dağıtan bir kurum olarak görülmesinin altını çizmek gerekir. Ajansların planlama, araştırma ve analiz yapan, bölgeye rota ve yön belirleyen bir kurum olması lazımdır. Think tank mantığıyla çalışması lazımdır. Projelere kaynak aktaran bir kurum hüviyeti de bulunmaktadır. Eğitim veren, fizibilite yapan ve yaptırılan bir kurum, yerli ve yabancı yatırımcı çeken bir kurum olmanın yanında geliştirdikleri uluslararası projelerle de bölgelerine ekstra katkı sunmaktadırlar. Hal böyle olunca para dağıtmak işin bir kısmı oluyor. Asıl önemli olan bölgede yapacağı koordinasyon ile sonuca gidecek programlar yapmaktır. Dolayısıyla para bir amaç değil araç olmaktadır.

Bazen KOSGEB ve TKDK gibi kurumlarla karıştırıyoruz. Benzer özelliklerimiz olmasına rağmen TKDK Avrupa Birliği kanalıyla gelen bütçeyi kullandırmakta ve kırsal turizme destek vermektedir. AB ve bir kısımda merkezi bütçeden gelen parayı bu alana aktarıyor. Ancak sadece bir alanda faaliyet gösteriyor. Ajanslar ise 4-5 alanda büyük bir kesime hitap etmektedir. Birden fazla şehre hizmet eden ajanslarımız mevcuttur.

Kanatlı Deniz Atı Broşu

Afyon Termal

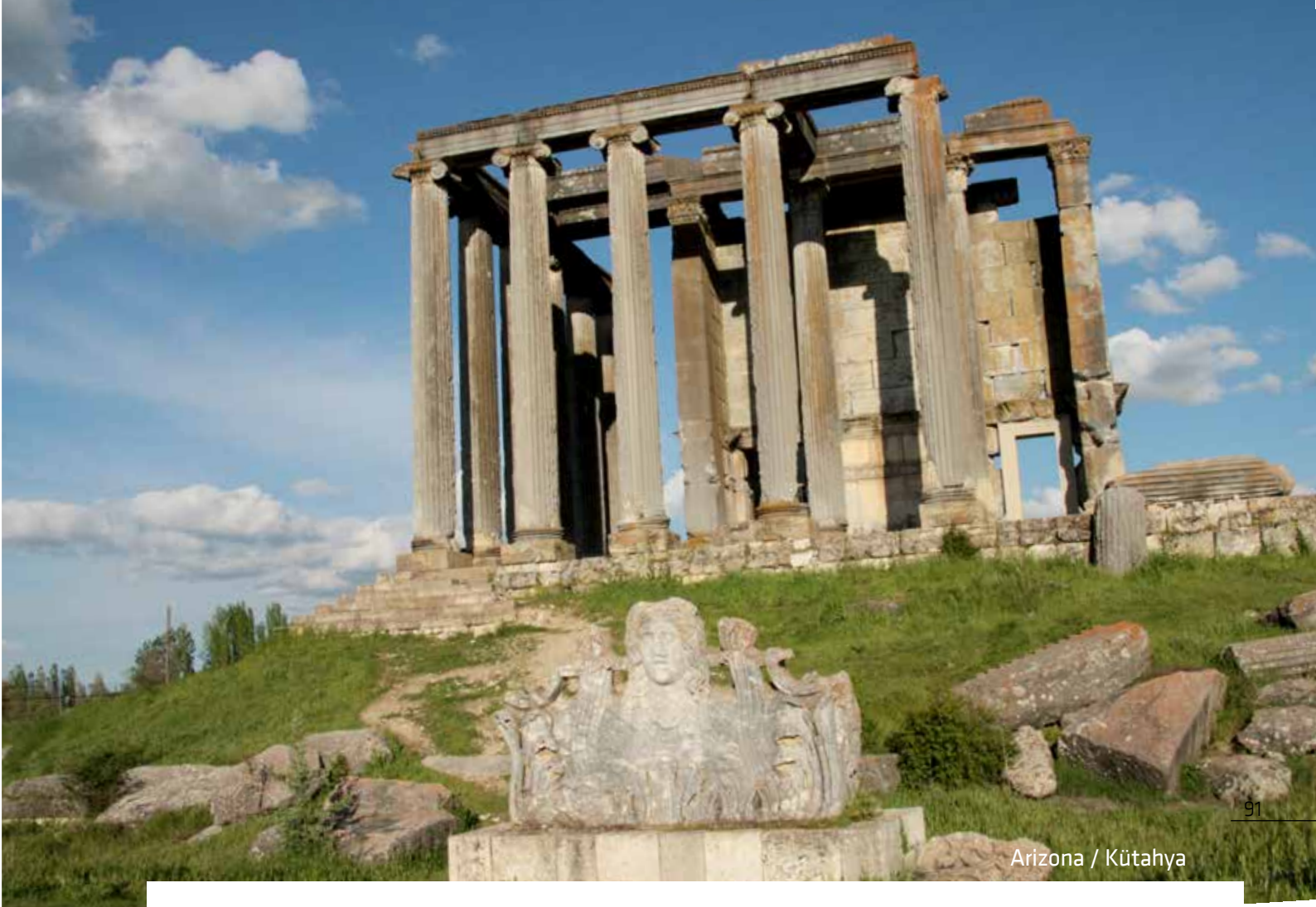
Afyonkarahisar Mermer El Sanatı

Şimdiye kadar güdümlü proje desteğine çıktınız mı? Çıkmışsanız hangi alanda ve ne tür projelere destek sağladınız?

Şu anda uygulamaya başladığımız güdümlü projemiz yoktur. Güdümlü projeler büyük bütçeli projeler olup bu alanda ciddi altyapı oluşturmamıza rağmen uygulamaya geçemedik. Ajansımız, mevcut durumda birçok güdümlü proje fikri üzerinde çalışmaktadır. Kütahya Çinisinin Markalaşması ve Katma Değerinin Artırılması Projesi, Mermerde Yüksek Verim Yüksek Katma Değer Projesi, Akıllı Ürün ve Üretim Sistemleri Araştırma ve Eğitim Merkezi Projesi, Deri ve Tekstil Tasarım ve Eğitim Merkezi (DETTEM), Manisa Savunma Sanayi Teknoloji Geliştirme Kümesi (MASTEK) projeleri yürütülmektedir. Bu projelerin toplam bütçesi 37,6 milyon TL olup Ajansımızın desteği yaklaşık 31 milyon TL'dir.

Frig Vadisi / Selimiye Mezar Odaları

Ülkemizdeki kalkınma ajansları arasında ortak proje yürütme anlamında pek örnek yoktur. Sizce ajanslar hangi alanda, ne tür ortak projeler üretebilir? Bu kapsamda Zafer Kalkınma Ajansı olarak yürütülen ve yürüttüğünüz projeler var mı?

Bu alanda Bakanlığımızın da yönlendirmesi oldu ancak kısmen yapılabilen bir çalışma oldu. Aslında ortak çalışma kültürünü koordine eden, bunu yönlendiren, arzulayan, isteyen kurumlar olarak ajanslarında kendi aralarında ortak proje yürütmesi lazımdır. Bu kapsamda Güney Ege Kalkınma Ajansı ve İzmir Kalkınma Ajansı ile belli konularda istişare yapmış ancak farklı nedenlerden ötürü uygulamaya geçirememiştik.

Geçenlerde İzmir Kalkınma Ajansımıza bir ziyaret gerçekleştirdik. Gediz ve Menderes gibi ortak havzalarımız olduğu İzmir'in Manisa olan ilişkileri, havzalar, savunma sanayi, güneş enerjisine yönelik projeler, sağlık turizmi alanı başta olmak üzere İZKA ile 5-6 başlıkta mutabık kaldık. Bu konulardan bir veya iki tanesini önceliklendirip 2018'in ikinci yarısından itibaren çalışmaya başlamayı düşünüyo-

ruz. Sadece belirlenen alanda faaliyet yapma değil de sonuç odaklı program geliştirme yönünde çaba harcayacağız.

Coğrafi olarak birbirine uzak kalkınma ajansları arasında da ortak projeler yürütülebilir. Özellikle de turizm alanında işbirlikleri yapılabilir. Sizin bölgenizde Arap turistlere yönelik ciddi potansiyel oluşmuş durumdadır. DOKA'nın bu konuda yaptığı çalışmalar takdire şayandır. Doğrudan Suudi Arabistan'a seferlerin düzenlenmesini takip ediyoruz. Biz de termal turizme yönelik çalışmalar yapıyoruz. Yeşilin ve doğanın merkezi Doğu Karadeniz, termalin merkezi ise Zafer bölgesidir. Belki biz burada tedavi edip sizin oraya gitmesi sağlanabilir. Bu tür bir işbirliği geliştirilebilir. Bu işbirliğini THY gibi kurumlarla da istişare edip belki bu kapsamda karşılıklı seferler düzenlenmesi sağlanabilir.

Afyonkarahisar Lokumu

Mesir Macunu / Manisa

Uşak Kilimi

Uşak Derisi

Cılandıras Köprüsü / Uşak

Arizona / Kütahya

Kalkınma ajansları mali desteklerin yanında Avrupa Birliği (AB) gibi uluslararası desteklerden faydalanmak suretiyle bölgelerine ek gelir sağlayabilmektedirler. Bu bağlamda ZAFER olarak yürüttüğünüz veya yürütülen projeler hakkında bilgi verir misiniz?

2016-2017 yılında uygulamasını yaptığımız TR33 Bölgesindeki İşçi ve İşverenlerin Uyum Yeteneğinin Artırılması Projesini yürüttük. 4,1 milyon avroluk projeyle 11 bin adam/gün sayesinde hem KOBİ'lerdeki işçiler ve işverenlere hem de kamu kurumlarında çalışan yöneticilere eğitimler verdik. Ajans çalışanlarının da faydalandığı projeyle hem yurtiçi hem de yurtdışı eğitimler sonucunda Bölgesel İnsan Kaynakları Geliştirme Merkezi kurduk. Bölgede de çok ciddi anlamda farkındalık sağladık.

Akabinde Kütahya Belediyesinde yürütülen IPA projesine ortak olduk. Yine Uşak Ticaret ve Sanayi Odasında yürütülen projede ortak olduk.

TR33 Bölgesi illeri üniversiteleri ile ticaret ve sanayi odalarının ortaklığında yürüttüğümüz Erasmus+ Gençlik Programı Gençler Kariyer Yolunda, Karar Alıcılar Hep Yanında Projesini yürüttük.

Gümüşhane denince ilk gelen yöresel ürünlerden biri olan Gümüşhane Dut Pestili için Gümüşhane İl özel İdaresi tarafından 23.01.2004 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 11.04.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak tescillenmiştir.

Gümüş, have
Dut, Pestili

İller	Bilecik, Bursa ve Eskişehir
Ajans Merkezi	Bursa
İstatistiki Bölge	TR41
Yüzölçümü (km ²)	29.002 (Bilecik-4.307 / Bursa-11.043 / Eskişehir-13.652)
Nüfus	3.964.535 (Bilecik-218.267 / Bursa-2.901.396 / Eskişehir-844.542)
Komşu Kalkınma Ajansları	• Ankara Kalkınma Ajansı (ANKARARA) • Zafer Kalkınma Ajansı (ZAFER) • Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) • Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) • Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA)
İlçe Sayısı	39 (Bilecik-8 / Bursa-17 / Eskişehir-14)
Büyükşehir Belediyeleri	Bursa ve Eskişehir

BEBKA

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Bursa Eskişehir Bilecik (BEBKA)
Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri
İsmail GERİM

Kalkınma ajanslarının geline süreçteki faaliyetlerini ve katkıları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

2007 yılında pilot uygulamalar ile kalkınma ajanslarının kurulma süreçleri başladı. 2009 ve 2010 yılında kurulan ajanslarla birlikte toplam 26 kalkınma ajansı faaliyetlerine başlamış oldu. Ajanslar bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması temelinde çalışmalarını yürütüyor. Bu çalışmaları yürütürken her ajans kendi bölgesinin ihtiyaçlarını analiz ederek nelere odaklanması gerektiği, hangi sektörlerin öne çıkarılması gerektiği hususlarında yol haritasını çıkarmaktadır. Köyden kente göçün yoğun olduğu şu dönemlerde doğal güzelliklerin korunması önem arz ediyor. Hem sanayinin geliştirilmesi hem de sürdürülebilir bir sanayi sağlamak açısından da çevreye karşı olan sorumluluğumuz ve gelecek nesillere aktarılması önemlidir. Bu anlamda geçen 10 yıllık süreçte kalkınma ajanslarının oldukça önemli bir eksikliğini tamamladığını ifade etmeliyim.

Yapılan çalışmalar öncelikle sektörlerle genel bakış açısı sağlayan raporlarla illerin ihtiyaçları ortaya konmuş ve bu ihtiyaçların giderilmesi ile ilgili sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, kamu kurumları ile birlikte de ortak çalışmalar yürütülmektedir. Her geçen yıl ajansların tanınırlığı artmakta ve daha güzel projelere ortaya koymaktadır.

Kamuda üst düzeyde görev yapmış biri olarak ajansları değerlendirdiğiniz diğer kamu kurumlarından farkları nelerdir?

En temel farkın kurumsal kapasite olduğunu söyleyebiliriz. İllerimizde çok sayıda kamu kurumlarımızın il ve bölge müdürlüğü şeklinde yapılanması mevcuttur. Ajansların en önemli özellikleri bir önceki adı Devlet Planlama Müsteşarlığı olan çok deneyimli, ülkeye makro düzeyde bir bakış açısını getiren ve makro politikalarla yereldeki ihtiyaçları harmanlayan Kalkınma Bakanlığı ile eşgüdümlü olarak çalışmasıdır. Mevzuatını ve uygulamalarını takip eden bir yanın olması en güçlü ayağı olduğunu söyleyebiliriz. Ajanslar kurgulanırken Dünyayı ve ülkemizi tanıyan yabancı dil bilgisine sahip özel sektörden ve kamudan teknik personel ile donatılması çok önemli bir avantajdır. Bu avantajın da yerele çok ciddi katkılar sağladığını vurgulamak isterim. Bu anlamda köprü vazifesi görüyor diyebiliriz. Devletimizin hazırlamış olduğu kalkınma planları ile yereldeki ihtiyaçların doğru modellenmesi açısından oldukça önemli bir yapı olduğunu söyleyebilirim.

Gölyazı / Bursa

BEBKA'nın kuruluşundan bugüne kadar ki yaptıkları ve yapacakları hakkında neler söylemek istersiniz?

Bursa Eskişehir Bilecik (BEBKA) Kalkınma Ajansı 2009 yılında kurulmuştur. Kuruluş süreci her kurum için zordur. Çok kısa sürede bu süreci tamamlamıştır. Hem insan kaynaklarını artması hem de fiziksel ihtiyaçlarının sağlanması noktasında belli bir yapı oluşmuş durumadır. Her ilde diğer kalkınma ajanslarında olduğu gibi yatırım destek ofislerimiz (YDO) bulunmaktadır.

Öncelikle kalkınma planları çerçevesinde bölge planlarını gerçekleştirerek bölgenin ihtiyaçlarını ortaya koymuştur. Son yapılan bölge planı 2014-2023 yıllarını kapsamaktadır. Akabinde illerin yatırım, destek ve tanıtım stratejileri geliştirildi. Buna bağlı olarak eylem planları oluşturuldu.

Bu arada illerin öne çıkan sektörleri analiz edildi. Burada ortak ve bir çalışma anlamında üstün olduğumuz sektörlerdeki (özellikle de tekstil ve otomotiv) kümelenme stratejileri ortaya kondu.

Bölgemiz çok dinamik bir yapıya sahiptir. Otoyolları anlamında bir kesişme noktası haline geldi. İstanbul-İzmir Otoyolu Bursa'dan geçmektedir. Yine Çanakkale Köprüsü

tamamlandıktan sonra Çanakkale'den Ankara'ya kadar uzanacak otoyol planlanıyor. Bu otoyol da Bursa'dan geçecektir. Dolayısıyla bunların da etkilerinin doğru analiz edilmesi artı ve eksilerinin ortaya konması önemlidir.

Limanlarımız mevcuttur. Özellikle de Eskişehir'deki üretimlerin yurtdışına ihracatının bu limanları üzerinden satışı önem arz etmektedir.

Bursa ve Eskişehir arasında yer Bilecik ilimiz ise doğal yapısıyla öne çıkmaktadır. Son yıllarda da sanayileşme noktasında özellikle de İstanbul'un desandirzaysonu dediğimiz sanayi kuruluşlarının Anadolu'ya taşınma süreci de başlamış durumdadır. Teşvikler noktasında daha avantajlı olan Bilecik ilimiz bu süreçten faydalanabilecek bir konuma sahiptir.

Dolayısıyla bölge için önemli olan projelere değerlendirilerek çalışmaları ihdas ediyoruz. Bununla beraber mali destek programları ortaya konarak sektörel rekabetçilik ve ileri teknolojik ürün anlamında çevreye duyarlı projeler ortaya çıkmıştır.

Uludağ / Bursa

BEBKA Bölgesi özellikle büyük fabrikaların bulunduğu bölgelerden bir tanesidir. Mali destek programlarına çıktığınızda bu tür sanayi kuruluşlarından geri dönüşlerde sizlerden neler talep etmektedirler?

Tabii ki bütçeler planlanırken belki de ihtiyaçlar çok daha fazladır. Ancak odaklanmamız gereken noktaları iyi belirlememiz lazımdır. Ülke olarak milli gelirimizin artması gerekiyor. Bu milli gelirinde artması için ihracat odaklı çalışmamız lazımdır. Bursa özelinde konuşursak ihracat-ithalat dengesinde cari fazlalığın olduğunu gözlemliyoruz. İthalat değeri ihracata göre çok daha düşük bir orandadır. Bu anlamda Bursa, Türkiye’de katma değeri yüksek olan illerin başında gelmektedir. Yine Eskişehir’de ileri teknolojik ürün üreten işletmeler oldukça fazla sayıdadır.

%50’ye varan hibe desteği sağlıyoruz. Bu desteklerde verdiğimiz destek miktarı 600-700 binlere çıkabilmektedir. En son çıktığımız Sektörel Rekabetçilik Programında 600 bin TL’lik destek sağlıyoruz. Bazen dediğiniz anlamda proje miktarları artırılın şeklinde talepler almaktayız. Genel olarak değerlendirdiğimizde özellikle seçici davranmamız doğru sektörlerle destek vermemiz onların gelişimine katkı sağladığını, bu bütçelerle de önemli adım attıklarını da ifade ediyorlar.

Yeşil Türbe

Mali destekler aslında işin bir boyutudur. Bu noktada yurtdışına ürünlerini pazarlayabilecekleri noktalarda mentorlük ve danışmanlık destekleriyle bu firmalara katkı sağlamak istiyoruz. Bu kapsamda çok sayıda çalıştayla birlikte ortak toplantılar gerçekleştiriyoruz.

Mıs Köyü / Bursa

BEBKA Bölgesinde öne çıkan veya çıkabilecek sektörler nelerdir? Bu sektörlerin ülkemiz ekonomisindeki yeri nedir?

Her ilin farklı özelliklerin olmasının yanında sanayi her üç ilin de ortak alanıdır. Bursa'da otomotiv sektörünü en başta söyleyebiliriz. Türkiye'nin ekonomik tarihinde Bursa'daki tekstilciliğin ayrı bir yeri vardır. Son zamanlarda havacılık ve raylı sistemler ile ilgili ciddi bir altyapı oluşmuş durumdadır. Bunun temelinde de otomotiv sektörünün varlığını söyleyebiliriz. Burada sektörel dönüşümler ortaya çıkmaktadır.

En önemli unsurunda Sayın Cumhurbaşkanımızın da yakından takip ettiği bilim ve teknoloji alanındaki ileri teknoloji ürünlerine ciddi önem veriliyor. Bunun yanında Savunma Sanayi Müsteşarlığı'nın atmış olduğu adımlar sayesinde savunma sanayisi anlamında bölgemizde bir hareketlilik sağladı. Üretilen yeni katma değeri yüksek ürünlerin desteklenmesi noktasında katkılar dağlanıyor. BEBKA olarak da mali destek programlarında öne çıkardığımız sektörler havacılık ve raylı sistemlerdir.

Eskişehir ilimiz de bu alanda iyi durumdadır. Raylı sistemler konusunda ülkemizin güzide kurumlarının olduğu bir şehirdir. Bunların yanında Eskişehir için yeni bir gelişme olan animasyon sektörü var. Animasyon özellikle çocukların başta olmak üzere tüm yetişkinlerinde ilgi duyduğu animasyon sektöründe Dünyada 350 milyar dolarlık ciddi bir piyasa mevcuttur. Ülke olarak bu sektörden bugüne kadar çok fazla yararlanama-

dık. Bu pastadan ülke olarak aldığımız pay binde beş seviyesindedir. Bu payın artırılabilceğini gördük. Anadolu Üniversitesi ilk çizgi film ve animasyon bölümünün açıldığı yükseköğretim kurum olup bu sektöre insan kaynağı yetiştiren bir kurumdur. Bunu da değerlendirerek son yıllarda ortak çalışmalar yaptık ve mali destek programları ile animasyonları üretecek dijital altyapının geliştirilmesine kaynak sağlandı. Üç yıldır bu konuyu geliştirmeye çalışıyoruz. Anadolu Animasyon ve Dijital İşler Festivali düzenliyoruz. Burada amacımız animasyon deyince Eskişehir'in ilk akla gelen yer olmasıdır. Var olan insan kaynağı ile de bunu bir fırsata dönüştürmeyi hedefliyoruz. Bunu uluslararası boyuta da taşıyıp özellikle de eş üretim dediğimiz belli ülkelerle bir araya gelip ortak üretimler yapılması çalışmalarını da yürütüyoruz. Ticari kazandın yanında bu sektörün kültürel boyutu da çok önemlidir. Bir anlamda kötü ihrac ediyorsunuz. Tarihi ve kültürel değerlerinizi burada anlatıyorsunuz. Son zamanlarda kurumların iç eğitimlerinde ve tanıtım reklamlarında da kullanılan bir argüman haline gelmiştir. Son yıllarda dizilerle ihracat kapasitesinin arttığını gördük. Bu etkiyi animasyon sektöründe de taşıyabileceğimizi düşünüyorum.

Bilecik'te mermer sektörünün çok daha öne çıktığını görüyoruz. Özellikle seramik sektöründe belli bir kümelenme vardır.

Şimdiye kadar GÜDÜMLÜ proje desteği verdiniz mi? Çıkmış iseniz hangi alanda ne tür projelere destek sağladınız?

İlk başta tekstil sektörünü ele aldık. Bursa Tekstil ve Teknik Tekstil Mükemmeliyet Merkezi GÜDÜMLÜ Projesi yürütüldü. Bursa Ticaret ve Sanayi Odası tarafından başvurusu yapılan projeye Tekstil ve Teknik Tekstil Mükemmeliyet Merkezi kuruldu. GÜDÜMLÜ projelerdeki amaç bir firmanın sorunu değil de sektörlerin sorunlarını ele almak, onlara çözüm getirerek paydaşların hepsine hitap edebilecek olanakların sağlanmasıdır. Yurtdışında yapılan analiz ve testlerin veya ürün geliştirme süreçlerindeki çalışmaların ülkemizdeki yapılmasına imkan vermektir. Kg değeri yüksek olan katma değerli ürünlerin üretilmesi genel amaçlanmış ve bu merkez oluşturulmuştur. Hâlihazırda da faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bu projeye yakın bir konu olan kompozit malzemeler ile ilgili de Kompozit Malzemeler Araştırma ve Mükemmeliyet Merkezi daha kurgulandı. 2017 Ağustos ayında imzalanan projede çalışmalar devam etmekte olup 2019 yılında bitirilmesi öngörülmektedir.

Eskişehir Ticaret Odası'na Eskişehir Fuar ve Kongre Merkezi Projesi yürütülmüştür. Dışarıda bakıldığında bina yapımı pek mantıklı gelmeyebilir. Artık ürünleri üretmek yeterli değildir. Üretilen ürünlerin göstermeniz, anlatmanız ve satmanız gerekiyor. Bunun için de kapalı ve açık mekânlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu anlamda Eskişehir'de yabancı ve yerli misafirlerimizi ağırlayabileceğimiz büyük bir fuar ve kongre merkezi bu projeye birlikte yapılmaktadır.

Kalkınma Ajansları aralarında hangi alanda, ne tür ortak projeler üretilebilir?

Yaklaşık 10 yıllık ajans geçmişinde herkes kendi bölgesinde ilgili taraflarla (kamu, üniversiteler, belediyeler, STK'lar, vb.) işbirliği yapma konusunda gayret sarf etmektedirler. Tabii ki kurulduğu andan itibaren ajanslar arasında ortak bir dil geliştirilmesi için de çabalar var. Bu anlamda teknolojik altyapıyı kullanabiliyoruz. Arkadaşlarımız her türlü gelişmeyi elektronik ortamda birbirleriyle paylaşabilmektedirler. Bizler de zaman zaman Kalkınma Bakanlığı ile birlikte ortak toplantılar yapıyoruz.

Ortak proje geliştirilmesi mevzuatımızda olan bir husustur. Bu konuda henüz çok fazla yol almış değiliz. Her ajansın böyle bir niyeti olduğunu söyleyebilirim.

Ülkemizin 2023 hedeflerini sağlayabilmesi için kalkınma ajansları sizce neler yapmalıdır?

Bunun için öncelikle milli gelir seviyesinin artması gerekiyor. Teknolojik kapasitemizi artırarak katma değerli ürünler üretmemiz gerekiyor. Bunların da yapılabilmesi için nitelikli insan kaynağına ihtiyaç vardır. Girişimcilerin sayısının artırılması gerekiyor. Üniversite ve teknoloji transfer ofisi gibi kurum-

larla daha sonuç ve hedef odaklı çalışmalara yapılması önem arz etmektedir. Hazırlanan kalkınma ve bölge planlarını iyi okumak suretiyle yol haritasını belirlemek elzemdir.

Kalkınma Bakanlığı'na uygulamaya alınan Sonuç Odaklı Programı (SOP) hakkında neler düşünüyorsunuz? Bu kapsamda BEBKA olarak geleceğe dair hedefleriniz nelerdir?

Bu husus BEBKA olarak uzun süredir üzerinde çalıştığımız konulardan bir tanesidir. Çünkü bir şeyi çalışmaya başlattığınızda nereye baştan belirlememişseniz yaptığınız bu çalışma çok sıhhatli olmuyor. Parçalı işlerle ancak uğraşmaya başlıyorsunuz. Hâlbuki bir resim ortaya koymak istiyorsunuz. Bu resminde pek çok parçası olabilir. Belli bir süre sonunda amaç bu resmi çizmek ise resimleri birleştirerek gitmez lazımdır. Dolayısıyla sonuç odaklı programın doğru bir yaklaşım olduğu kaçınılmaz bir gerçektir.

Girişimcilik Eko Sisteminin Geliştirilmesi ana başlıklarımızdan bir tanesidir. Diğerleri ise Sürdürülebilir Üretim, Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm, Animasyon Sektörü ve Yerel Kalkınma Fırsatları şeklinde SOP'ları belirledik.

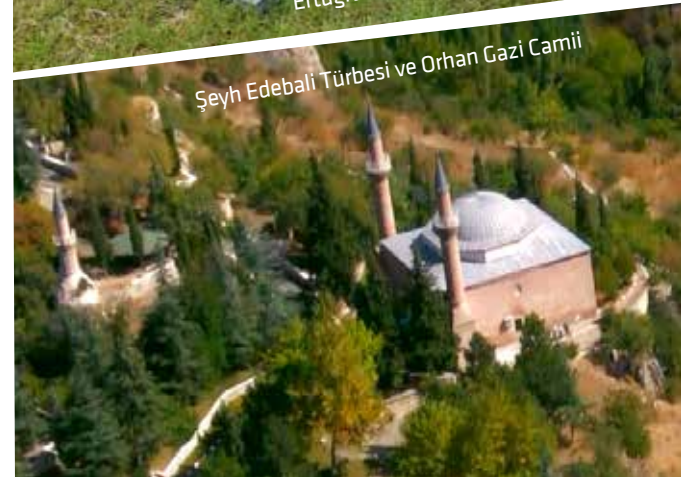

103

Ertuğrul Gazi Türbesi / Bilecik

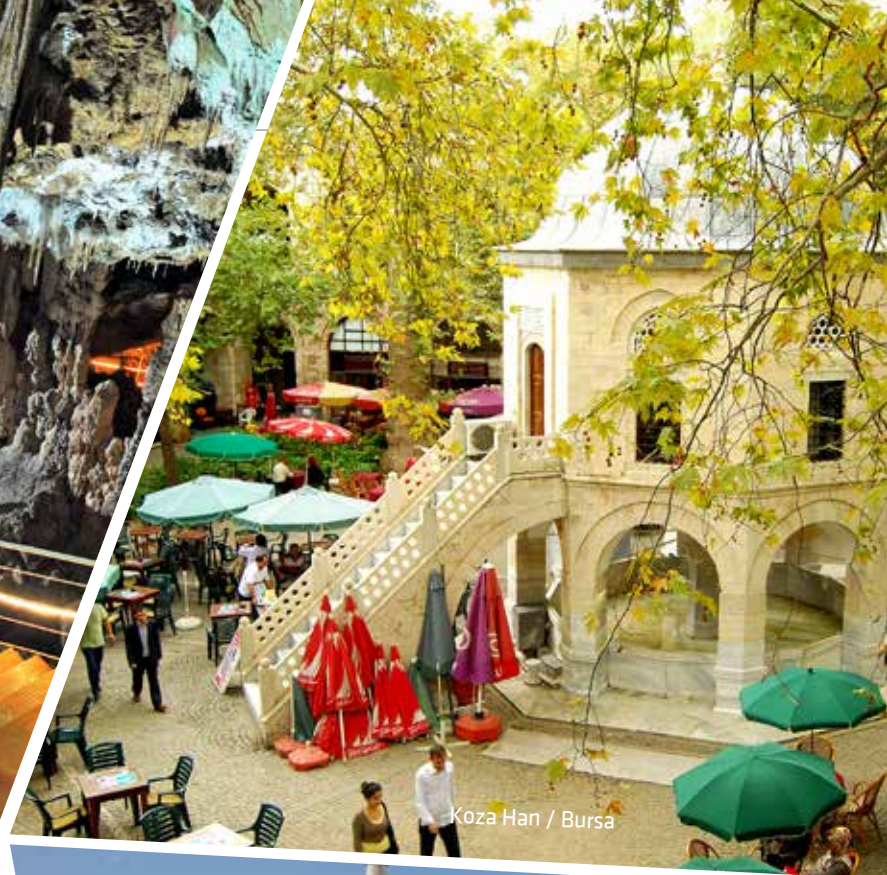
Ertuğrul Gazi Türbesi / Bilecik

Şeyh Edebalı Türbesi ve Orhan Gazi Camii

Oylat Mağarası / Bursa

Koza Han / Bursa

Çıktığınız mali destek programlarında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

Öncelikle birlikte çalıştığımız tarafların bazı noktalarda bizi biraz daha iyi tanıması gerekiyor. Bu kapsamda ikili ilişkilerimizi geliştirmeye çalışıyoruz. BEBKA'nın kuruluşundan bugüne kadar önemli kazanımlar elde edildi. Ajansların mali konularda daha öne çıktığını gözlemliyoruz. Daha çok mali desteklerle anılan bir kurum durumundadırlar. Ajansların sektörel ve planlama bakış açısı çok fazla bilinen bir yön değildir. Bu manada yapılan çalışmaların bir belge hazırlanması gözüyle bakılıyor. Hâlbuki bunların sahiplenilmesi gerekiyor. Bunun geliştirilmesi gereken bir konu olduğunu değerlendiriyoruz. Çünkü her şeyin bir yol haritası ile ortaya konulması ve sahada ona göre uygulanması gerekmektedir. Dolayısıyla bütün bunların ilgili taraflara biraz daha anlatılması gerekiyor.

Eskişehir

Eskişehir

Kestane Şekeri

Ulucami / Bursa

105

Kentpark / Eskişehir

Uludağ / Bursa

Yedigöller / Bursa

Irgandı Köprüsü / Bursa

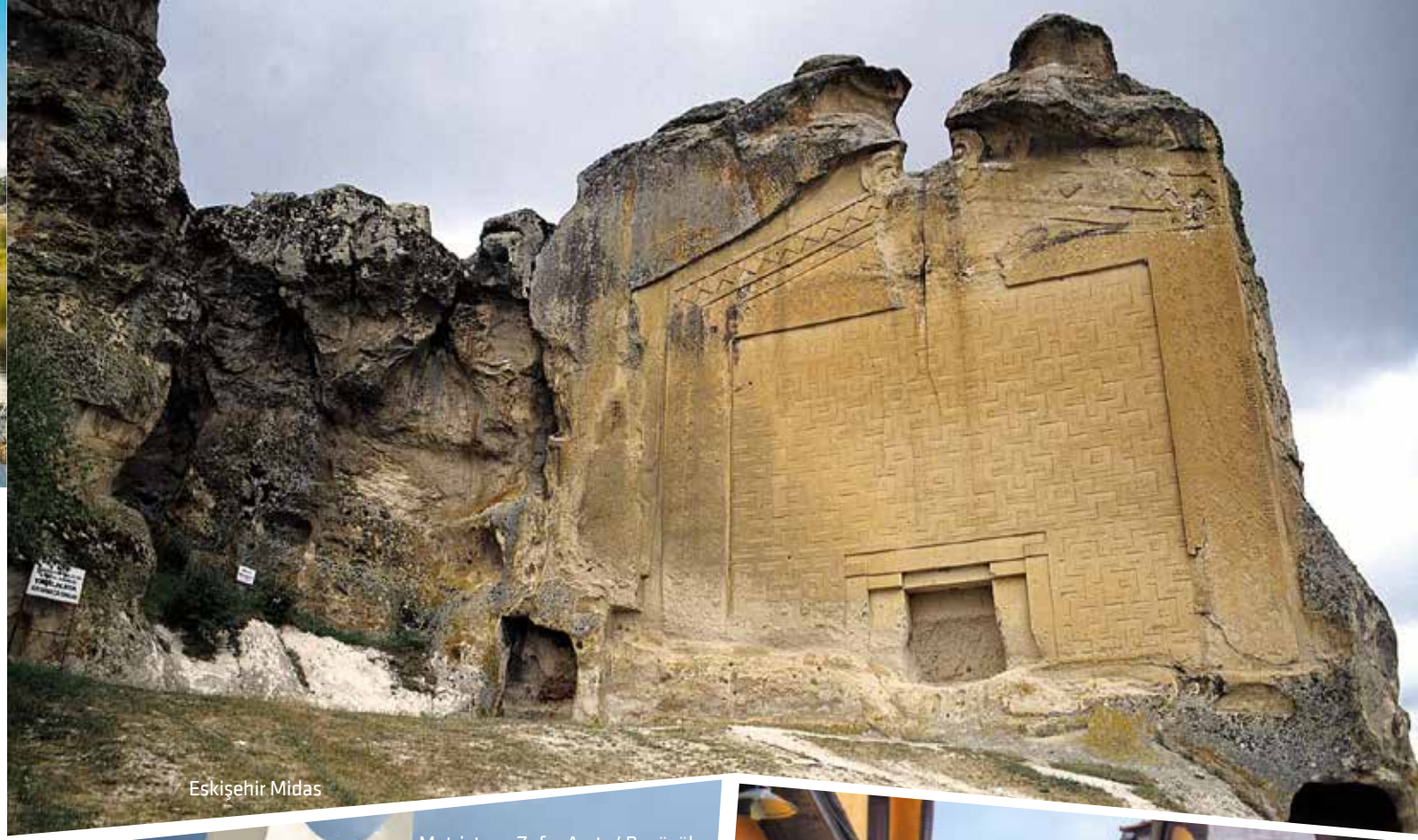
Kalkınma ajansları Devletimizin verdiği desteklerle hibe çağrısına çıkarak ekonomiye, sosyal hayata katkı sağlamaktadırlar. Bu desteklerin haricinde ajanslar Avrupa Birliği (AB) gibi uluslararası desteklerden faydalanmak suretiyle bölgelerine ek gelir sunabilmektedirler. Bu bağlamda KARACADAĞ olarak yürüttüğünüz veya yürütülen projeler hakkında bilgi verir misiniz?

2013 yılında Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı (BROP) çerçevesinde finanse edilen ve Ajansımız tarafından yürütülen "Tarih Yeniden Canlanıyor Projesi" Şanlıurfa'da Tarih Yeniden Canlanıyor Projesi 9,6 milyon avro bütçeye sahiptir. Bu projeyle başta Göbeklitepe olmak üzere Şanlıurfa'nın tarihi değerlerini hem korumak hem de tanıtmayı amaçlanmıştır. Proje inşaat ve teknik yardım bileşeninden oluşmaktadır. İnşaat bileşeninde Göbeklitepe'nin üst örtüsünü yaptık. Yaklaşık 6,5 milyon avro Göbeklitepe'nin üst örtüsü için kullanıldı. İnşallah Nisan ayı içerisinde de büyük bir açılışla

İstanbul'da başlayan uygulamayla İstanbul Yatırım Destek Ofisi Tek Durak Ofis statüsüne çevrilmiştir. Bu yaklaşımı değerlendirir misiniz?

Ülkemize yatırımcı geliyor. İllerdeki TSO, Valilik ve OSB'ler bu yatırımcılara yardımcı olma anlamında bu eksikliği kapatmaya çalışmışlar. En çok zorlanan bir yatırımcının bir şirket kurması için birçok kurumla görüşmesi ve kontakt kurması gerektiğidir. Dolayısıyla bu sürecin iyi yönetilmesi gerekir. Yatırımcı ne kadar kısa sürede yapacağı yatırımı hayata geçirebilirse ülkemiz içinde o kadar büyük kazanç olacaktır.

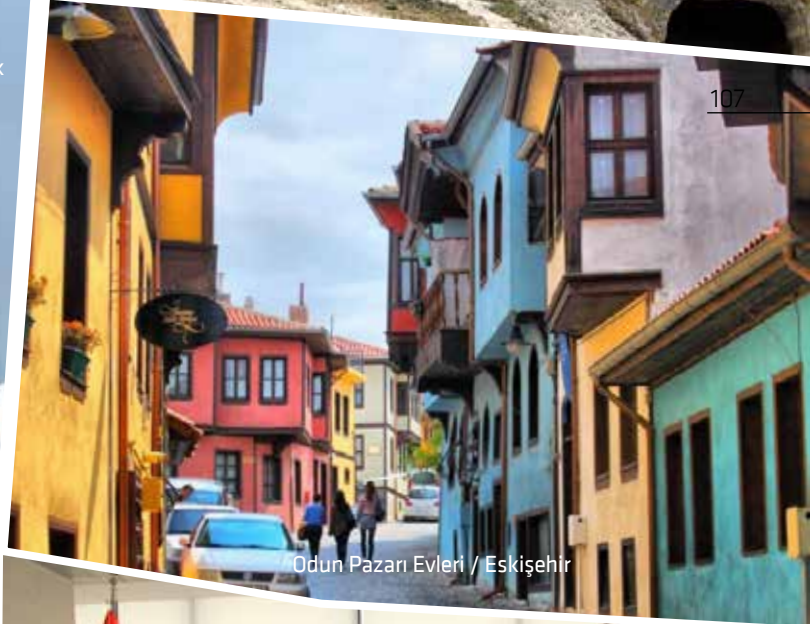
Tek durak ofislerinin büyük illerde başlaması bu bakımdan önemlidir. İstanbul zaten dünya için çekim merkezidir. Ülkemizde gelen yatırımcının ilk uğrayacağı il İstanbul'dur. Bununla beraber sanayisi gelişmiş illerde uygulama başlaması doğru bir seçenek olacaktır. 26 kalkınma ajansı içerisinde en azından birinde bu uygulamanın başlıyor olmasını çok yerinde bir karar olarak görüyorum.

Eskişehir Midas

Metristepe Zafer Anıtı / Bozöyük

Odun Pazarı Evleri / Eskişehir

Dergimiz hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Bu tür yayınların sizce önemi nedir?

DOKA'nın yayınladığı dergiyi oldukça başarılı buldum. Çalışmalarınızdan dolayı sizleri tebrik ediyorum. Artık her ne kadar dijital çağda yaşıyor olsak da sosyal medyanın kullanımı yaygınlaşıyor olsa da böyle eserlerin yapılması, çoğaltılması ve dağıtılması önemlidir. Bu tür yayınlar bilgi birikiminin ve elde edilen deneyimlerin de diğer taraflara aktarılması anlamında değerli, güzel ve kalıcı eser ve çalışmalardır.

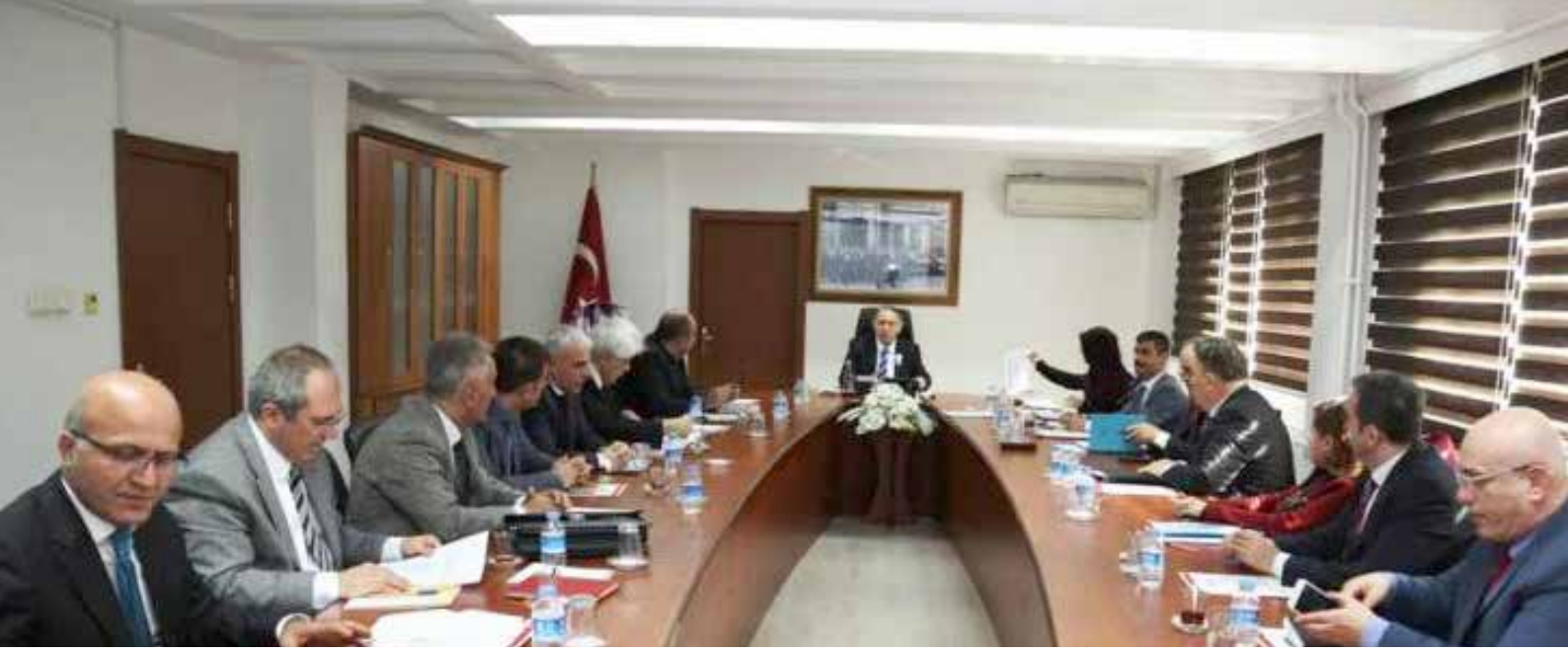
Akkus,

Şeker Fasulyesi

Ordu'ya bağlı ilçenin adıyla anılan Akkuş Şeker Fasulyesi için Akkuş Ziraat Odası tarafından 26.03.2010 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 24.07.2011 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Artvin İl Yatırım Destek ve Tanıtım Kurulu Toplantısı Yapıldı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Artvin Yatırım Destek Ofisi (DOKA) tarafından hazırlanan “Artvin İli Yatırım Destek ve Tanıtım Strateji Belgesi” kapsamında oluşturulan 2018 yılı Eylem Planı çerçevesinde kurulan İl Yatırım Destek ve Tanıtım Kurulu 2018 yılı 1. Dönem Toplantısı gerçekleştirildi.

Artvin Valisi Ömer Doğanay'ın başkanlığında Valilik Toplantı Salonunda düzenlenen toplantıya Artvin Belediye Başkanlığı, Artvin Çoruh Üniversitesi Rektörlüğü, İl Özel İdaresi, İl Defterdarlığı, İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Orman Bölge Müdürlüğü, Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, DSİ 26. Bölge Müdürlüğü, Bilim-Sanayi Müdürlüğü, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Çalışma ve İş Kurumu Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, Artvin Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı, Artvin İli Arı Yetiştiricileri Birliği, KOSGEB Hizmet Merkezi Müdürlüğü, İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü ve Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Artvin Yatırım Destek Ofisinin yetkilileri katıldı.

Toplantıda 2018 yılı Eylem Planı kapsamında belirlenen faaliyetlerden Ekonomik Açından Coğrafi İşaret Alınma Potansiyeli Olan Yöresel Ürünlerle İlgili Çalışmaların Yürütülmesi; Botanik Bahçe Projesi'nin hayata geçirilmesi; Odun Dışı Orman Ürünlerinin Ekonomiye Kazandırılabilmesi için Gerekli Altyapı Çalışmalarının Yürütülmesi; Çoruh Havzasının Turizm Konsept Master Planının Tamamlanması; Ar-Ge, Yenilikçi Ürün, Girişimcilik, İşbirliği, Kümelenme, Örgütlenme (Kooperatifçilik) Konularında Eğitim Verilmesi içerikli eylemlerin mevcut durumu, kurumların bu kapsamda yapmış oldukları ve yapacakları çalışmalar görüşülerek gerekli istişareler yapıldı. Eylem Planında yer alan faaliyetler hakkında kurum ve kuruluşların görüş ve önerisi alındı.

Doğu Karadeniz Tanıtımları Tam Gaz Devam Ediyor

Doğu Karadeniz’de son yıllarda önemli ivme yakalayan turizmde çitayı daha da yukarıya taşımak amacıyla sektör temsilcilerinin yer aldığı heyetler, uluslararası fuarlarda bölgenin tanıtımını yapıyor.

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), Azerbaycan 17. Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı (AİTF 2018) ile Suudi Arabistan Riyad 10. Uluslararası Turizm Fuarı’na katılarak, Doğu Karadeniz Bölgesi’nin tanıtımını yaptı.

Katılım sağlanan uluslararası fuarları değerlendiren DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman, Ajans olarak 2010 yılından itibaren Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon’da faaliyetlerine turizm odaklı devam ettiklerini söyledi.

Doğu Karadeniz Bölgesi’nin eşsiz coğrafyasını tanıtmak amacıyla çalışmalar yürütüldüğünü belirten Adıyaman, “Hedef kitleye önce kim olduğumuzu anlatmamız lazım. Biz kimiz ve onlara nasıl imkanlar sunuyoruz? Onları buraya çekebileceğimiz değerlerimizi tanıtmamız gerekiyor. Dolayısıyla bunun en önemli stratejisi olarak da fuarları belirledik.” dedi.

Adıyaman, bu amaçla dünyaca ünlü fuarlara katıldıklarını anlatarak şöyle konuştu:

“Her sene mutlaka uluslararası fuarlara katılım sağlıyoruz. Bunun yanı sıra tanıtım faaliyetlerimizde ek çalışmalar da yapıyoruz. Örneğin yurt dışından heyetleri bölgemizde konuk ediyoruz, çeşitli tanıtım turları düzenliyoruz. Hedefimiz daha fazla turisti bölgemize çekmek.”

Sektör temsilcileri, kurum ve kuruluşlarla beraber turizmde topyekun bir kalkınma modeli olarak baktıklarını aktaran Adıyaman, turizmde temel perspektiflerinin turizm pazarını çeşitlendirmek olduğunu söyledi.

Azerbaycan Başkenti Bakü’de düzenlenen 17. Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı’na 20 ülkeden 277 firma katılırken, Suudi Arabistan’ın Başkenti Riyad’da düzenlenen Riyad 10. Uluslararası Turizm Fuarı’na ise 55 ülkeden yaklaşık 300 firma katıldı. Türkiye’nin kültür ve turizm varlıklarının ön plana çıkartıldığı, çeşitli el sanatlarının sergilendiği Türkiye stantlarında çeşitli broşürler ve hediyeler dağıtıldı.

Cidde Fuarı'nda Doğu Karadeniz'e Yoğun İlgi

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), Suudi Arabistan'ın Cidde kentinde organize edilen 8. Uluslararası Cidde Seyahat ve Turizm Fuarı'nda Doğu Karadeniz Bölgesi'nin tanıtımını yaptı.

Fuarın açılış töreninde, Suudi Arabistanlı Prens Abdülaziz bin Faysal bin Abdülmecid'in yanı sıra Türkiye'nin Cidde Başkonsolosu Akif Menevşe, DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman, Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdürü Ali Ayvazoğlu ile diğer birçok yetkili hazır bulundu.

Prens Abdülmecid, dünyanın 30 ülkesinden gerçekleştirilen katılım sonucu bu etkinliğin önemini daha da fark ettiklerini dile getirerek, 8. Uluslararası Cidde Seyahat ve Turizm Fuarı'nın ülkesinin yeni vizyonu doğrultusundaki dönüşüm sürecinin başlangıç noktası sayıldığına vurgu yaptı.

Katıldıkları fuarı değerlendiren DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman ise, "Suudi Arabistan'ın en önemli turizm fuarı olan bu etkinlikte Suudi Arabistan halkı nezdinde Doğu Karadeniz'in artık bir ana turizm destinasyonu olarak yer edindiği algısının tam olarak oluştuğunu görmek bizi mutlu etti. Ancak biz, Bölgemizin, Körfez turizm pazarındaki şu anki konumunu sadece bir başlangıç olarak görüyoruz ve gidilecek daha çok yolumuz olduğunu düşünüyoruz" diye konuştu.

Trabzon Kültür Turizm İl Müdürü Ali Ayvazoğlu da, "Yoğun ilgi gören stantlarımızda acente ve otellerimiz 2018 yılı turizm sezonu için bağlantılarını gerçekleştirdi, rezervasyon yaptı. Trabzon turizmi açısından bu yılın daha verimli geçeceğini Cidde Fuarı'nda tescilledik. Emeli geçen tüm turizm bileşenlerimize teşekkür ediyoruz." dedi.

10 Milyar Avroluk Potansiyele Sahip Coğrafi İşaretli Ürünler için Protokol İmzalandı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), Avrupa Birliğinde 80 milyar Avroluk, ülkemizde ise 10 milyar Avroluk ihracat potansiyeline sahip olan coğrafi işaretli ürünlerle ilgili yeni bir çalışma başlattı.

Kooperatifçilik Genel Müdürü Arif Sami Seymenoğlu ve DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman tarafından Doğu Karadeniz Bölgesi'nde 'Coğrafi İşaretli Ürünlerin Tescil, Koruma ve Pazarlama Süreçlerinde Kooperatiflerin Etkinliğinin Artırılması İşbirliği Protokolü' imzalandı.

Coğrafi işaretli ürünlerin geliştirilmesi için öncelikli olarak bir kooperatifçilik modelinin geliştirilmesi yönünde stratejik bir çalışma yapacaklarını ifade eden Kooperatifçilik Genel Müdürü Arif Sami Seymenoğlu, "İmzaladığımız protokol ile Trabzon'umuzda pilot bir uygulama yapacağız. Bu uygulama inşallah bölgemize ve ülkemize hayırlı olacaktır. Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'na kooperatifçiliğe gösterdikleri ilgiden dolayı teşekkür ediyorum" dedi.

Yöresel ürünlerin üretimi ve pazarlamasında kooperatiflerin etkin bir şekilde rol almasının stratejik öneme sahip olduğuna dikkat çeken DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman ise, "Yöresel ürünlerin katma değeri yüksek ticari ürünler haline dönüştürülmesinde coğrafi işaret tescili büyük önem taşımaktadır. Coğrafi işaret; belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibarıyla kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren işaretlerdir. Coğrafi işaret uygulamalarının gelişmiş olduğu Avrupa Birliğinde (AB) coğrafi işaretli ürünlerin 80 milyar Avronun üzerinde bir pazarı olduğu tahmin edilmektedir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine (TOBB) göre ise ülkemizdeki yöresel ürünlerin en az 10 milyar Avroluk ihracat potansiyeli bulunmaktadır. Biz, Doğu Karadeniz Bölgesi olarak bu ihracat potansiyeli karşılayacak zenginliğe sahibiz" diye konuştu.

"Coğrafi işaretli ürünlerin katma değeri yüksek ticari ürünler haline getirilmesi ve coğrafi işaretten doğan hakların korunması noktasında en etkin olabilecek grup doğrudan menfaat sahibi olan üreticilerdir." diyen Adıyaman, konuşmasına şöyle devam etti:

"Bu kapsamda coğrafi işaretli ürün üreticilerinin, ortak çıkarları doğrultusunda iş birliği yapabilecekleri en uygun model kooperatifçiliktir. Kooperatif çatısı altında bir araya gelen üreticiler, ürün kalitesinin korunması, taklitlerle mücadele edilmesi ve pazarlama ile satış alanında daha etkin olacaklardır. Bu anlamda Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü ile imzaladığımız protokolün bölgemizdeki coğrafi işaretli ürünlerin sayısının artmasında ve bölgemizin ekonomik kazanımının büyümesinde çok büyük bir işlevi olacaktır. Doğu Karadeniz Bölgesi, tarihi geçmişi, kültürel zenginliği ve çeşitlilik arz eden flora ve faunası gibi özellikleriyle coğrafi işaretler bakımından oldukça önemli bir potansiyel arz etmektedir. Bölgede şu an 19 ürünün coğrafi işaret tescili bulunmaktadır. Hâlihazırda 11 ürün başvuru aşamasındadır. Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı olarak yöresel ürünlerin, bölgesel kalkınma ve gelirin tabana yayılmasında önemli bir enstrüman olmasından hareketle bu konuda kapsamlı bir strateji geliştirmiş olup; 2018 yılında coğrafi işaretli ürün sayısını 40'a çıkarmayı hedefliyoruz" şeklinde konuştu.

DOKA 101.Yönetim Kurulu Toplantısı Rize’de Yapıldı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı’nın (DOKA) 101. Yönetim Kurulu Toplantısı, dönem Başkanı Giresun Valisi Harun Sarıfakioğulları başkanlığında Rize Valiliği Toplantı Salonunda gerçekleştirildi.

101. DOKA Yönetim Kurulu toplantısı; Giresun Valisi Harun Sarıfakioğulları’nın yanı sıra Rize Valisi Erdoğan Bektaş, Gümüşhane Valisi Okay Memiş, Artvin Valisi Ömer Doğanay, Ordu Valisi Seddar Yavuz ve Trabzon Vali Vekili Necmettin Yalınalp ile Yönetim Kurulunun diğer üyelerinin katılımı ile gerçekleştirildi.

Toplantının açılışında Rize Valisi Erdoğan Bektaş, yaptığı konuşmada; ev sahibi sıfatıyla DOKA Yönetim Kurulu Üyelerini Rize’de misafir etmekten mutluluk duyduğunu ifade ederek, toplantının bölge illeri için hayırlara vesile olması temennisinde bulundu.

Yönetim Kurulu Başkanı Giresun Valisi Harun Sarıfakioğulları, toplantının açılışında yaptığı konuşmada Ajansın 2018 yılı ilk Yönetim Kurulu Toplantısını Rize’de gerçekleştirdiklerini belirterek; “2017 yılının son toplantısında bölgemizin kültür ve turizm altyapısına geliştirilmesi amacıyla 12 Milyon TL’lik bir ihale çağrısına çıkmıştık. Buna ilişkin olarak bölgesel kalkınmamıza ivme kazandıracak çok ciddi projeler Ajansımıza ulaştı. Bu vesileyle DOKA Yönetim Kurulu Üyelerine ve proje ekibine teşekkür ediyorum” dedi.

101. DOKA Yönetim Kurulu Toplantısında iki temel konunun ele alınacağını belirten Vali Sarıfakioğulları, “Bunlardan birincisi; 2018 fizibilite desteği programının görüşülmesi, ikinci olarak da yatırım faaliyet programının görüşülmesi olacaktır” şeklinde konuştu.

Giresun'a Yatırım Yapmak İçin "İnternet'e Girmek Yeterli "

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) tarafından desteklene proje sayesinde Giresun'da yatırım yapmak isteyenler, yatırım arazilerinin bilgilerine internet üzerinden ulaşabilecek.

Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon illerinde faaliyetlerini yürüten Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Teknik Destek Programı kapsamında desteklenen Giresun Valiliği Yazı İşleri Müdürlüğü Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Bürosu tarafından hazırlanan "Giresun Yatırım Arazileri E-envanteri" isimli proje kapsamında Giresun ilinde bulunan yatırım arazileri www.giresunyatirim.gov.tr adresinde yayınlanmaya başladı.

Yatırımcıların için büyük kolaylık sağlayacak uygulama sayesinde www.giresunyatirim.gov.tr adresinden Giresun il merkezi ve ilçelerinde bulunan mülkiyeti hazineye, belediyelere, özel idarelere ve köy tüzel kişiliklerine ait yatırım arazileri ile Giresun'da bulunan Vakıf Arazileri, Mesire Yerleri, Tabiat Parkları ve Turizm Merkezlerine ait bilgilere ulaşmak mümkün.

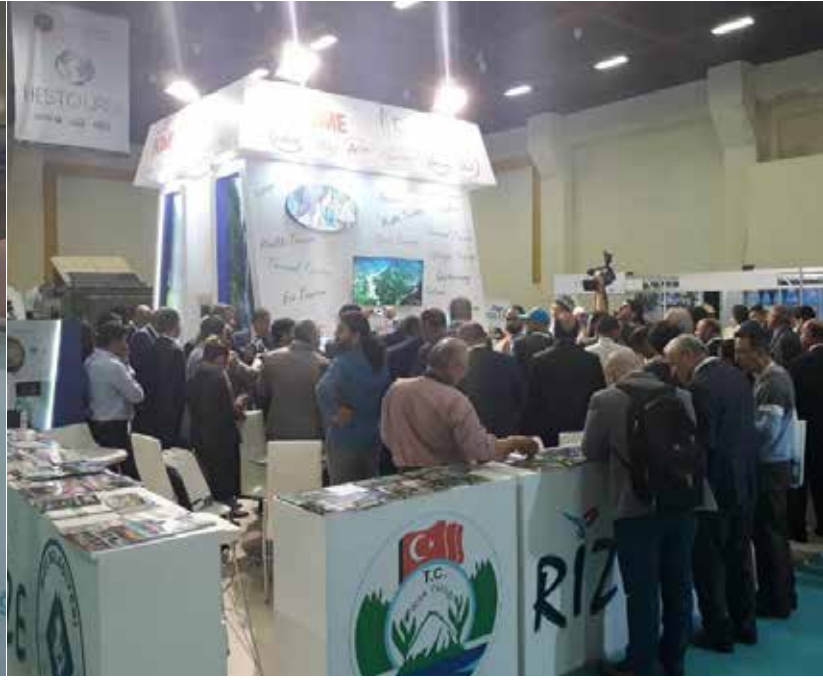
"Giresun Yatırım Arazileri E-envanteri" isimli proje kapsamında oluşturulan www.giresunyatirim.gov.tr adresinde; 633 adet Arsa (Köy Tüzel Kişiliği, Belediye ve Kamu kurumlarına ait), 578 adet Kapalı Okul (fotoğraflı), 44 adet Bina/Yapı (Kargir Ev ve Arsası vb.) bilgisi yer alırken, "diğer araziler" menüsünde ise; 110 adet Vakıf Arazisi, 16 adet Mesire Yeri, 6 adet Tabiat Parkı, 4 adet Turizm Merkezi ve 3 Adet Tarım Müdürlüğü Arazisi kaydı bulunuyor. Sitede toplamda 1393 adet envanter bilgisi yer alıyor.

Ayrıca yatırım yapmak isteyenler, envanter listesinde yer alan gayrimenkule ait mülkiyet bilgisi, ada/pafta/parsel bilgisi, yüzölçümü, fotoğrafları, ilçe/mahalle/köy/mevkii bilgisi, sayısal haritaları, Kadastro Genel Müdürlüğü'ne ait parsel sorgulama bilgilerine ve Google Maps üzerinden arazinin konumlandırılmasına ulaşabilecek.

Yapılacak yatırımların hızlanması ve bürokratik engellerin en aza indirilmesi için önemli bir adım olarak görülen "Giresun Yatırım Arazileri E-envanteri" isimli proje; Giresun Valiliği Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Bürosu, DOKA Giresun Yatırım Destek Ofisi Koordinatörlüğü, İl Tapu Müdürlüğü, İl Kadastro Müdürlüğü, İl Defterdarlığı, Orman Bölge Müdürlüğü, Orman ve Su İşleri Giresun Şube Müdürlüğü, İlçe Kaymakamlıkları, İl ve İlçe Özel İdareleri, İlçe Mal Müdürlükleri, İl, İlçe ve Belde Belediye Başkanlıkları, Köy Tüzel Kişiliklerinin yardımı ve işbirliği ile sürekli bir koordinasyon içerisinde bulunarak hazırlandı.

DOKA HESTOUREX Fuarı'nda Bölgemizi Tanıttı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), bu yıl ikinci kez düzenlenen Dünya Sağlık Spor Kongre ve Fuarı'na katılarak, bölgemizin sağlık ve spor turizmi olanaklarını tanıttı.

Cumhurbaşkanlığı himayesinde bu yıl ikincisi yapılan HESTOUREX, Türkiye'deki kurum ve kuruluşları dünyanın her yerinden gelen satın alma heyetleriyle bir araya getirerek, tüm ülkedeki turizm hizmeti veren işletmelerin 4 mevsim faaliyet göstermesini ve turizmi sürekli hale getirmeyi hedefliyor.

ANFAŞ Expo Center'da, Cumhurbaşkanlığı himayesinde düzenlenen fuarın açılışına Antalya Valisi Münir Karaloğlu, KKTC Turizm ve Çevre Bakanı Fikri Ataoğlu, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel, Akdeniz Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mustafa Ünal, Trabzon Vali Yardımcısı Nusret Şahin, DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman, Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdürü Ali Ayvazoğlu, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Başkanı Firuz Bağlıkaya, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Davut Çetin, ilçe belediye başkanları ile çok sayıda davetli katıldı.

Hestourex Fuarı'nın çok büyük bir organizasyon olduğuna dikkat çeken DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman, "Bölgemizin her ili ve ilçesi, spor, sağlık ve bu bağlamdaki alternatif turizm çeşitlerinin uygulanabileceği olanaklara sahip. Bölgemizde ki turizm çeşitliliğini arttırmak ve yapılacak ikili anlaşmalarla Bölge ekonomimize katkı sağlamak için Hestourex Fuarı'nda yerimizi aldık" diye konuştu.

Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdür Ali Ayvazoğlu ise, 2018 turizm sezonunun 2017 yılı turizm sezonundan daha hareketli geçeceğini söyledi. Ayvazoğlu, "4 bin yıllık tarihi geçmişiyle İmparatorluk başkenti olan Trabzon'u, turizm, sağlık, spor, kültürel ve doğal güzellikleriyle dünyaya tanıtmaya devam ediyoruz" dedi. 160 ayrı ülkeden yaklaşık 5 bin katılımcının bulunduğu fuarda DOKA, son yıllarda turizmde büyük aşama kaydeden bölgemizin olanaklarını katılımcılara tanıttı.

Rize Bezi (Feretiko)

Geleneksel Rize el dokumacılığının temelini teşkil eden Feretiko için Rize Valiliği tarafından 31.03.2005 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 27.12.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak tescillenmiştir.

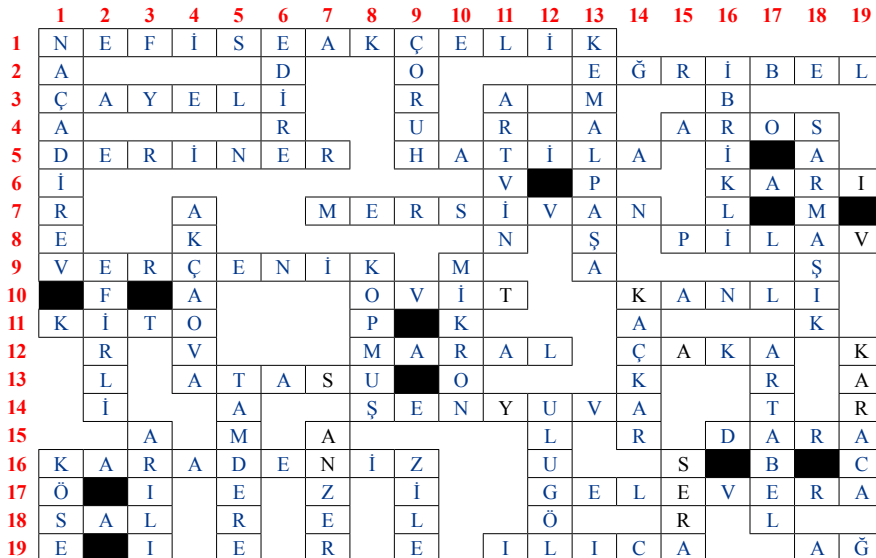
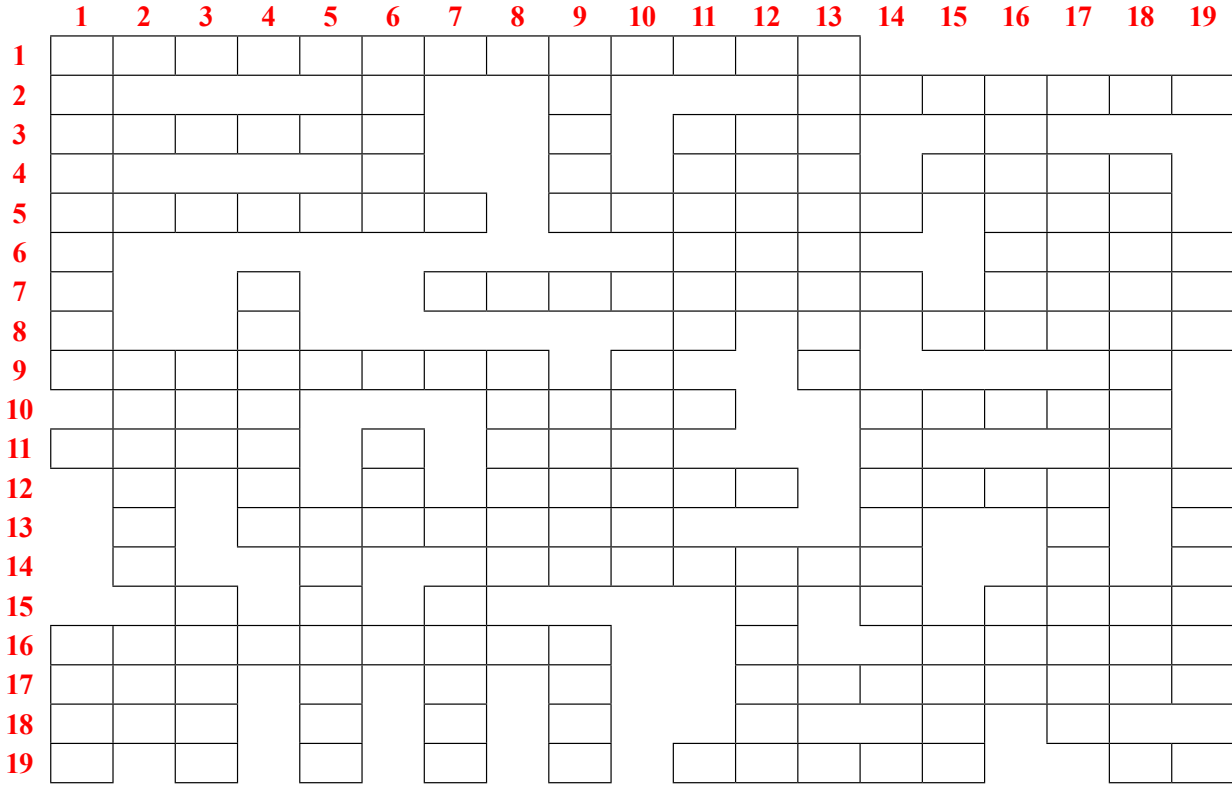

Bil Bakalım

8.Sayıdan itibaren Bil Bakalım adı altında çoğunluğu DOKA Bölgesi'ni ilgilendiren bulmacanın beşincisi bu sayımızda yer buluyor. DOKA Bölgesi coğrafi yönden engebeli, dağlık bir arazi yapısına sahiptir. Bölgemizde birçok dağ, yayla, göl, akarsu, geçit, tünel, vadi vardır. Sizlere bölgemizin bu yönde hazırladığımız bulmacamızla DOKA Bölgesini eğlenceli bir şekilde okuyucularımıza tanıtmak..

SOLDAN SAĞA

- 1) 3.820 metre uzunluğunda Ordu Merkez ve Fatsa arasında bulunan Türkiye'nin en uzun tüneli
- 2) Giresun'u İç Anadolu Bölgesi'ne bağlayan 2 bin 200 rakımlı geçit
- 3) Eski adı Mapavri olan Rize'nin ilçesi
- 4) Artvin'de bir yayla
- 5) Artvin'de Çoruh Nehri üzerinde inşa edilen 70 km metre havza, 255 metre yüksekliğe sahip, kemer gövdesiyle kendi tipinde Avrupa'nın en büyüğü, dünyanın 6. büyük barajı- Artvin il merkezine 10 km. mesafede ve Türkiye'nin 33 milli parkından olan vadi
- 6) Şavşat'ın Kirazlı köyünde bulunan ve Ermeni işgali altında bulunduğu dönemde köyün bütün kadınlarının burada saklandığı için adını buradan alan mağara
- 7) Artvin merkezini çevreleyen Genya Dağı eteklerinde bulunan ormanlarla çevrili geniş düzlüklerle kaplı yayla
- 8) Afganistan'da Barış Gücü birliklerine bağlı bir grup İspanyol askerini taşıyan uçağın Trabzon Hava Limanına inmek isterken çarptığı dağ
- 9) 3710 rakımlı ve etrafında 30'dan fazla buzul göl bulunan dağ
- 10) Rize'yi Erzurum'a bağlayan geçit-Alucra sınırları içerisinde bulunan krater gölü
- 11) Çamlıhemşin sınırları içerisinde 1998 metre rakımlı yayla
- 12) Borçka ilçesinde bulunan 63 metre yükseklikten akan şelale-Ordu'nun bir plajı
- 13) Trabzon'da, Galyan Deresi üzerinde, enerji ve içme suyu temini amacıyla yapılan baraj
- 14) Fırtına Deresi üzerinde doğu- batı doğrultusunda uzanan köprü tek gözlü, kemerli taş tarihi köprü
- 15) Fatsa'nın 10 km. güneydoğusunda Fatsa-Aybastı karayolu üzerinde ve Örencik Köyü sınırları içinde 1500 m²'lik alanı kaplayan göl
- 16) DOKA'yı çevreleyen deniz
- 17) Espiye'nin doğusundan denize dökülen 80 km. uzunluğundaki dere
- 18) Çamlıhemşin İlçesi'nin güneyinde, Fırtına ve Hala dere-lerinin oluşturduğu vadiler arasında yer alan 1800 metre rakımlı yayla
- 19) Toplam uzunluğu 30 km olan Ordu'da bir akarsu-Şavşat'ın Karaağaç ve Hanlı köyü yaylalarının üstünde olup 2.850 metre rakıma sahip göl

ÜSTTEN AŞAĞI

- 1) Artvin ili sınırları içerisinde yer alan bir buzul gölü-Gümüşhane'de, Köse Çayı üzerinde, sulama amacıyla 1998-2003 yılları arasında inşa edilmiş bir baraj
- 2) Perşembe ilçesinin doğusunda Ordu il sınırları içinde bulunan plaj
- 3) Giriş kısmından sonra çok sayıda salon ve odacık bulunan Torul Merkeze 50 km uzaklıktaki mağara
- 4) Ulubey ilçesinin kuzeybatısında Kurunçalı mevkiinden doğup Güneybatı ve kuzeydoğu doğrultusunda akan ve Ordu ilinin 7 km batısında Karadeniz'e ulaşan 35 km. uzunluğundaki akarsu
- 5) Giresun'dan 80 km., Şebinkarahisar'dan ise 27 km. uzaklıkta bulunan yayla
- 6) Gümüşhane ili Dörtkonak köyünün güneybatı kısmında ve köye 2 km. uzaklıkta bulunan kayalar üzerinde setler halinde yükselen kale-DOKA'ya komşu Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın kısa adı
- 7) Espiye İlçesi girişindeki Yağlıdere Deresi'nin kenarında, denize ve vadiye hakim doğal bir sivri tepe üzerinde yer alan M.Ö. 1300'lü yıllarda yapıldığı sanılan kale
- 8) Karadeniz Sahil Yolu üzerinde Hopa-Kemalpaşa arasında 1.162 metrelik tünel
- 9) 3225 m. rakımlı Mescit Dağları'ndan doğarak toplam 466 km. kat ettikten sonra Gürcistan sınırları içerisinde Karadeniz'e dökülen nehir-Ordu ili Mesudiye ilçesi Yaylası
- 10) Fırtına Deresinin Aşağı Şimşirli kolu üzerinde kuzey-güney doğrultusunda uzanan tek gözlü, kemerli, taş köprü
- 11) 08 plakalı DOKA ili
- 12) Gökçöy ilçe merkezine 17 km. mesafe bulunan 26,5 hektar büyüklüğündeki Tabiat Parkı
- 13) Kemalpaşa-Hopa arasında 377 metrelik tünel
- 14) Kuzey Anadolu Dağları'nın doğudaki bölümünü oluşturan dağ
- 15) Akçaabat sınırları içerisinde bulunan Heyelan Set Gölü
- 16) Borçka-Artvin arasında yer alan 100 metrelik tünel 17) Gümüşhane merkezine yaklaşık 60 km. uzaklıkta bulunan Tabiat Alanı
- 18) Fatsa'da bulunan bir kaplıca
- 19) Trabzon'u Gümüşhane'ye bağlayan geçit

